

Spis treści

I Rezolucje, zalecenia i opinie

REZOLUCJE

Komitet Regionów

125. sesja plenarna w dniach 9–11 października 2017 r.

2018/C 054/01	Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów – Europejski semestr 2017 i roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2018 r.	1
2018/C 054/02	Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów w sprawie zaleceń do szefów państw lub rządów spotykających się w Brukseli w dniu 24 listopada 2017 r. na piątym szczycie Partnerstwa Wschodniego	5

OPINIE

Komitet Regionów

125. sesja plenarna w dniach 9–11 października 2017 r.

2018/C 054/03	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – „Finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu: niezbędne narzędzie wdrażania porozumienia z Paryża”	9
2018/C 054/04	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Przyszłość inicjatywy „Łącząc Europę” w sektorze transportu	14
2018/C 054/05	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Przegląd wdrażania polityki ochrony środowiska	21
2018/C 054/06	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Europejska strategia na rzecz współpracujących inteligentnych systemów transportowych	27
2018/C 054/07	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Wzmocnienie odporności regionów: kompetencje dla miast i regionów w obliczu globalizacji	32
2018/C 054/08	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Strategiczne podejście do kwestii odporności w ramach działań zewnętrznych UE	38

2018/C 054/09	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Budowa europejskiej gospodarki opartej na danych . . .	43
2018/C 054/10	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Europejski filar praw socjalnych i dokument otwierający debatę na temat społecznego wymiaru Europy	48
2018/C 054/11	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Europejska polityka dotycząca modernizacji budynków i infrastruktury pod względem ochrony przed trzęsieniem ziemi	62
2018/C 054/12	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Strategia kosmiczna dla Europy	66
2018/C 054/13	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Reforma zasobów własnych UE w ramach następnych WRF na okres po 2020 r.	72
2018/C 054/14	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Ochrona migrujących dzieci	76

III Akty przygotowawcze

KOMITET REGIONÓW

125. sesja plenarna w dniach 9–11 października 2017 r.

2018/C 054/15	Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Pakiet usługowy „Dobrze funkcjonująca gospodarka usługowa dla Europy”	81
---------------	--	----

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

KOMITET REGIONÓW

125. SESJA PLENARNA W DNIACH 9–11 PAŹDZIERNIKA 2017 R.

Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów – Europejski semestr 2017 i roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2018 r.

(2018/C 054/01)

Dokument przedłożony przez grupy polityczne EPL, PES, ALDE, EA i EKR.

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR)

- uwzględniając dokumenty w ramach europejskiego semestru 2017, a mianowicie roczną analizę wzrostu gospodarczego, sprawozdania dotyczące poszczególnych krajów, krajowe programy reform oraz zalecenia dla poszczególnych krajów,
- uwzględniając swą rezolucję w sprawie sporządzonej przez Komisję Europejską rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2017 r. (RESOL/VI/019) przyjętą w dniu 8 lutego 2017 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Parlamentu Europejskiego dotyczące rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2017 r. (2016/2306(INI)),

Ożywienie inwestycji

1. Podkreśla, że 55 % wszystkich zaleceń dla poszczególnych krajów wydanych w 2017 r. dotyczy utrudnień dla inwestycji, które to utrudnienia władze lokalne i regionalne mogą pomóc wyeliminować⁽¹⁾. Przypomina potrzebę zajęcia się niedopasowaniem zasobów finansowych do zadań wypełnianych przez samorządy lokalne i regionalne.
2. Podkreśla, że polityka spójności powinna pozostać głównym narzędziem inwestycyjnym UE. Uważa jednak, że konieczne jest udoskonalenie zarządzania nią i jej współdziałania z europejskim semestrem, by zwiększyć efekt mnożnikowy wydatkowania środków na spójność i wkładu w trwały wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu.
3. Chociaż z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie w styczniu 2015 r. marginesów elastyczności w ramach paktu stabilności i wzrostu, KR wzywa do podjęcia dalszych kroków na rzecz zwiększenia inwestycji publicznych, zwłaszcza w infrastrukturę i włączenie społeczne poprzez wyłączenie współfinansowania krajowego, regionalnego i lokalnego w kontekście europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych z mechanizmu rachunkowości paktu stabilności i wzrostu, podobnie jak współfinansowania z Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych i poprzez ustalenie na szczeblu UE typologii jakości inwestycji publicznych w systemie rachunkowości wydatków publicznych zgodnie z ich

⁽¹⁾ KR, „2016 European Semester, Territorial analysis of the Country-specific Recommendations” [Europejski semestr 2016, analiza terytorialna zaleceń dla poszczególnych krajów], sprawozdanie Komitetu Sterującego Platformy Monitorowania Strategii „Europa 2020”.

konsekwencjami długoterminowymi wraz z przeglądem metodologii obliczania „deficytu strukturalnego” w celu uwzględnienia cech szczególnych gospodarek krajowych oraz strukturalnych różnic w wydatkach publicznych, proponując, żeby wskaźnik odnoszący się do stopy inwestycji był włączony do tabeli wyników makroekonomicznych.

4. Odnotowuje, że władze lokalne i regionalne uczestniczą w około 25 % projektów Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) finansowanych przez EBI, lecz – jak pokazuje niedawne zleczone przez KR badanie – muszą one w tym względzie sprostać dużym wyzwaniom związanym ze zdolnością administracyjną, wewnętrzną złożonością EFIS, a także z niewielką wiedzą miast i regionów na jego temat⁽²⁾. Podkreśla, że dla zwiększenia udziału władz lokalnych i regionalnych we wdrażaniu EFIS i zapewnienia lepszej równowagi geograficznej projektów EFIS niezbędne są podniesienie świadomości, wsparcie techniczne, doradztwo i synergia z innymi źródłami finansowania UE.

5. Zgadza się z oceną Komisji, że EFIS „daleko jednak jeszcze do wykorzystania pełnego potencjału (...) w dziedzinie rozwoju kapitału ludzkiego. Konieczne są dodatkowe działania zmierzające do opracowania instrumentów dostosowanych do tego sektora i zapewniające ściślejszą współpracę podmiotów społecznych i finansowych”⁽³⁾.

6. Podkreśla znaczenie kontynuowania reform strukturalnych na wszystkich poziomach sprawowania rządów oraz zniesienia biurokracji towarzyszącej trwającym inwestycjom, tak aby przyczynić się do poprawy otoczenia biznesowego i wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej naszych gospodarek.

7. Zwraca uwagę, że dostęp do finansowania jest nadal poważnym wyzwaniem dla MŚP, przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up w Europie i przyjmuje z zadowoleniem takie środki jak paneuropejski fundusz funduszy. Apeluje do Komisji, by we współpracy z władzami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi przedsięwzięła dalsze środki w celu przyciągnięcia inwestycji prywatnych i wsparcia zróżnicowania źródeł finansowania.

Kontynuacja reform strukturalnych oraz odpowiedzialnej polityki budżetowej

8. Ponawia swój apel o ściślejszą koordynację wszystkich środków dotyczących budowania zdolności UE i o uproszczenie funduszy UE. Podkreśla, że 53 % zaleceń dla poszczególnych krajów z 2017 r. dotyczy kwestii zdolności administracyjnych, zwłaszcza na poziomie niższym niż krajowy.

9. Uważa, że budżet UE powinien wspierać starania państw członkowskich na rzecz wdrożenia reform strukturalnych i wyeliminowania biurokracji towarzyszącej bieżącym inwestycjom, w związku z czym popiera podjętą w maju 2017 r. decyzję o ustanowieniu programu wspierania reform strukturalnych o budżecie wysokości 142,8 mln EUR (2017–2020), który przyczyni się do reform instytucjonalnych, administracyjnych i strukturalnych mających na celu finansowanie działań o europejskiej wartości dodanej w celu zwiększenia konkurencyjności, wydajności, wzrostu gospodarczego, zatrudnienia, spójności i inwestycji.

10. Ponawia swój apel do Komisji Europejskiej, by rozważyła zaproponowanie mechanizmu zdolności fiskalnej dla strefy euro, który mógłby w razie potrzeby pomóc w ustabilizowaniu strefy euro.

11. Wzywa Komisję do oszacowania tych trudności władz lokalnych i regionalnych, które są związane z zastosowaniem dyrektyw dotyczących zamówień publicznych, i podkreśla, że na szczeblu lokalnym i regionalnym są potrzebne takie struktury jak ośrodki wiedzy, które pomagają zwiększyć zdolność administracyjną na wszystkich szczeblach sprawowania rządów w dziedzinie zamówień publicznych i pomocy państwa, zapewniając wsparcie i wskazówki techniczne.

12. Podkreśla potrzebę wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i udoskonalenia wymiaru społecznego UE poprzez wdrażanie europejskiego filaru praw socjalnych⁽⁴⁾ dzięki skutecznemu europejskiemu programowi społecznemu, w którym konkurencyjność i sprawiedliwość społeczna wzajemnie się uzupełniają i który m.in. przewidywałby większe znaczenie wskaźników społecznych w europejskim semestrze oraz faktyczną konwergencję płac stosownie do produktywności.

⁽²⁾ http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/Implementation-EFSI/implementation_EFSI_pdf.pdf.

⁽³⁾ Zob. komunikat Komisji „Europejski semestr 2017: Ocena postępów w zakresie reform strukturalnych, zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania oraz wyniki szczegółowych ocen sytuacji na mocy rozporządzenia (UE) nr 1176/2011”, COM(2017)0090.

⁽⁴⁾ Opinia KR-u w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych i dokumentu otwierającego debatę na temat społecznego wymiaru Europy, sprawozdawca: Mauro d’Attis (IT/EPL), przyjęta na sesji plenarnej KR-u w dniu 11 października 2017 r. (SEDEC-VI/027).

13. W związku z dokumentem Komisji otwierającym debatę w sprawie wykorzystania możliwości płynących z globalizacji⁽⁵⁾ podkreśla potrzebę poszerzenia grona beneficjentów globalizacji, dalszego rozwinięcia koncepcji odporności terytorialnej, zaprzestania promowania reform strukturalnych nieuwzględniających faktu, że ich oddziaływanie terytorialne jest nierównomierne z powodu dysproporcji regionalnych, oraz wzmożenia wysiłków UE na rzecz wykorzystania możliwości płynących z globalizacji w oparciu o trzy filary: *proaktywną strategię* na rzecz poprawy umiejętności, wiedzy i infrastruktury, *strategię łagodzenia skutków* obejmującą Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG) oraz inne instrumenty polityczne oraz *strategię opartą na uczestnictwie* w celu lepszego włączenia obywateli w proces kształtowania polityki UE. Wzywa także do ulepszenia EFG poprzez zwiększenie jego budżetu, włączenie go do WRF, znaczące obniżenie kryteriów uruchamiania EFG oraz zapewnienie synergii z europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi.

14. Podkreśla, że obecne światowe napięcia wymagają kompleksowej strategii przemysłowej UE uwzględniającej perspektywę lokalną⁽⁶⁾ i obejmującej koordynację strategiczną odpowiednich polityk i instrumentów UE.

Europejski semestr 2017 i roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2018 r.

15. Podkreśla, że 76 % wszystkich zaleceń dla poszczególnych krajów jest związanych z wymiarem terytorialnym, gdyż dotyczą wyzwań, z którymi niektóre regiony i miasta borykają się bardziej od innych, a ich wdrażanie jest zależne od szczebli sprawowania rządów niższych niż krajowy. Odnotowuje, że 62 % takich zaleceń jest adresowanych bezpośrednio do władz lokalnych i regionalnych, co unaocznia rolę władz lokalnych i regionalnych w przeprowadzaniu reform strukturalnych.

16. Akcentuje, że w dwóch trzecich krajowych programów reform na 2017 r. uznano istnienie dysproporcji regionalnych, we wszystkich z nich wspomniano udział władz lokalnych i regionalnych w ich wdrażaniu, a w 70 % z nich odniesiono się do udziału tychże władz w ich przygotowaniu, choć miał on nadal głównie charakter zwykłych konsultacji.

17. Podkreśla, że udział władz lokalnych i regionalnych na wczesnym etapie jako partnerów we wspólnym opracowywaniu krajowych programów reform i systematyczne przyjmowanie wielopoziomowego podejścia do sprawowania rządów znacznie zwiększyłyby tempo wdrażania zaleceń, pomogłyby w zaradzeniu dysproporcjom regionalnym, sprzyjałyby większej odpowiedzialności w terenie, a także wzbudziłyby większe zaufanie w państwach członkowskich i między nimi.

18. Zachęca instytucje UE do wdrożenia propozycji KR-u dotyczącej kodeksu postępowania w sprawie zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w europejski semestr⁽⁷⁾ i przyjmuje z zadowoleniem jego zatwierdzenie przez Parlament Europejski⁽⁸⁾.

19. Zaleca, by w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2018 r. zawarto konkretny rozdział poświęcony stanowi regionów i poruszono rolę władz lokalnych i regionalnych. Wnosi, by państwa członkowskie uczyniły to samo w swych krajowych programach reform. Przyjmuje z zadowoleniem poparcie postulatu, aby w zaleceniach dla poszczególnych krajów zawrzeć aspekt terytorialny. Zachęca Komisję Europejską do spotkania się z przedstawicielami władz lokalnych i regionalnych podczas wizyt krajowych na początku semestru. W ramach wsparcia dla włączenia wymiaru terytorialnego do europejskiego semestru zaznacza, że zmiany demograficzne mogłyby być jednym z uwzględnionych elementów, co powiązałyby je z europejskim semestrem, czego domagano się w opinii KR-u „Reakcja UE na wyzwania demograficzne”.

20. Wziąwszy pod uwagę obecne niedopasowanie rocznego procesu wydawania zaleceń dla poszczególnych krajów do średnio- i długoterminowego podejścia do programowania koniecznego z punktu widzenia europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, ponownie wyraża swoje przekonanie⁽⁹⁾, że polityka spójności musi zostać włączona do krajowych programów reform w taki sposób, by utrzymano wymiar terytorialny oraz zdecentralizowane podejście oparte na partnerstwie.

⁽⁵⁾ Opinia KR-u w sprawie dokumentu Komisji otwierającego debatę dotyczącego wykorzystania możliwości płynących z globalizacji, sprawozdawczyni: Micaela Fanelli (PES/IT); przyjęta przez KR w dniu 10 października 2017 r. (ECON-VI/024).

⁽⁶⁾ Obecnie sporządzana przez Heinza Lehmana (DE/EPL) opinia z inicjatywy własnej KR-u w sprawie: „Europejska strategia dla przemysłu: rola i perspektywy władz lokalnych i regionalnych”.

⁽⁷⁾ Opinia w sprawie: „Ulepszenie zarządzania europejskim semestrem – kodeks postępowania dotyczący udziału władz lokalnych i regionalnych”, sprawozdawca: Rob Jonkman (NL/EKR), przyjęta w dniu 11 maja 2017 r.

⁽⁸⁾ Zob. rezolucja PE w sprawie europejskiego semestru 2016 przyjęta w dniu 26 października 2016 r.

⁽⁹⁾ Przyjęta w dniu 11 maja 2017 r. opinia KR-u w sprawie: „Przyszłość polityki spójności po 2020 r. Dla silnej i skutecznej europejskiej polityki spójności po 2020 r.”, sprawozdawca: Michael Schneider (DE/EPL).

21. Odnotowuje, że wiele zaleceń dla poszczególnych krajów przywoływanych jest przez kilka lat, gdyż wdrażanie złożonych reform jest czasochłonne. Wyraża zadowolenie, że Komisja Europejska zgadza się z sugestią KR-u, iż postępy we wdrażaniu takich zaleceń należy mierzyć na przestrzeni wielu lat, a nie jednego roku. Odnotowuje ustalenia Komisji, zgodnie z którymi „W przypadku około dwóch trzecich zaleceń dla poszczególnych krajów wydanych do 2016 r. odnotowano co najmniej »pewien postęp« w ich realizacji”⁽¹⁰⁾ (w porównaniu z 43 % wszystkich zaleceń dla poszczególnych krajów wydanych w 2016 r.). Wnosi, by Komisja opublikowała w przejrzysty sposób wszystkie elementy takiej oceny.

22. Podkreśla, że europejski semestr wymaga długoterminowych ram politycznych. Uznaje w tym kontekście wysiłki Komisji zmierzające do powiązania agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i celów zrównoważonego rozwoju ze strategią „Europa 2020” i tym samym z europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi. Jednak, zważywszy na złożoność i mnogość różnych ram odniesienia, podkreśla konieczność zachowania spójności polityki, włączenia jej w główny nurt oraz zapewnienia spójnych ram sprawowania rządów i oczekuje, że Komisja przedstawi wkrótce odpowiednie propozycje w tym względzie.

23. Zaznacza, że europejski kryzys uchodźczy i migracyjny, który rozpoczął się w 2015 r., wciąż stanowi bardzo poważny problem dla wielu regionów i władz lokalnych. Domaga się w związku z tym istotnej i konkretnej reakcji na poziomie europejskim, również w postaci nowych środków finansowych.

24. Zwraca z zaniepokojeniem uwagę na wysokie i długotrwałe bezrobocie, zwłaszcza ludzi młodych, które dotyka gospodarki wielu państw członkowskich UE. Apeluje w związku z tym do Komisji i państw członkowskich o przyspieszenie wszelkich działań, które są niezbędne do wspierania rynku pracy.

25. Zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz przewodniczącemu Rady Europejskiej i prezydencji estońskiej w Radzie UE.

Bruksela, dnia 11 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

⁽¹⁰⁾ Komunikat KE towarzyszący zaleceniom dla poszczególnych krajów na 2017 r., COM(2017) 500 final (https://ec.europa.eu/info/files/2017-european-semester-communication-country-specific-recommendations_en).

Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów w sprawie zaleceń do szefów państw lub rządów spotykających się w Brukseli w dniu 24 listopada 2017 r. na piątym szczycie Partnerstwa Wschodniego

(2018/C 054/02)

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR)

- uwzględniając wspólne przywiązanie do prawa międzynarodowego i podstawowych wartości – w tym demokracji, praworządności, poszanowania praw człowieka, podstawowych wolności i równości płci – oraz do gospodarki rynkowej, zrównoważonego rozwoju i dobrych rządów, na których opiera się Partnerstwo Wschodnie (PW),
- uwzględniając fakt, że konflikty zbrojne i destabilizacja w wielu krajach i regionach leżących w sąsiedztwie UE utrudniają rozwój trwałych partnerstw⁽¹⁾,
- uwzględniając stosowane przez UE od 2016 r. podejście oparte na prawach człowieka obejmujące wszystkie prawa człowieka – gospodarcze, społeczne, obywatelskie, kulturowe czy społeczne – jako jedną z zasad przewodnich pomocy finansowej w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (ENI), a także istotną rolę władz lokalnych i regionalnych w obronie kluczowych praw na szczeblu terytorialnym, między innymi w ochronie mniejszości,
- uwzględniając podstawowe zasady autonomii lokalnej, które stanowią europejską wartość usankcjonowaną w Europejskiej karcie samorządu lokalnego,
- uwzględniając wagę angażowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego, młodzieży i władz lokalnych, zwłaszcza we wdrażanie nowych ram współpracy dwustronnej dla poszczególnych krajów w formie zaktualizowanych programów stowarzyszeniowych i priorytetów partnerstwa w sposób, który przyczynia się do demokratycznej i gospodarczej transformacji państw partnerskich⁽²⁾ i wzmacnia ich stosunki z UE,
- uwzględniając rolę władz lokalnych i regionalnych we wzmacnianiu odporności definiowanej jako szeroka koncepcja obejmująca całe społeczeństwo, które cechują demokracja, zaufanie do instytucji, zrównoważony rozwój i zdolność reform⁽³⁾,
- uwzględniając rolę Konferencji Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego (CORLEAP-u), uznaną w sprawozdaniu z wdrażania przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa oraz we wspólnym dokumencie roboczym służb w sprawie najważniejszych działań PW do 2020 r.,
- uwzględniając zaangażowanie CORLEAP-u w realizację celów PW zgodnie ze zmienioną europejską polityką sąsiedztwa oraz globalną strategią na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, poprzez promowanie i wdrażanie na szczeblu lokalnym uniwersalnych wartości leżących u podstaw UE oraz pogłębianie współpracy między władzami lokalnymi i regionalnymi, ich stowarzyszeniami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego z korzyścią dla wszystkich obywateli,
- uwzględniając sprawozdanie CORLEAP-u „Rozwój aktywności obywatelskiej jako sposób na wzmocnienie demokracji lokalnej w krajach Partnerstwa Wschodniego” oraz zawarte w nim zalecenia,
- uwzględniając sprawozdanie CORLEAP-u „Efektywność energetyczna: rola władz lokalnych i regionalnych” i zawarte w nim zalecenia,
- uwzględniając uruchomienie nowych inicjatyw w zakresie zrównoważonego rozwoju miast, takich jak „Burmistrzowie na rzecz wzrostu gospodarczego”, oraz drugi etap Porozumienia Burmistrzów Wschodu, które są oddolnymi modelami zarządzania mogącymi rozwinąć kontakty władz lokalnych z obywatelami oraz instytucjami lokalnymi i międzynarodowymi,

⁽¹⁾ Opinia KR-u w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa, październik 2016 r.

⁽²⁾ Konkluzje Rady dotyczące Partnerstwa Wschodniego, listopad 2016 r.

⁽³⁾ Wspólny komunikat pt. „Strategiczne podejście do kwestii odporności w ramach działań zewnętrznych UE”.

- uwzględniając przegląd śródkresowy pomocy ENI na lata 2014–2017,
- uwzględniając dalszą zacieśnioną współpracę ze stałymi obserwatorami⁽⁴⁾ CORLEAP-u i innymi partnerami instytucjonalnymi,

Otoczenie strategiczne

1. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne nadal rozwijają się jako partnerzy i podmioty kształtujące politykę w ramach Partnerstwa Wschodniego. Ze względu na to, że wiele z kluczowych wyników PW opiera się na osiągnięciach i nieustających wysiłkach na szczeblu niższym niż krajowy, potrzebne jest dalsze wsparcie tychże władz, by umożliwić im rozwijanie ich roli.
2. Przyjmuje z zadowoleniem wzmocnioną rolę władz lokalnych i regionalnych we wdrażaniu polityk, strategii i inicjatyw przewodnich Partnerstwa Wschodniego, w tym ich większy udział w pracach wielostronnych platform i ich panelach.
3. Przyjmuje szczególnie z zadowoleniem dyskusje poświęcone wzmocnieniu demokracji lokalnej i regionalnej w ramach platformy 1 Partnerstwa Wschodniego – demokracja, dobre zarządzanie i stabilność.
4. Zaleca, by dążono do zorganizowanego dialogu z władzami regionalnymi i lokalnymi oraz ich stowarzyszeniami jako przekrojowego elementu wszystkich czterech obszarów priorytetowych Partnerstwa Wschodniego. Wskazuje, że kontakty międzyludzkie są równie istotne jak więzi gospodarcze i połączenia energetyczne.
5. Podkreśla, że zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych ma kluczowe znaczenie w kontekście wydajnej i skutecznej wielostronnej struktury PW, i apeluje o dalszą ściślejszą koordynację z pracami CORLEAP-u.
6. Nalega na udział władz lokalnych i regionalnych w krajach Partnerstwa Wschodniego w opracowywaniu zaleceń politycznych i prawodawstwa oraz na ich aktywne uczestnictwo w negocjacjach z władzami centralnymi na temat projektów i decyzji będących przedmiotem zainteresowania na szczeblu lokalnym i regionalnym.
7. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji „20 Deliverables for 2020” [20 kluczowych celów na 2020 r.] jako ważny krok prowadzący do zapewnienia konkretnych rezultatów obywatelom krajów Partnerstwa Wschodniego i zobowiązuje się wносить czynny wkład w realizację tych celów.
8. Postuluje odpowiednie polityczne, finansowe i techniczne wsparcie dla wszystkich krajów PW w ramach ukierunkowanych i skuteczniejszych partnerstw z UE, aby lepiej wspierać procesy reform w tych krajach z myślą o umocnieniu demokracji lokalnej i rozwoju terytorialnego.

Demokracja lokalna i dobre rządy

9. Podkreśla, że nadrzędny cel reform lokalnej demokracji i administracji publicznej, w tym poprzez proces decentralizacji, pozostaje zasadniczym elementem wkładu CORLEAP-u we wdrażanie europejskiej polityki sąsiedztwa na szczeblu lokalnym i regionalnym, niezależnie od wybranego stopnia partnerstwa z UE w ramach zmienionej polityki.
10. Stwierdza, że skuteczność zaangażowania UE w krajach Partnerstwa Wschodniego wymaga jak największego udziału społeczności lokalnych, które są coraz bardziej aktywne.
11. Podkreśla, że wybory lokalne są niezbędne do zaangażowania obywateli i powinien im towarzyszyć proces rozważań nad sposobem zwiększenia skuteczności działań na rzecz ogółu społeczeństwa.
12. Uważa, że władze lokalne i regionalne mają najlepsze warunki, aby wspierać rozwój silnego społeczeństwa obywatelskiego i przyczynić się do demokratyzacji i modernizacji lokalnych społeczności.
13. Apeluje o lepsze dostosowanie istniejących unijnych systemów finansowania, w szczególności TAIEX i współpracy partnerskiej, do potrzeb podmiotów lokalnych i regionalnych.
14. Zachęca do podejścia wielopodmiotowego do rozwoju lokalnego i regionalnego w krajach Partnerstwa Wschodniego, opartego na ścisłej współpracy między samorządami lokalnymi i regionalnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i obywatelami w zakresie różnych działań takich jak wsparcie udzielane stowarzyszeniom sportowym, organizacjom młodzieży lub osób starszych czy też ośrodkom działań obywatelskich.

⁽⁴⁾ Forum Społeczeństwa Obywatelskiego, Zgromadzenie Parlamentarne Euronest oraz Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy.

15. Wzywa do tego, aby skutecznym reformom mającym na celu decentralizację towarzyszyły skuteczne środki zwalczania korupcji na wszystkich szczeblach sprawowania rządów w celu zapewnienia pozytywnego wpływu silniejszego zarządzania na życie codzienne obywateli.

16. Apeluje o większą rolę i wyposażenie w odpowiednie środki stowarzyszeń władz lokalnych i regionalnych, tak by pomóc władzom samorządowym w sporządzeniu i realizacji oddziałujących na nie strategii i polityk krajowych/ sektorowych/ regionalnych oraz świadczeniu usług.

17. Podkreśla potrzebę otwartego dialogu w ramach angażującej wszystkie strony reformy administracji publicznej i samorządu lokalnego, między innymi reformy terytorialnej, oraz w ramach promowania kultury partnerstwa między władzami lokalnymi i centralnymi.

18. Apeluje o dynamiczne podejście do przejrzystości, zwalczania korupcji oraz uczciwości zawodowej na wszystkich szczeblach sprawowania rządów, w tym na szczeblu lokalnym. Umożliwi to budowanie zaufania obywateli do władz publicznych oraz poprawę otoczenia rozwoju gospodarczego.

19. Popiera dostosowane do potrzeb indywidualnych podejście obejmujące wiele krajów, którego celem jest zaspokojenie rzeczywistych potrzeb każdego z krajów w najlepszym interesie społeczności lokalnych, oraz większą odporność na szczeblu lokalnym.

20. Opowiada się za trwałymi i przejrzystymi ramami regulacyjnymi, by umożliwić władzom lokalnym i regionalnym zwiększenie ich zdolności organizacyjnych i instytucjonalnych.

21. Ponawia apel, by uproszczono dostęp władz lokalnych i regionalnych oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego do funduszy europejskich, we współpracy z samorządami szczebla niższego niż krajowy.

22. Apeluje o strategię budowania potencjału oraz programy, w tym programy szkolenia, zarówno dla pochodzących z wyboru przedstawicieli regionalnych, jak i dla lokalnej administracji, tak by władze lokalne i regionalne mogły przejąć pełną odpowiedzialność za zarządzanie świadczonymi przez siebie usługami.

23. Postuluje, by we wszystkich bieżących reformach lokalnych i regionalnych uwzględniano problematykę równego statusu płci w celu zapobieżenia wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć.

24. Apeluje do krajów Partnerstwa Wschodniego o respektowanie prawa mniejszości narodowych do kształcenia w ich własnym języku, zgodnie z Konwencją ramową o ochronie mniejszości narodowych.

25. Ponawia postulat, by indywidualne sprawozdania roczne UE na temat krajów Partnerstwa Wschodniego zawierały ocenę postępów w rozwoju gospodarczym regionu, procesie decentralizacji, samorządzie lokalnym i współpracy terytorialnej w celu dalszego dostosowania i ukierunkowania wsparcia UE.

26. Zwraca uwagę na stronę internetową dotyczącą podziału uprawnień⁽⁵⁾ udostępnioną i opracowaną przez Europejski Komitet Regionów, na której przedstawiono przegląd szczebli decentralizacji instytucjonalnej i podatkowej w krajach UE i krajach sąsiadujących i która może pomóc w przeprowadzeniu takiej regularnej analizy.

27. Zwraca uwagę na wartościową rolę, jaką odgrywa KR za pośrednictwem programu U-LEAD i grupy zadaniowej ds. Ukrainy, które ułatwiają dzielenie się doświadczeniami i wiedzą między samorządami lokalnymi i regionalnymi z UE i Ukrainy.

Efektywność energetyczna i lokalny rozwój gospodarczy

28. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że jednym z głównych priorytetów PW jest zapewnienie pomocy dla krajów partnerskich w zakresie polityki koncentrującej się na efektywności energetycznej.

29. Apeluje do rządów krajowych, by zwiększyły przydzielone społecznościom wsparcie finansowe i uprawnienia, które są konieczne do rozwinięcia lokalnych strategii energetycznych.

30. Popiera programy szczegółowe Komisji Europejskiej adresowane do władz lokalnych i regionalnych Partnerstwa Wschodniego.

31. Postuluje, by Komisja współpracowała z delegacjami UE w celu znacznego zwiększenia widoczności programów współpracy na szczeblu lokalnym i regionalnym, a także wzmocnienia budowania zdolności na szczeblu niższym niż krajowy.

⁽⁵⁾ www.cor.europa.eu/divisionofpowers.

32. Zaleca promowanie i umacnianie lokalnych i regionalnych inicjatyw zmierzających do poprawy warunków inwestycyjnych w krajach Partnerstwa Wschodniego takich jak partnerstwa polityczne i gospodarcze między regionami i miastami UE i PW, stowarzyszenia przedsiębiorców oraz sieci.
33. Zaleca, by w ramach wyników, które mają zostać osiągnięte do 2020 r., uzgodniono sektorowe projekty pilotażowe, za których realizację odpowiadałyby władze lokalne i regionalne, tak by można było zdobyć doświadczenie w zakresie decentralizacji.
34. Uważa, że konieczne jest udostępnienie większej ilości zasobów na współpracę transgraniczną, ze szczególnym uwzględnieniem kontaktów międzyludzkich, partnerstw między władzami lokalnymi oraz wymian naukowych, kulturowych i młodzieżowych. Rozszerzenie funduszu małych projektów na kraje objęte europejską polityką sąsiedztwa mogłoby wspierać współpracę na szczeblu lokalnym.
35. Wzywa rządy krajowe, by ułatwiały rejestrację projektów i, w stosownych przypadkach, uczestnictwo europejskich ugrupowań współpracy terytorialnej (EUWT) i współtworzących je regionów lub miast w programach współpracy transgranicznej w celu realizacji projektów wynikających z potrzeb danego terytorium.
36. Nalega na zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w proces programowania nowych dwustronnych programów pomocy w ramach ENI na lata 2017–2020.

Bruksela, dnia 11 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

OPINIE

KOMITET REGIONÓW

125. SESJA PLENARNA W DNIACH 9–11 PAŹDZIERNIKA 2017 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – „Finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu: niezbędne narzędzie wdrażania porozumienia z Paryża”

(2018/C 054/03)

Sprawozdawca: Marco DUS (IT/PES), radny gminy Vittorio Veneto, Treviso**Dokument źródłowy:** Opinia z inicjatywy własnej**ZALECENIA POLITYCZNE**

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Przypomina, że istnieją niepodważalne dowody naukowe na następujące obecnie globalne ocieplenie i że ta zmiana będzie miała znaczący i rosnący wpływ na całą gospodarkę i społeczeństwo. Zmiana klimatu oddziałuje szczególnie na obszary administrowane przez władze lokalne i regionalne, które często jako pierwsze łagodzą szkody spowodowane przez coraz bardziej skrajne zjawiska naturalne i inwestują w środki przystosowawcze.
2. Wyraża zaniepokojenie skutkami zmiany klimatu również poza granicami UE, gdzie często zdolności do zaradzenia skrajnym zjawiskom naturalnym i przystosowania obszaru do zachodzących zmian są ograniczone, i przypomina, że może to mieć również bezpośrednie skutki dla zjawisk migracyjnych.
3. Uważa, że władze lokalne i regionalne UE mają odpowiednie możliwości, by poprawić swą zdolność do dokonywania inwestycji (i przyciągnięcia ich z zewnątrz) w zakresie zmiany klimatu, pomimo pewnych trudności związanych z ograniczeniami budżetowymi, umiejętnością długofalowego planowania i zarządzaniem złożonymi projektami. Owo zaangażowanie ma kluczowe znaczenie dla dalszej poprawy ogólnie dobrych wyników osiągniętych przez UE, która odpowiada obecnie za 9,6 % światowych emisji CO₂.
4. Podkreśla, że do sprostania wyzwaniom związanym ze zmianą klimatu konieczne są olbrzymie inwestycje, których nie można pokryć ze środków lokalnych i regionalnych ani nawet z samych środków publicznych. W związku z tym przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę międzynarodowe, europejskie i krajowe mające na celu uruchamianie inwestycji prywatnych.

Działania międzynarodowe

5. Podkreśla ponownie, że problem zmiany klimatu ma charakter globalny, lecz jak najskuteczniejsze jego rozwiązanie wymaga zastosowania wielopoziomowego podejścia do sprawowania rządów z udziałem wielu stron (multi-level i multi-stakeholders governance). W związku z tym zwraca się do Komisji Europejskiej, by zgodnie z Ramową konwencją ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) zaleciła uznanie i wsparcie roli władz lokalnych i regionalnych w celu skutecznego osiągnięcia celów porozumienia paryskiego.

6. Pomimo stosunkowo dużych ambicji i zaangażowania ze strony niektórych krajów rozwijających się nie można już dłużej akceptować powolnego wdrażania porozumienia paryskiego przez niektóre kraje ani poprzec zamiaru wycofania się USA z podjętych zobowiązań. Komitet Regionów podkreśla stanowczo, że utrzymanie celów porozumienia nie jest jedną z opcji, lecz koniecznością. Dlatego też zachęca Komisję Europejską i państwa członkowskie do przedsięwzięcia wszystkich kroków koniecznych do tego, by UE mogła być prawdziwym międzynarodowym liderem przeciwdziałania zmianie klimatu, w pełni wykorzystując możliwości w zakresie innowacji i rozwoju związane ze stopniowym przestawieniem się na nowy paradygmat gospodarczy i finansowy.
7. Uważa, że następna konferencja COP 23 w Bonn nie powinna ograniczać się do spotkania ekspertów, lecz może prowadzić do osiągnięcia znacznych postępów na drodze do całkowitego wdrożenia porozumienia paryskiego, zwłaszcza jeżeli chodzi o aspekty dotyczące finansowania działań w związku ze zmianą klimatu (chodzi tu np. o potrzebę zachęcania do długoterminowego finansowania działań związanych ze zmianą klimatu, o przegląd mechanizmu finansowego itp.).
8. Proponuje, by w kontekście przygotowań do przyszłej konferencji COP 24 w Katowicach zainicjować w ramach UNFCCC międzynarodową debatę na temat ewentualnych wskaźników związanych z emisją gazów cieplarnianych w celu zaproponowania bardziej skutecznych działań dotyczących przeciwdziałania zmianie klimatu.
9. Uważa, że w kontekście międzynarodowym, w którym pewne państwa członkowskie wykazały się już niewielką ambicją, rola władz lokalnych i regionalnych ma zasadnicze znaczenie z punktu widzenia włączenia obywateli w kwestie zmiany klimatu i ich na nie uwrażliwienia, pod kątem przyciągania inwestycji, a także pod kątem realizacji konkretnych projektów. Niemniej wywiązanie się z tego zobowiązania wymaga uświadomienia, dyspozycyjności i zdolności do bezpośredniego zarządzania finansowego ze strony władz lokalnych i regionalnych. W związku z tym Komitet podkreśla doskonałe wyniki uzyskiwane w ramach Porozumienia Burmistrzów, a także jego niedawne wdrożenie poza granicami UE. Zwraca się zatem do Komisji Europejskiej, by umocniła tę inicjatywę i możliwie najbardziej rozpropagowała Światowe Porozumienie Burmistrzów, zapewniając wsparcie finansowe i techniczne, zwłaszcza w krajach, które mają zdecydowanie niewystarczające ambicje.
10. Odnotowuje, że rozwiązanie polega częściowo na skuteczniejszym funkcjonowaniu światowych rynków finansowych. Dlatego też uważa, że pierwszoplanowe znaczenie ma lepsze uświadomienie inwestorom ryzyka i szans związanych ze zmianą klimatu, tak by mogli wybrać bardziej zrównoważone inwestycje, i przyjmuje z zadowoleniem końcowe zalecenia grupy roboczej Rady Stabilności Finansowej ds. przejrzystości informacji o ryzyku finansowym związanym ze zmianą klimatu. Zwraca się jednak do Komisji Europejskiej, by oceniła skutki rozpowszechnienia informacji o ryzyku klimatycznym w celu wprowadzenia metody obniżenia kosztów władz lokalnych i regionalnych na wypadek, gdyby na przykład koszty ubezpieczenia szybko wzrosły.
11. Odnosi się pozytywnie do inicjatywy powołania przez OECD Centrum Zielonego Finansowania i Inwestowania w celu wsparcia przestawienia się na zieloną, odporną na zmianę klimatu gospodarkę niskoemisyjną i wyraża nadzieję, że inicjatywy międzynarodowe i europejskie będą podlegać koordynacji.

Działania europejskie

12. Odnotowuje, że UE podjęła różne godne uznania inicjatywy dotyczące finansowania działań w związku ze zmianą klimatu, takie jak powołana przez Komisję Europejską grupa ekspertów wysokiego szczebla ds. zrównoważonego finansowania, Europejski Fundusz na rzecz Efektywności Energetycznej, obligacje „odpowiedzialne środowiskowo” Europejskiego Banku Inwestycyjnego, mechanizm europejskiego wsparcia energetyki na poziomie lokalnym (ELENA) mający na celu zapewnienie wsparcia technicznego, instrumenty finansowe LIFE itd. Przyjmuje ze szczególnym zadowoleniem odniesienia do zrównoważenia środowiskowego zawarte w planie działania Komisji Europejskiej dotyczącym unii rynków kapitałowych. KR ocenia bardzo pozytywnie wszystkie te inicjatywy, niemniej zaleca, by unikać ich nakładania się. Zaleca także, by w największym możliwym stopniu mieć na uwadze koordynację wszystkich polityk i inicjatyw na szczeblu europejskim.
13. Doradza zwłaszcza, by z myślą o lepszej koordynacji bieżących inicjatyw i zapewnieniu lepszej spójności polityk europejskich Komisja Europejska rozważyła ewentualną synergię grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. zrównoważonych finansów z nowo utworzoną grupą ekspertów wysokiego szczebla ds. wsparcia finansowania gospodarki o obiegu zamkniętym.
14. Proponuje, by w świetle dyskusji o nowych wieloletnich ramach finansowych (WRF) UE, które zostaną wprowadzone po 2020 r., kwestie klimatu i zrównoważonego rozwoju stały się dominującym elementem przekrojowym wszystkich programów finansowania i by docelowo ustanowić minimalne poziomy przydziału środków na działania na rzecz klimatu, zarówno w obrębie wieloletnich ram finansowych jako całości, jak i w ramach głównych programów

finansowania (poczynając od funduszy strukturalnych i nowego programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji). Opowiada się za tym, by powyższe priorytety były spójne z celami dotyczącymi spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej UE.

15. Proponuje, by ocenie skutków *ex ante* wniosków ustawodawczych UE towarzyszyła zawsze ocena wpływu na klimat, a także wkładu w realizację celów wytyczonych w porozumieniu paryskim. Działania te powinny przyczynić się do opracowania jednolitej, zrównoważonej i długofalowej strategii klimatycznej, która pozwoliłaby zwiększyć inwestycje mające na celu przystosowanie się do zmiany klimatu, jak wskazał niedawno również Europejski Trybunał Obrachunkowy⁽¹⁾.

16. Zwraca się do Komisji, by zleciła Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego możliwie najszybsze (lecz po odpowiednich konsultacjach z zainteresowanymi stronami i przy stosownym udziale sektora prywatnego) opracowanie dokładnej klasyfikacji zrównoważonych aktywów obejmującej jasne i wiążące definicje „finansowania działań w związku ze zmianą klimatu”, „zielonego finansowania”, „zrównoważonego finansowania” i „finansowania o obiegu zamkniętym” w oparciu o istniejące inicjatywy (takie jak na przykład obligacje „odpowiedzialne środowiskowo” EBI). Wspólnej europejskiej klasyfikacji powinny towarzyszyć ponadto wytyczne dla inwestorów oraz specjalne etykietowanie oparte na stosownych wskaźnikach efektywności, tak by móc zapewnić więźlą i prostą ocenę jakości aktywów.

17. Wzywa Komisję i państwa członkowskie do stworzenia, we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, przewidywalnego i stabilnego systemu regulacji dla inwestycji związanych ze zmianą klimatu. Ma to kluczowe znaczenie dla wspierania zaangażowania sektora prywatnego w finansowanie działań związanych ze zmianą klimatu.

18. Apeluje do Parlamentu Europejskiego i Rady, by dokonując przeglądu bankowych regulacji ostrożnościowych, wzięły poważnie pod uwagę możliwość włączenia współczynnika wsparcia ekologicznego do modelu współczynnika wsparcia infrastrukturalnego zaproponowanego przez Komisję Europejską w bieżącym przeglądzie rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych w celu uwolnienia środków na inwestycje prywatne za pomocą zmniejszenia zobowiązań kapitałowych dla podmiotów udzielających kredytu na zrównoważone inwestycje i działania na rzecz klimatu.

19. Odnotowuje, że częściowym rozwiązaniem problemu zmiany klimatu może być efektywny i skuteczny rynek uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, regulowany przez europejski system handlu emisjami (ETS), pod warunkiem, że będzie mu towarzyszyć ambitna polityka dotycząca efektywności energetycznej i energii odnawialnej. Dlatego też ubolewa, że propozycja zmiany systemu ETS przedstawiona przez Komisję Europejską w 2015 r. oczekuje wciąż na ostateczne zatwierdzenie, podczas gdy ceny uprawnień do emisji pozostają zbyt niskie. Komitet podkreśla, że pewien minimalny odsetek przychodów ze sprzedaży uprawnień na aukcjach w ramach EU ETS powinien być zarządzany bezpośrednio przez władze lokalne i regionalne, tak by można było inwestować w poprawę odporności na poziomie lokalnym. Wzywa także Komisję do rozważenia nadzwyczajnych środków, takich jak wyznaczenie minimalnego poziomu cen dwutlenku węgla czy też ponowne zastanowienie się nad europejskim podatkiem od emisji dwutlenku węgla.

20. Zwraca się do Komisji Europejskiej o rozwianie wątpliwości dotyczących inwestycji w biopaliwa ze względu na fakt, że w przypadku tych ostatnich przyznano jedynie tymczasowe odstępstwa od zasad dotyczących pomocy państwa w odniesieniu do opodatkowania energii i podatku od emisji dwutlenku węgla. Równie ważne jest zmniejszenie obciążeń administracyjnych związanych z energią odnawialną, by uniknąć sytuacji, w której byłyby one wyższe niż w przypadku paliw kopalnych.

21. Zachęca Komisję Europejską do zwiększenia części budżetu przeznaczanej na działania na rzecz klimatu oraz zrównoważenie środowiskowe w swych programach pomocy rozwojowej dla państw trzecich na podstawie postanowień rozporządzenia ustanawiającego Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR) zatwierdzonych ostatnio przez Parlament Europejski, w którym wytyczono docelową wartość inwestycji na rzecz klimatu w wysokości 28 % łącznego budżetu. Zwraca się ponadto o to, by projekty przewidywały większy udział władz lokalnych i regionalnych UE w celu wymiany pozytywnych doświadczeń z ich odpowiednikami z państw trzecich, a także rozwinięcia ich kompetencji. Zasady „sprawiedliwości klimatycznej” powinny znajdować się w centrum międzynarodowych zobowiązań w celu zapewnienia, że inwestycje respektują prawa człowieka i wspierają społeczności najbardziej narażone na skutki zmian klimatycznych, przy czym należy również stworzyć klimat sprzyjający współpracy między podmiotami publicznymi i prywatnymi zgodnie z celem 17 celów zrównoważonego rozwoju ONZ⁽²⁾.

⁽¹⁾ „Przegląd horyzontalny: Działania UE w dziedzinie energii i zmiany klimatu 2017”, http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/LR17_01/LR_ENERGY_AND_CLIMATE_PL.pdf.

⁽²⁾ Cel 17: Ożywienie światowego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju <http://www.un.org/sustainabledevelopment/globalpartnerships/>.

22. Podkreśla, że prawodawstwo dotyczące pomocy państwa oraz często zaostrzone europejskie przepisy w dziedzinie księgowości dla instytucji publicznych mogą czasami prowadzić do większej złożoności inwestycji środowiskowych i klimatycznych. Zachęca zatem Komisję Europejską do upewnienia się, czy można sprawić, by inwestycje te były korzystniejsze z księgowego punktu widzenia.

23. Uważa, że przydatne jest stworzenie instrumentu ad hoc w celu umożliwienia władzom lokalnym i regionalnym zorientowania się w mnogości istniejących inicjatyw, a także uzyskania dostępu do finansowania działań w związku ze zmianą klimatu i uzyskania odpowiedniej pomocy technicznej. Dlatego też oferuje Komisji Europejskiej wsparcie w przygotowaniu adresowanego do władz lokalnych i regionalnych podręcznika operacyjnego zawierającego prosty i kompletny opis możliwości finansowania na szczeblu europejskim i międzynarodowym. Proponuje ponadto, by streszczenie tego opisu udostępniono wszystkim zainteresowanym stronom za pośrednictwem portalu internetowego, tak by móc zaoferować jedno źródło informacji podsumowujące wszystkie dostępne fundusze służące finansowaniu działań na rzecz klimatu.

Działania na szczeblu lokalnym i krajowym

24. Zwraca się do państw członkowskich o większy udział władz lokalnych i regionalnych w opracowywaniu krajowych planów na rzecz energii i klimatu w celu zapewnienia koordynacji między planami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi zgodnie z art. 4 porozumienia paryskiego regulującego ustalony na szczeblu krajowym wkład w obniżenie emisji gazów cieplarnianych.

25. Przypomina swą propozycję w sprawie większego udziału władz lokalnych i regionalnych przedstawioną w opinii w sprawie komunikatu Komisji Europejskiej pt. „Osiągnięcie korzyści z polityki ochrony środowiska UE poprzez regularny przegląd wdrażania tej polityki” (COM(2016) 316)⁽³⁾, w której zwrócił się do Komisji Europejskiej o ścisłą współpracę z nim samym, z właściwymi władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, Porozumieniem Burmistrzów UE, Światowym Porozumieniem Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii oraz Samorządami na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju (ICLEI) w celu opracowania koncepcji i metodologii służących wprowadzeniu wkładów ustalanych na poziomie lokalnym i regionalnym. Władze lokalne i regionalne odgrywające pionierską rolę brałyby początkowo dobrowolny udział w oparciu o weryfikację słuszności koncepcji.

26. Proponuje, by krajowe plany w zakresie energii i klimatu obejmowały programy średnioterminowych inwestycji klimatycznych dotyczące najważniejszych planowanych działań podzielonych według szczebla (krajowego lub niższego niż krajowy) bądź rodzaju wsparcia potrzebnego do zaradzenia każdej luce finansowej, między innymi poprzez rozważenie zastosowania w tym celu innowacyjnych instrumentów finansowych.

27. Przypomina znaczenie planów działania na rzecz zrównoważonej energii dla wniesienia wkładu ustalonego na poziomie krajowym i unijnym w obniżeniu emisji gazów cieplarnianych i proponuje skuteczne włączenie władz lokalnych i regionalnych poprzez uproszczenie wdrażania tychże planów, procesu ich zgłaszania i systemu monitorowania. Należy rozważyć w tym względzie dostosowanie między strategiami krajowymi a planami działania władz lokalnych na rzecz zrównoważonej energii i klimatu. Zgodnie z metodologią Porozumienia Burmistrzów, środki przeznaczone na plany działania na rzecz zrównoważonej energii i klimatu powinny być szerzej promowane przez Komisję i popierane przez rządy krajowe.

28. Odnotowuje, że władzom lokalnym i regionalnym trzeba pomóc w jasnym zrozumieniu ryzyka klimatycznego na ich własnym obszarze, by mogły podjąć decyzje w najlepszy możliwy sposób. Poprawa procedur oceny społeczno-gospodarczej, sprawozdawczości i wymiany informacji przyczyniłaby się do przedstawienia wpływu działań na rzecz klimatu na społeczeństwo, wyjaśniając proces podejmowania decyzji i alokacji zasobów na szczeblu lokalnym. Identyfikacja ryzyka środowiskowego, którą umożliwia europejska platforma przystosowania się do zmian klimatu⁽⁴⁾, jest pozytywną i przydatną, choć wciąż zbyt mało znaną inicjatywą obejmującą fragmentaryczne informacje na temat danych lokalnych i regionalnych. Istnieje ogólna potrzeba podniesienia poziomu wiedzy na temat unijnych narzędzi i działań na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu na poziomie lokalnym. Dlatego też Komitet zwraca się do Komisji Europejskiej o zwiększenie wsparcia dla platformy w celu zakończenia gromadzenia danych i rozpowszechnienia wyników, poświęcając przy tym więcej uwagi szczeblowi lokalnemu i regionalnemu, które jako pierwsze reagują w sytuacjach kryzysowych.

⁽³⁾ Projekt opinii ENVE-VI/021 w sprawie przeglądu wdrażania polityki ochrony środowiska, który zostanie poddany pod głosowanie na sesji plenarnej w październiku 2017 r.

⁽⁴⁾ <http://climate-adapt.eea.europa.eu/>.

29. Podkreśla ponadto, że dla ułatwienia finansowania duże znaczenie ma tworzenie instrumentów takich jak obligacje ekologiczne i zbiorowe systemy gwarancyjne. Mogą one być tworzone przez władze lokalne i regionalne we współpracy z instytucjami krajowymi i europejskimi lub z ich wsparciem. Istnieje już wiele dobrych przykładów takich działań.

30. Zachęca państwa członkowskie, by nagradzały finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu przez władze lokalne za pośrednictwem konkretnych programów (jak przewiduje na przykład pakt na rzecz klimatu z Luksemburga ⁽⁵⁾) gwarantujący dodatkowe środki władzom lokalnym, które zobowiążą się do podjęcia określonych działań w zakresie efektywności energetycznej), bądź poprzez zmniejszanie wewnętrznych ograniczeń finansów publicznych lub udzielanie innych form wsparcia.

31. Wzywa wszystkich decydentów, a zwłaszcza rządy krajowe, by zaproponowały i podjęły odważne działania nastawione przede wszystkim nie na krótkoterminowy sukces wyborczy, lecz na konsekwencje działań (lub ich braku) dla przyszłych pokoleń, zarówno pod względem zdrowia i jakości środowiska, jak i gospodarki. W związku z tym proponuje, by pomoc dla działalności gospodarczej wywierającej duży wpływ na środowisko (i tym samym cechującej się wysokimi emisjami) była stopniowo ograniczana aż do całkowitego zniesienia w rozsądnym terminie, a w każdym razie do 2035 r., z uwzględnieniem ryzyka ucieczki emisji gazów cieplarnianych.

32. Apeluje o ustanowienie wspólnych i zintegrowanych ogólnych pakietów dotyczących poprawy efektywności energetycznej oraz ograniczenia śladu węglowego zarówno w starych, jak i nowych budynkach, zastosowanie minimalnego wymogu w odniesieniu do efektywności i charakterystyki energetycznej nowych budynków, a także przeznaczenie środków finansowych niezbędnych do zwiększenia efektywności energetycznej istniejących budynków.

Bruksela, dnia 10 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

⁽⁵⁾ <http://www.pacteclimat.lu/fr>.

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Przyszłość inicjatywy „Łącząc Europę” w sektorze transportu

(2018/C 054/04)

Sprawozdawca: Ximo PUIG I FERRER (ES/PES), premier wspólnoty autonomicznej Walencja

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Instrument „Łącząc Europę” opatrzony perspektywą regionalną

1. Przypomina, że proces integracji Unii Europejskiej (UE) od początku charakteryzował się coraz ściślejszymi związkami i partnerstwami gospodarczymi, politycznymi i społecznymi obszarów objętych jego zakresem. Transport ma duże znaczenie dla dobrobytu gospodarczego i społecznego UE: generuje handel, sprzyja wzrostowi gospodarczemu i zapewnia miliony miejsc pracy. Polityka w zakresie nowoczesnej europejskiej infrastruktury transportowej przyczynia się do osiągnięcia najważniejszych celów Unii Europejskiej określonych w strategii „Europa 2020”, białej księdze w sprawie transportu 2011 oraz 10 priorytetach Komisji Junckera, takich jak sprawne funkcjonowanie rynku wewnętrznego i wzmocnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.
2. Uznaje, że instrument „Łącząc Europę” (Connecting Europe Facility – CEF) przyjęty w 2013 r. jako wspólne ramy prawne oraz mechanizm finansowy dla sektora transportowego, stanowi podstawowy element rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T), a co za tym idzie, bardziej zintegrowanego podejścia wspólnotowego. CEF pomyślany był jako instrument współfinansowania niezbędny do stworzenia i ukończenia infrastruktury i usług w ramach TEN-T. Z tego względu należy łączyć z nim dobrobyt społeczny, spójność, tworzenie miejsc pracy⁽¹⁾, wzrost gospodarczy i zrównoważenie środowiskowe⁽²⁾. W tej perspektywie koszt Europy bez TEN-T i CEF byłby wyższy niż finansowanie przeznaczane obecnie na te programy⁽³⁾.
3. Z zadowoleniem przyjmuje starania podjęte w toku obecnej oceny śródkresowej pod względem otwartości i uczestnictwa, gromadzenia propozycji ze strony zainteresowanych podmiotów i konsultacji z Komitetem Regionów (KREM)⁽⁴⁾.
4. Uważa, że w kontekście śródkresowego przeglądu CEF niezbędne jest działanie na rzecz utrzymania i wzmocnienia jego podstaw i znaczenia z punktu widzenia konkurencyjności. Należy też wzmocnić kapitał społeczny Europy oraz europejską spójność terytorialną, jak również ideę wspólnego obywatelstwa europejskiego oraz swobodnego przemieszczania się osób i transportu towarów, co należy do samej istoty projektu europejskiego. Wymaga to dokonania przeglądu w zakresie asygnaty budżetowej, procedur, kryteriów i sposobu wyboru projektów, zarządzania nimi oraz ich monitorowania i oceny.

⁽¹⁾ TEN- Corridors: *Forerunners of a forward-looking European Transport System* (2016), P. Balázs, P. Cox, C. Trautmann, P. Wojciechowski, L. Brinkhorst, M. Grosch i K. Peijs: <http://www.europarl.europa.eu/cmsdata/116220/tent-issues-papers.pdf>.

⁽²⁾ TEN- Corridors: *Forerunners of a forward-looking European Transport System* 2016.

⁽³⁾ *The cost of non-completion of the TEN-T* (2016), Fraunhofer Institut für System und Innovationsforschung (ISI): <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/2015-06-fraunhofer-cost-of-non-completion-of-the-ten-t.pdf>.

⁽⁴⁾ *Mid-term evaluation of the Connecting Europe Facility (MCE)*: <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/mid-term-evaluation-connecting-europe-facility-MCE>.

5. Stwierdza również, że od czasu przyjęcia instrumentu w 2013 r. aktualne pozostają niektóre uwagi wysunięte przez KR⁽⁵⁾. Niektóre obszary wymagające poprawy dotyczą niewystarczających środków budżetowych, wątpliwości co do koordynacji między CEF a innymi funduszami, złożoności procedur związanych z instrumentem, niedostatecznej roli władz lokalnych i regionalnych lub nieprzestrzegania zasady pomocniczości na poszczególnych etapach planowania i realizacji współfinansowanych projektów⁽⁶⁾.

6. Zwraca uwagę, że Unia Europejska w swoich wytycznych dotyczących transeuropejskiej sieci transportowej przypomina o znaczeniu zintegrowanej polityki, wskazując na konieczność zapewnienia dostępności i łączności „wszystkich regionów w Unii, w tym regionów odległych, wyspiarskich i najbardziej oddalonych”. KR apeluje więc o to, by te regiony, wyłączone niestety z sieci bazowej, mogły się kwalifikować do działań w ramach programu autostrad morskich.

7. Zwraca uwagę Komisji Europejskiej na fakt, że na świecie dokonują się radykalne zmiany w relacji między rozwojem gospodarczym a obszarem, a także powstaje nowego rodzaju system miejski i makroregionalny działający jednocześnie na szczeblu globalnym i lokalnym⁽⁷⁾. W związku z tym wszelkie reformy CEF powinny uwzględniać dyskusje na następujące tematy: wpływ strategicznej europejskiej infrastruktury transportowej na powrót działalności przemysłowej do Europy (reshoring)⁽⁸⁾, wpływ globalnego ryzyka geopolitycznego na skrócenie łańcucha wartości, znaczenie jakości struktur zarządzania we władzach regionalnych, procesy integracji technologicznej, wzrost nierówności regionalnych między państwami (regiony uczestniczą ostatnio w procesach różnicowania PKB na mieszkańca oraz spójności wewnątrz państw połączonych z procesami konwergencji między państwami⁽⁹⁾). Jednocześnie, jeśli chodzi o zjawiska negatywne, należy zauważyć, że procesy dostosowań budżetowych zmusiły regiony do obniżenia inwestycji, zwłaszcza w sektorach związanych z infrastrukturą transportową⁽¹⁰⁾. Ponadto, chociaż w 2014 r. inwestycje publiczne wzrastały na szczeblu centralnym, korzystając również z deficytu publicznego, spadek trwał na szczeblach niższych niż krajowy⁽¹¹⁾, co pogłębiło różnice między regionami i wzmocniło centralizację. W przyszłym przeglądzie instrumentu „Łącząc Europę” należy uwzględnić również tę kwestię oraz rozważyć środki służące wykorzystaniu potencjału europejskiej strategicznej infrastruktury transportowej, tak aby zmniejszyć zagrożenia zidentyfikowane w przemyśle i w wymiarze geopolitycznym, złagodzić rosnące nierówności regionalne i odwrócić negatywne tendencje w zakresie inwestycji publicznych.

Finansowanie

8. Docenia dążenie Komisji, aby za pomocą CEF zapewnić finansowanie TEN-T. Wstępny budżet w wysokości 33,2 mld EUR stanowił znaczące zaangażowanie finansowe. Ponadto założenie, że mechanizm uwzględnia kapitał i inicjatywy prywatne oznacza, że ważnym aspektem jest współfinansowanie⁽¹²⁾.

⁽⁵⁾ Opinia w sprawie instrumentu „Łącząc Europę” (CdR 648/2012) Komitetu Regionów, przyjęta podczas 96. sesji plenarnej w dniach 18 i 19 lipca 2012 r.

⁽⁶⁾ *Results of the OECD-CoR consultation of sub-national governments. Infrastructure planning and investment across levels of government: current challenges and possible solutions* (2016): <http://cor.europa.eu/en/documentation/brochures/Documents/Results%20of%20the%20OECD-CoR%20consultation%20of%20sub-national%20governments/2794-brochureLR.pdf>.

⁽⁷⁾ *Macro-regional strategies in changing times* (2016) i *The State of European Cities 2016: Cities leading the way to a better future* (2016).

⁽⁸⁾ Eurofound. *ERM annual report 2016: Globalisation slowdown? Recent evidence of offshoring and reshoring in Europe* (2017), J. Hurley, D. Storrie and E. Perruffo: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/annual-report/2017/erm-annual-report-2016-globalisation-slowdown-recent-evidence-of-offshoring-and-reshoring-in-europe>.

⁽⁹⁾ „OECD Regional Outlook 2016. Productive regions for inclusive societies” (2016): <http://www.oecd.org/publications/oecd-regional-outlook-2016-9789264260245-en.htm>.

⁽¹⁰⁾ *OECD Regions at a Glance 2016* (2016) (http://www.oecd-ilibrary.org/governance/oecd-regions-at-a-glance-2016_reg_glance-2016-en).

⁽¹¹⁾ Rozdział 2 *Using the fiscal levers to escape the low-growth traps*: <https://www.oecd.org/eco/public-finance/Using-the-fiscal-levers-to-escape-the-low-growth-trap.pdf>.

⁽¹²⁾ *Assessment of Connecting Europe Facility: in-depth analysis* (2016), J. Papí, M. Sanz i R. Blomeyer (2016): [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/572677/IPOL_IDA\(2016\)572677_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/572677/IPOL_IDA(2016)572677_EN.pdf).

9. Wyraża jednak ubolewanie z powodu ograniczeń budżetowych będących wynikiem polityki dostosowań prowadzonej w ostatnim dziesięcioleciu. Redukcje zastosowane w jej pierwszych latach mogą uniemożliwić osiągnięcie celów wyznaczonych na rok 2020, 2030 (sieć bazowa) i 2050 (sieć kompleksowa).
10. Przypomina w związku z tym, w kontekście przeglądu programu wieloletniego, że cele określone przez rozporządzenia (UE) nr 1315/2013 i (UE) nr 1316/2013 są wiążącymi zobowiązaniami wspólnotowymi.
11. W związku z tym apeluje o kompleksowe przeanalizowanie możliwości zwiększenia aktualnych środków, ze szczególnym uwzględnieniem coraz większych potrzeb w terenie zgłaszanych przez podmioty lokalne, metropolitalne i regionalne, tak aby osiągnąć lepszą koordynację różnych funduszy związanych z finansowaniem (EFIS, CEF, Fundusz Spójności) bądź innych instrumentów zaproponowanych przez EBI (unikając sytuacji, w której EFIS ponownie uszczupli CEF) oraz o jasne określenie harmonogramu szczegółowych zaproszeń do składania wniosków zgodnie z zasadą pomocniczości (podejście oddolne). Zaproszenia te można by opublikować na początku perspektywy finansowej, co pozwoli na lepsze planowanie i przewidywanie potrzeb ze strony podmiotów zainteresowanych publikacją.
12. Podkreśla, że finansowanie z instrumentu „Łącząc Europę” i z innych powiązanych instrumentów nie powinno konkurować z EFIS ani z jego rynkowym podejściem, którego celem jest przyciągnięcie nowych funduszy i wykorzystanie niezagospodarowanego kapitału. Uważa zatem, że EFIS i instrument „Łącząc Europę” mają odmienne cele, i że w związku z tym nie można traktować ich, jakby były wzajemnie zamiennie. Pożądane jest jednak, by w przypadku gdy istnieją synergie między tymi dwoma źródłami finansowania, uzyskać optymalną kombinację zasobów w celu stymulowania inwestycji w UE.
13. Ponadto zaleca, w kontekście zastosowania art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej (tzn. brexitu), by Komisja użyła niezbędnych instrumentów prawnych i politycznych w celu zapewnienia wystarczającego budżetu na transeuropejską sieć transportową (TEN-T), wraz z orientacyjnymi i elastycznymi przydziałami, które można by przesunąć w razie konieczności.
14. Zwraca uwagę, iż opóźnienie w zakresie realizacji elementów sieci TEN-T doprowadzi do ograniczenia możliwości wzrostu regionów partycypujących w projekcie oraz przyczyni się do obniżenia efektów będących wynikiem sieciowej współpracy międzyregionalnej.
15. Uważa, że w obliczu zwiększonej aktywności krajów objętych polityką spójności oraz z myślą o zachowaniu komplementarności pomiędzy CEF a Funduszem Spójności, należy utrzymać poziom środków budżetowych dla tych krajów.

Selekcja projektów oraz zarządzanie i administrowanie nimi

16. Zwraca się do Komisji o poczynienie znacznych wysiłków, by poprawić procedury selekcji, zarządzania projektami, administrowania i monitorowania działań związanych z CEF poprzez inicjatywy takie jak:
- zapewnienie większej przewidywalności zaproszeń do składania wniosków,
 - zmiana niewiążącego charakteru, zgodnie z art. 17 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1315/2013, w odniesieniu do realizacji priorytetowych projektów wymienionych w części I załącznika I,
 - zwiększenie roli europejskiej wartości dodanej jako kryterium selekcji projektów, przy jednoczesnym uwzględnieniu szczególnej sytuacji regionów najbardziej oddalonych,
 - uproszczenie procedur składania wniosków i świadczenia specjalistycznej pomocy technicznej na przygotowanie i realizację projektów,
 - stworzenie mechanizmu dwu- lub trój etapowego zachęcającego do przedkładania uproszczonych wniosków w pierwszej fazie, a wymagającego bardziej szczegółowego opracowania dopiero na drugim lub trzecim etapie, gdzie istnieje już większa pewność finansowa,
 - stworzenie jasnej i przejrzystej metodologii poprzez wprowadzenie publicznej skali w odniesieniu do wyboru i zatwierdzania projektów,
 - włączenie kryteriów wspólnego zarządzania projektami, a także konsultacji z regionami na etapie oceny projektów,
 - wyjaśnienie procedur i kryteriów monitorowania i kontrolowania współfinansowanych projektów,

- opracowanie zasad polityki informacyjnej w odniesieniu do wszystkich etapów wyboru, zatwierdzania i realizacji projektów,
- wzmocnienie roli europejskich forów korytarzy transeuropejskich w celu zwiększenia ich decyzyjności w kwestiach związanych z rozwojem strategicznej infrastruktury niezbędnej dla sprawnego funkcjonowania i przepływów w takich warunkach jak m.in. odcinki transgraniczne, wąskie gardła, węzły miejsko-portowe ⁽¹³⁾ i brakujące połączenia ⁽¹⁴⁾,
- wydłużenie okresu otwarcia zaproszeń do składania wniosków.

17. Podkreśla, że finansowanie TEN-T przez instrument współdzielony z energią i telekomunikacją wydaje się sztuczne. Ponieważ polityka transportowa została wyraźnie określona, Komitet zaleca, by posiadała ona własne instrumenty.

18. Zwraca uwagę, że państwa członkowskie, zwłaszcza te, które otrzymują środki z funduszu spójności, muszą bardziej korzystać ze wsparcia technicznego dostępnego w obrębie programów operacyjnych, by zwiększyć zdolności organów samorządowych i innych jednostek w zakresie wykorzystania funduszy UE. W ramach instrumentu „Łącząc Europę” szczególnego znaczenia nabiera kwestia, by mniej rozwinięte państwa członkowskie również przygotowywały wysokiej jakości projekty z wykorzystaniem wsparcia technicznego i by mogły one stać się kandydatami równorzędnymi innym państwom członkowskim w momencie składania ofert, które mogą zostać objęte współfinansowaniem z UE.

19. Uważa, że finansowanie projektów transportowych w ramach CEF powinno opierać się przede wszystkim na dotacjach, niemniej pożyczki, gwarancje lub środki własne mogą być również istotne.

Rola regionów i miast

20. Zwraca uwagę na ogólny wysoki poziom odpowiedzialności regionów i władz lokalnych w zakresie realizacji i monitorowania inwestycji publicznych. W 2014 r. samorzady lokalne i regionalne krajów OECD odpowiadały za 40 % wydatków publicznych, 50 % zamówień publicznych, 59 % inwestycji publicznych i 63 % wydatków na personel służby publicznej ⁽¹⁵⁾.

21. Należy przypomnieć w związku z tym, że w Unii Europejskiej istnieje różny stopień zaufania do instytucji w zależności od szczebla terytorialnego (zwykle większe wobec instytucji będących bliżej obywateli) ⁽¹⁶⁾. Obecnie zaufanie społeczne do władz regionalnych i lokalnych jest większe niż do władz publicznych wyższego szczebla ⁽¹⁷⁾. Ponadto regiony i władze lokalne potrafią lepiej określić potrzeby i zasoby, łatwiejsza jest na ich poziomie współpraca publiczno-prywatna, a zarządzanie łatwiej poddać zasadom sprawozdawczości i przejrzystości. W związku z tym nadchodzący przegląd CEF należy postrzegać z perspektywy „koprodukcji” TEN-T między administracjami na różnych poziomach ⁽¹⁸⁾.

22. W związku z tym Komisja powinna zagwarantować, że plany państw członkowskich dotyczące infrastruktury będą obejmować cele TEN-T, przyznając pierwszeństwo projektom państw członkowskich zgodnym z założeniami TEN-T.

23. W związku z tym zwraca się do Komisji o decentralizację procesu selekcji projektów oraz zarządzania nimi, ich monitorowania i kontroli poprzez większe zaangażowanie regionów w CEF poprzez podjęcie następujących środków:

⁽¹³⁾ Opinia Komitetu Regionów „Rewitalizacja miast portowych oraz terenów portowych”, przyjęta podczas 121. sesji plenarnej w dniach 8 i 9 lutego 2017 r.

⁽¹⁴⁾ Opinia Komitetu Regionów „Brakujące połączenia transportowe w regionach przygranicznych” (CdR 4294/2016), przyjęta podczas 121. sesji plenarnej w dniach 8 i 9 lutego 2017 r.

⁽¹⁵⁾ Zob. przypis 10.

⁽¹⁶⁾ *Handbook on Political Trust* (2017), opr. S. Zmerli i T. W. G. van der Meer *Political trust and multilevel government*, J. Muñoz: <http://doi.org/10.4337/9781782545118>.

⁽¹⁷⁾ Sondaż Standard Eurobarometer 86 (listopad 2016 r.): <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2137>.

⁽¹⁸⁾ *Europe as a multilevel federation* (2017), M. Keating, *Journal of European Public Policy*, 24 (4), *El poder de lo próximo: las virtudes del municipalismo* [Siła bliskości: zalety rządzenia na poziomie lokalnym] (2016), J. Subirats; *Las ciudades ante el cambio de era: la nueva gobernanza urbana: actores e instrumentos* [Miasta wobec epokowych zmian – nowe zarządzanie miejskie: podmioty i narzędzia] (2016) J.M. Pascual i J. Subirats.

- wyeliminowanie konieczności państwowego zatwierdzania projektów (zgodnie z kryterium opartym na zasadzie pomocniczości), a tym samym umożliwienie podpisywania projektów regionom,
- stałe włączanie władz lokalnych i regionów jako stron uprawnionych zgodnie z art. 9 rozporządzenia (UE) nr 1316/2013, a także umożliwienie im składania i uzgadniania składania wniosków,
- różnorodność uprawnień regionów w zależności od porządku konstytucyjnego każdego z państw członkowskich powinna umożliwić nieograniczony udział regionów w posiedzeniach europejskich forów ds. korytarzy TEN. W tym kontekście należy wzmocnić zarówno instrumenty koordynacji wertykalnej między różnymi poziomami sprawowania rządów, jak i koordynację horyzontalną między samorządami terytorialnymi,
- realizacja współpracy między CEF i TEN-T z nowymi strategiami terytorialnymi, takimi jak unijne strategie makroregionalne (na rzecz regionu Morza Bałtyckiego z 2009 r., regionu Dunaju z 2010 r., regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego z 2014 r. oraz regionu alpejskiego z 2015 r.) lub inne inicjatywy dotyczące obszaru geograficznego, przy koordynacji działań z instrumentami takimi jak europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej (EUWT) oraz forami takimi jak Nordregio, Inicjatywa Planowania Przestrzennego regionu Morza Bałtyckiego (VASAB) itp. Ponadto w przypadku makroregionów, należy uwzględnić ich ewentualne strategie i opracowaną dokumentację techniczną odnośnie do transportu i usług logistycznych,
- włączenie regionów w określanie i przygotowanie programów prac przed zaproszeniem do składania wniosków.

Poziom regionalny i lokalny wobec skali globalnej

24. Podkreśla ogólne korzyści dla codziennego życia obywateli płynące z ukończenia TEN-T. Dlatego też, z myślą o zwiększeniu widoczności całego projektu i ułatwieniu wdrażania europejskich strategii transportowych, zaleca władzom publicznym oznakowanie całej sieci TEN-T, zatwierdzone przez UE, a także określenie infrastruktury sieci bazowej i kompleksowej, węzłów oraz korytarzy. Ponadto zaleca władzom publicznym szczególne traktowanie węzłów sieci jako punktów dostępu z jasno określonymi i dobrze zorganizowanymi połączeniami z drugorzędnymi i trzeciorzędnymi sieciami transportowymi. W związku z tym proponuje, by państwa członkowskie i regiony brały pod uwagę TEN-T przy opracowywaniu i organizacji lokalnego ruchu drogowego i regionalnych linii kolejowych w celu zapewnienia bardziej zintegrowanego podejścia gwarantującego wszystkim obywatelom większą i lepszą mobilność, która jest kluczowym czynnikiem włączenia społecznego i ochrony środowiska. Zaleca także szczególne uwzględnienie regionów wyspiarskich z myślą o ustanowieniu odpowiednich połączeń lotniczych i morskich, gwarantujących dostęp obywateli i towarów do sieci bazowej na jak najmniej uciążliwych warunkach.

25. Uważa za konieczne wprowadzenie w regionach o słabiej rozwiniętej sieci kolejowej niezbędnej infrastruktury na szczeblu lokalnym i regionalnym, aby umożliwić wykorzystanie transportu kolejowego na podobnych warunkach, jakie panują w pozostałych państwach członkowskich.

26. W związku z tym zaleca, aby szczegółowo zbadać kwestie związane z informowaniem o osiągnięciach oraz z przejrzystością celów i rezultatów. Należy przybliżyć obywatelom CEF i mapy TEN-T za pośrednictwem punktów informacyjnych oraz poprzez publikację infografik i dokumentów.

27. Zwraca uwagę, że obecnie brakuje skutecznej koordynacji i powiązania kluczowych inwestycji transportowych wskazanych w dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym. Samorządy regionalne nie zostały uwzględnione w strukturze zarządzania i wdrażania CEF, co ogranicza możliwości oceny wartości dodanej, spójności i komplementarności inwestycji planowanych z różnych źródeł finansowania. Strategie makroregionalne UE mogłyby być wsparciem dla funkcji koordynującej.

28. Zwraca uwagę, że dostępne środki należy w pierwszej kolejności skupić na priorytecie, jakim jest sieć bazowa z uwzględnieniem możliwości wzmocnienia połączeń modalnych (porty, koleje). Wszelkie pozostałe środki można by wykorzystać na niezawodne wsparcie, choć w mniejszym zakresie, dla tych projektów na mniejszą skalę z punktu widzenia technicznego i budżetowego, które mają ograniczone możliwości dostępu do dodatkowego finansowania prywatnego (ze względu na niższe zyski w krótkim okresie), natomiast charakteryzują się znaczną europejską wartością dodaną, jak na przykład linie w naturalny sposób łączące się z siecią bazową bądź uzupełniające ją o istotne regionalnie czy międzyregionalnie elementy, przy założeniu, że mają one znaczenie strategiczne, strukturalne i są możliwe do

zrealizowania w krótkiej perspektywie. Ten aspekt powinien być rozwijany w ramach przyszłego przeglądu w dwóch kierunkach: projekty sprzyjające zwiększeniu przepustowości korytarzy priorytetowych w ruchu towarowym i pasażerskim oraz projekty znacznie poprawiające dostępność, połączenia i spójność terytorialną.

29. Trzeba zastanowić się nad zewnętrznym wymiarem TEN-T, szczególnie w stosunkach z krajami trzecimi i strategicznymi obszarami współpracy europejskiej, takimi jak region Morza Śródziemnego, region Morza Bałtyckiego, wschodnie sąsiedztwo oraz Europejski Obszar Gospodarczy obecnie i w przyszłości, a także inne obszary mające szczególne znaczenie z geopolitycznego i gospodarczego punktu widzenia.

Priorytety

30. Popiera trzy szczegółowe cele i proporcje w zakresie transportu, o których mowa w kontekście CEF w części IV załącznika I. Jednakże domaga się zmiany art. 10 rozporządzenia, który odnosi się do stóp finansowania działań, wnosząc o ich podwyższenie w odniesieniu do działań dotyczących priorytetowych węzłów miejskich, portów, transportu morskiego, platform i połączeń multimodalnych (takich jak kombinowanych sieci transportu kolejowego i drogowego) i końcowych.

31. Proponuje poczynienie kolejnych kroków w zakresie określenia wspólnych norm technicznych projektów kwalifikujących się do CEF, aby doprowadzić do harmonizacji w obrębie Unii warunków dotyczących prędkości, wydajności, rozstawu toru UIC i niezawodności w korytarzach TEN-T, a także norm dotyczących stacji paliw alternatywnych.

32. Jest zdania, że połączenia transgraniczne powinny stanowić priorytet. Ta część sieci najmniej interesuje państwa członkowskie, choć stanowi wyraźną europejską wartość dodaną.

33. Proponuje, by w ramach agendy miejskiej UE stworzono partnerstwo dotyczące węzłów transportowych i uzupełniające istniejące partnerstwo na rzecz mobilności w miastach. Jego celem byłoby przeanalizowanie połączeń sieci TEN-T z węzłami miejskimi i metropolitalnymi oraz włączenia ich w dynamikę miejską, logistykę miejską, a zwłaszcza w projekty dotyczące połączeń końcowych („pierwszej i ostatniej mili”), zgodnie z rezolucją Parlamentu Europejskiego w sprawie logistyki w UE i transportu multimodalnego w nowych korytarzach TEN-T z 19 stycznia 2017 r.⁽¹⁹⁾ Jak wskazano w tej rezolucji, znaczna część środków transportu działa w węzłach miejskich, gdzie odbywają się też przesiadki i dostawy, kluczowe dla łańcucha logistycznego. Zatem właśnie w tych miejscach trzeba stworzyć warunki konieczne do połączenia sieci energetycznej i transportowej do środowiska cyfrowego.

34. Ponadto należy rozważyć wzmocnienie spójności terytorialnej poprzez pełne wdrożenie norm rozstawu UIC w sieci kolejowej Unii z uwzględnieniem znaczenia połączeń transgranicznych – co sprzyjać będzie m.in. większej konkurencyjności rynku wewnętrznego taboru kolejowego – oraz poprzez wzmocnienie równowagi terytorialnej dzięki uwzględnieniu kryteriów dotyczących dostępności i połączeń wszystkich regionów Unii na okres po roku 2020.

Transport a zrównoważony rozwój

35. Przypomina, że kluczowe znaczenie w ramach CEF ma zrównoważenie środowiskowe, w związku z czym wnosi o zwiększenie funduszy na cel dotyczący łagodzenia skutków zmiany klimatu. Ze względu na to apeluje o dalsze popieranie instrumentów, takich jak „autostrady morskie”, związanych z transportem multimodalnym, które mają największy wpływ na ograniczenie emisji, i premiowanie ich przy przydzielaniu projektów. Należy także promować inne projekty o podobnym kierunku, sprzyjające zrównoważeniu środowiskowemu, społecznemu i gospodarczemu i łagodzeniu zmiany klimatu, takie jak rozbudowa zelektryfikowanej sieci kolejowej i sieci drogowych stacji paliw alternatywnych oraz wykorzystanie potencjału technologii cyfrowych w transporcie, a także środki na rzecz dostosowania obiektów portowych. Komitet odnosi się również do opinii „Europejska strategia na rzecz mobilności niskoemisyjnej”⁽²⁰⁾.

36. Przy przeglądzie instrumentu „Łącząc Europę” należy uwzględnić nowe tendencje w konsumpcji odnotowane w gospodarce o obiegu zamkniętym w dziedzinie mobilności i produkcji.

⁽¹⁹⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A8-2016-0384+0+DOC+XML+V0//PL>.

⁽²⁰⁾ COTER-VI/021.

37. Proponuje przyspieszenie wdrażania środków na rzecz zrównoważonego transportu i ewentualne rozważenie możliwości związanych ze środkami takimi jak europejski eko-bonus, opodatkowanie infrastruktury i przegląd dyrektywy w sprawie eurowiniety. Dochody pozyskiwane z różnych źródeł mogłyby uzupełnić budżet CEF.

38. Zwraca uwagę, iż przy analizowaniu szczegółowych rozwiązań w zakresie sieci TEN-T należy wziąć pod uwagę kwestię zrównoważonego rozwoju zarówno na poziomie społecznym, jak i w wymiarze gospodarczym i ekologicznym. W tym celu nie wolno zapominać o połączeniach regionów borykających się z różnymi problemami, np. peryferyjnym położeniem, wyspiarskim charakterem, brakiem równowagi gospodarczej i demograficznej bądź nierównym obciążeniem migracyjnym.

Bruksela, 10 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Przegląd wdrażania polityki ochrony środowiska

(2018/C 054/05)

Sprawozdawca: Andrew Varah COOPER (UK/EA), radny gminy miejskiej Kirklees

Dokument źródłowy: Komunikat Komisji Europejskiej „Osiągnięcie korzyści z polityki ochrony środowiska UE poprzez regularny przegląd wdrażania tej polityki”

COM(2016) 316 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

A. Uwagi ogólne

1. Popiera pogląd, w myśl którego przegląd wdrażania polityki ochrony środowiska (EIR) ma na celu lepsze uświadomienie istniejących luk we wdrażaniu polityki i prawodawstwa UE w dziedzinie środowiska w każdym państwie członkowskim, dostarczenie nowych rozwiązań uzupełniających egzekwowanie przepisów, zajęcie się podstawowymi przyczynami tych luk, które często mają charakter międzysektorowymi, a także zachęcanie do wymiany dobrych praktyk.
2. Odnotowuje, że pakiet EIR opublikowany w lutym 2017 r. ⁽¹⁾ stanowi pierwszy kompleksowy przegląd stosowania polityki i prawodawstwa UE dotyczących środowiska w terenie w państwach członkowskich i obejmuje 28 sprawozdań krajowych. Pokazuje, że polityka ochrony środowiska jest skuteczna, lecz że istnieją duże luki, jeżeli chodzi o spójność wprowadzania tych przepisów i polityk w życie w całej Europie.
3. Podkreśla, że pomyślnie wdrażanie polityki ochrony środowiska UE wymaga ścisłej współpracy wszystkich szczebli sprawowania rządów – od lokalnego po unijny. Dlatego też z zadowoleniem przyjmuje fakt, że komunikat Komisji odnosi się wyraźnie do współpracy z Komitetem Regionów, lecz przypomina, że w wielu państwach członkowskich potrzebne są dalsze usprawnienia w celu zapewnienia skutecznego udziału władz lokalnych i regionalnych w przeglądzie i doskonaleniu wdrażania.
4. Apeluje do Komisji Europejskiej i państw członkowskich, by jak najlepiej wykorzystały EIR do uwzględnienia kwestii ochrony środowiska w priorytetach makroekonomicznych europejskiego semestru, a także by wsparły realizację celów zrównoważonego rozwoju zgodnie z agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030.
5. Podkreśla potrzebę zorganizowanego dialogu w sprawie wdrażania z każdym państwem członkowskim w latach 2017–2018, a także odpowiedniego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w celu zastanowienia się nad sposobem rozwiązania problemów strukturalnych i zaspokojenia potrzeb poszczególnych państw członkowskich.
6. Zaleca, by Komisja Europejska prowadziła bardziej wnikliwą analizę EIR i by zwiększyła porównywalność między państwami członkowskimi. Komisja Europejska powinna przedstawić podczas kolejnej rundy EIR przejrzysty i czytelny opis postępów poczynionych przez poszczególne państwa członkowskie w zakresie sprostania głównym wyzwaniom związanym z wdrażaniem, co nie powinno obarczać państw członkowskich, regionów i miast dodatkową sprawozdawczością.
7. Wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie, by nadal umacniały rolę IMPEL oraz rozwijały krajowe sieci IMPEL, w ramach których eksperci z władz lokalnych i regionalnych wymieniałyby się najlepszymi praktykami ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Wszystkie dokumenty dostępne są na stronie: http://ec.europa.eu/environment/eir/index_en.htm.

⁽²⁾ IMPEL to Europejska Sieć Wdrażania i Egzekwowania Prawa Ochrony Środowiska. Działa ona we wszystkich państwach członkowskich UE.

8. Uważa, że proces EIR powinien, gdy to możliwe i właściwe, nawiązywać do już istniejących mechanizmów oceny, które dotyczą również postępów we wdrażaniu europejskiego prawodawstwa, w tym takich mechanizmów jak inicjatywa „Make it work”, działania sieci IMPEL i program REFIT.

9. Przyjmuje z zadowoleniem komunikat Komisji w sprawie dostępu do wymiaru sprawiedliwości w dziedzinie ochrony środowiska⁽³⁾ i oczekuje dalszych inicjatyw Komisji w 2017 r. wspierających lepsze wdrażanie przepisów dotyczących ochrony środowiska⁽⁴⁾.

10. Popiera sprawozdanie Komisji Europejskiej dotyczące działań usprawniających sprawozdawczość w dziedzinie środowiska⁽⁵⁾ sporządzone w wyniku przeprowadzonej przez Komisję kontroli sprawności sprawozdawczości i monitorowania polityki ochrony środowiska UE⁽⁶⁾, do której KR wniósł wkład za pośrednictwem opinii perspektywicznej COR-2015-05660-00-00-AC-TRA. Ponawia postulat dotyczący horyzontalnego podejścia Komisji Europejskiej do monitoringu i sprawozdawczości w zakresie ochrony środowiska i tym samym oczekuje, że Komisja podejmie konsekwentnie działania 1 i 2 przedstawione w sprawozdaniu, proponując poprawki legislacyjne do obowiązków sprawozdawczych określonych w istniejących lub nowych aktach prawnych w celu dalszego ujednoczenia i uproszczenia tych obowiązków.

B. Rola KR-u w cyklu politycznym EIR w kontekście międzyinstytucjonalnym

11. Proponuje Komisji Europejskiej ścisłą i zorganizowaną współpracę przez cały cykl EIR, również w zakresie działań wspólnej platformy technicznej na rzecz współpracy w dziedzinie środowiska⁽⁷⁾. Współpraca ta powinna skupić się na różnych wyzwaniach strukturalnych związanych z wdrażaniem, przed którymi stoją władze lokalne i regionalne, oraz na sprostaniu im, jak podkreślono w części D opinii. Obejmuje to również rozważenie, w jaki sposób Komitet może przyczynić się do uzasadnienia sprawozdań EIR dotyczących poszczególnych krajów i wytycznych dla państw członkowskich poprzez przedstawienie aspektu terytorialnego z uwzględnieniem doświadczeń KR-u zgromadzonych podczas udziału w cyklu zarządzania strategią „Europa 2020” za pomocą regularnej oceny europejskiego semestru z perspektywy lokalnej i regionalnej.

12. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja Europejska w komunikacie podaje, że EIR stanowi uzupełnienie prowadzonych obecnie starań na rzecz wdrażania, takich jak monitorowanie zgodności z przepisami i postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

13. Uważa za ważne, by proces EIR poddać ocenie po dwóch cyklach (czterech latach) w celu skontrolowania skuteczności tego mechanizmu.

14. Uważa, że EIR stwarza możliwość ukierunkowanej współpracy między KR-em a Parlamentem Europejskim, wraz z wymianą dotyczącą trudności i rozwiązań związanych z wdrażaniem prawa ochrony środowiska UE, w sposób godzący interesy współprawodawcy i doświadczenia decydentów z organów wdrażających. Zachęca Parlament Europejski do ścisłej współpracy przy obu kwestiach omawianych przez Komisję ENVI, które dotyczą EIR oraz głównych wyzwań związanych z wdrażaniem i rozpoznanych podstawowych przyczyn niewystarczającego wdrażania. Zachęca również do współpracy przy przyszłych sprawozdaniach z wdrażania przedstawianych przez Parlament Europejski w drodze organizacji wspólnych posiedzeń Komisji ENVE KR-u i Komisji ENVI PE.

15. Podkreśla swą gotowość do udziału w przyszłej dyskusji dotyczącej EIR organizowanej przez Radę, w nieformalnych posiedzeniach ministrów środowiska lub innych działaniach prezydencji Rady dotyczących EIR. Oferuje wsparcie na etapie przygotowania się do tych dyskusji i działań, zwłaszcza za pośrednictwem ukierunkowanych opinii KR-u sporządzanych na wniosek prezydencji Rady, a także posiedzeń wspólnej platformy technicznej KR-u i KE na rzecz współpracy w dziedzinie środowiska.

16. Proponuje rozważenie możliwości organizowania posiedzeń dotyczących konkretnych kwestii w ramach ścisłej współpracy między władzami lokalnymi i regionalnymi oraz przedstawicielstwami krajowymi Komisji Europejskiej i PE w różnych częściach terytorium UE. Takie wydarzenia służyłyby omówieniu lokalnych wyzwań związanych z wdrażaniem i tym samym mogłyby przyczynić się do sporządzenia sprawozdań krajowych.

⁽³⁾ C(2017) 2616 final.

⁽⁴⁾ CdR 5660/2015.

⁽⁵⁾ COM(2017) 312 final.

⁽⁶⁾ SWD (2017) 230 final.

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/environment/legal/platform_en.htm.

C. Uwzględnienie większej liczby dziedzin polityki

17. Ubolewa, że Komisja Europejska ograniczyła początkowe ukierunkowanie EIR do gospodarowania odpadami, ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, jakości powietrza, zanieczyszczenia hałasem, jakości wody i gospodarki wodnej⁽⁸⁾.

18. Wzywa Komisję Europejską do uczynienia ze zmiany klimatu istotnego elementu następnej rundy EIR oraz do uwzględnienia przeciwdziałania zmianie klimatu i przystosowania się do niej, przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności z zasadami zarządzania unią energetyczną. Przypomina kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych w przeciwdziałaniu zmianie klimatu i zachęca w tym względzie do wytyczenia i rozłożenia lokalnych i regionalnych celów klimatycznych, gdyż – obok wkładów ustalanych na poziomie krajowym – są one istotnym elementem wypełniania zobowiązań paryskich związanych ze zmianą klimatu.

19. Podkreśla potrzebę włączenia wdrażania dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych do następnego etapu przeglądu. Sieć IMPEL powinna odgrywać bardziej znaczącą rolę w tym procesie, by zachęcić do gromadzenia przykładów dobrych praktyk na 2019 r.

20. Zaleca również uwzględnienie polityki UE dotyczącej chemikaliów, która jest podstawą polityki ochrony środowiska UE. EIR powinien uwypuklać niedociągnięcia oraz pozytywne doświadczenia związane z rejestracją, oceną i udzielaniem zezwoleń w zakresie chemikaliów.

D. Podstawowe przyczyny nieprawidłowego wdrażania polityki

21. Przyjmuje z zadowoleniem zamiar Komisji Europejskiej, by pogłębić wiedzę o jakości administracji publicznej i zarządzania w poszczególnych krajach, a także poprawić podział kompetencji między władzami lokalnymi / regionalnymi / krajowymi w dziedzinie wdrażania prawa ochrony środowiska UE.

22. Przyznaje, że oprócz bardziej kompletnych analiz luk we wdrażaniu w tradycyjnych sektorach środowiskowych, EIR zawiera – po raz pierwszy w dziedzinie środowiska – wstępne ustalenia dotyczące możliwych pierwotnych przyczyn niewystarczającego wdrażania.

23. Zaleca, by przeglądy wdrażania polityki ochrony środowiska skupiały się na nieskutecznej koordynacji między władzami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi, by zaradzić niejasnemu podziałowi kompetencji i odpowiedzialności, brakowi zdolności administracyjnej, niewystarczającemu finansowaniu i zastosowaniu instrumentów rynkowych, brakowi zintegrowania polityki oraz spójności polityki, niedoborowi wiedzy i danych, a także niewystarczającym mechanizmom zapewniania zgodności⁽⁹⁾.

Skuteczna koordynacja między władzami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi

24. Apeluje, by Komisja Europejska opracowała wspólną metodologię dotyczącą krajowego dialogu w sprawie EIR, a także przedstawiła wytyczne w celu zapewnienia pełnego udziału władz lokalnych i regionalnych w całym procesie.

25. Zwraca uwagę na wzajemne powiązania między poprawą wdrażania a lepszymi uregulowaniami prawnymi: należałoby także wziąć pod uwagę stosowane przez UE instrumenty, spójność i jednolitość prawodawstwa UE oraz obciążenia administracyjne, jeśli okaże się, że cele polityki ochrony środowiska nie są realizowane.

26. Zwraca się do państw członkowskich, by ułatwiały dokonywanie lokalnych i regionalnych przeglądów wdrażania polityki ochrony środowiska odpowiadających przeglądom krajowym.

27. Zaleca, by państwa członkowskie zacieśniły współpracę z władzami lokalnymi i regionalnymi już na etapie opracowywania i transpozycji polityki, do czego zachęca siódmy program w zakresie środowiska, przykładowo w ramach wertykalnych międzyrządowych zespołów tematycznych.

⁽⁸⁾ Szczegółowe streszczenie wyników dotyczących różnych dziedzin polityki można znaleźć w briefingu EPRS 03/2017 (Biura Analiz Parlamentu Europejskiego) w sprawie przeglądu wdrażania polityki ochrony środowiska. Zostało ono sporządzone na wniosek KR-u na mocy umowy o współpracy między Parlamentem a KR-em.

⁽⁹⁾ Zob. także sprawozdanie z badania KR-u z września 2017 r. w sprawie skutecznego wielopoziomowego zarządzania w zakresie środowiska na rzecz lepszego wdrażania przepisów UE dotyczących ochrony środowiska, przeprowadzonego przez Milieu Ltd. Jest ono dostępne na stronie internetowej: <http://cor.europa.eu/pl/documentation/studies/Pages/studies.aspx>.

28. Podkreśla, że państwa członkowskie powinny dalej opracowywać mechanizmy poprawiające skuteczną koordynację wertykalną, w tym jasny podział odpowiedzialności pomiędzy poszczególne szczeble rządu.

29. Apeluje, by państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne ograniczyły w jeszcze większym stopniu fragmentację, podejmując m.in. dalsze kroki, takie jak wprowadzenie zintegrowanych zezwoleń środowiskowych łączących rozmaite sektorowe zezwolenia środowiskowe, a także usprawniając procedury oceny oddziaływania na środowisko oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ⁽¹⁰⁾.

Zwiększenie potencjału administracyjnego w odniesieniu do wdrażania polityki ochrony środowiska

30. Podkreśla, że zgodnie z ustaleniami EIR brakuje zasobów finansowych, ludzkich i technicznych, by wiele władz lokalnych i regionalnych mogło odpowiednio wdrożyć prawodawstwo UE dotyczące ochrony środowiska. Zwłaszcza mniejsze gminy mają często zbyt ograniczone zasoby, by rozwinąć własne know-how techniczne dotyczące wymogów regulacyjnych. Podkreśla zatem potrzebę większej pomocy ze strony UE czy to bezpośredniej, czy też wynikającej z zachęcania państw członkowskich do zapewnienia wsparcia, tak by władze lokalne i regionalne współpracowały horyzontalnie (w obrębie państw członkowskich i na szczeblu transgranicznym) w celu grupowania projektów, wymiany najlepszych praktyk oraz opracowywania wspólnych procesów i procedur.

31. Wzywa państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne do zadbania o to, by zasoby finansowe i ludzkie organów lokalnych i regionalnych ds. środowiska odpowiadały (przekazanym) zadaniom.

32. Apeluje, by Komisja Europejska udostępniła wytyczne UE w większej liczbie języków, a państwa członkowskie opracowały wspólne normy, wzorce, listy kontrolne i programy szkoleniowe we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi w celu zapewnienia spójności wdrażania i sprawozdawczości.

33. Wnosi, by władze lokalne i regionalne dokonały przeglądu jakości procedur, usprawniły wydawanie zezwoleń środowiskowych, połączyły zasoby z innymi działaniami, osiągając ekonomię skali, rozwiązując problemy środowiskowe wykraczające poza granice administracyjne i wykorzystując zestaw instrumentów UE na rzecz podnoszenia jakości administracji publicznej ⁽¹¹⁾.

34. Wzywa Komisję Europejską, państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne do promowania udziału lokalnych i regionalnych ekspertów w sieci IMPEL oraz przyszłym narzędziu wzajemnych kontaktów EIR (peer-to-peer).

35. Zwraca się do Komisji Europejskiej, a zwłaszcza państw członkowskich, o włączenie ekspertów lokalnych i regionalnych w przygotowywanie wytycznych UE oraz powiązanych wytycznych krajowych, tak aby zapewnić większą jasność i elastyczność w ich wdrażaniu.

36. Wzywa Komisję Europejską, by przydzieliła odpowiedni budżet na nowe narzędzie wzajemnych kontaktów EIR. Komisja powinna również zapewnić komplementarność wobec działań prowadzonych przez IMPEL na zasadzie wzajemnych kontaktów, a także wobec wymiany w kwestiach środowiska prowadzonej przez instytucje zarządzające w ramach narzędzia TAIEX REGIO PEER 2 PEER.

Lepsze wykorzystanie europejskich środków na wdrażanie dorobku UE w zakresie środowiska

37. Wzywa władze lokalne i regionalne, by przy wsparciu ze strony państw członkowskich skorzystały z pomocy technicznej w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w kontekście celu tematycznego 11 w celu zwiększenia zdolności instytucjonalnej i administracyjnej swoich działań ochrony środowiska i ich zdolności do wykorzystania tych funduszy, zwłaszcza do budowy infrastruktury środowiskowej na dużą skalę (cel 6). Zachęca je również, by skorzystały z programu wspierania reform strukturalnych UE do usprawnienia swych organów ds. środowiska.

38. Popiera ideę, by dodatkowe państwa członkowskie stworzyły sieci ekspertów reprezentujących organy ds. zarządzania polityką spójności, zajmujące się promowaniem inwestycji środowiskowych.

39. Zwraca się do UE, by w ramach przygotowań do następnych WRF UE w pełni rozważyła możliwości zwiększenia środków UE na wdrażanie przepisów dotyczących ochrony środowiska, w tym możliwość wyodrębnienia pewnego odsetka na ten cel.

⁽¹⁰⁾ Ocena oddziaływania na środowisko (OOS) oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

⁽¹¹⁾ Komisja Europejska, „Jakość administracji publicznej – zestaw narzędzi dla praktyków”, 2015.

Integracja i spójność polityki

40. Odnotowuje, że niewystarczające uwzględnianie kwestii ochrony środowiska w innych obszarach polityki jest kolejnym, zasadniczym powodem niedostatecznego wdrażania przepisów ochrony środowiska, w związku z czym przypomina potrzebę uwzględnienia głównych celów polityki ochrony środowiska i polityki przeciwdziałania zmianie klimatu w pełnym zakresie działań UE.

41. Apeluje, by władze lokalne i regionalne zapewniły właściwą koordynację na szczeblu politycznym i strategicznym, przyjmując lokalne i regionalne strategie zrównoważonego rozwoju, a także dbając o odpowiednio wczesne uwzględnienie kwestii środowiskowych w swym planowaniu przestrzennym w celu ograniczenia konfliktów. Apeluje również o odpowiednie włączenie kwestii ochrony środowiska na wczesnym etapie poprzez zastosowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

42. Wzywa władze lokalne i regionalne, by wspierały dobrowolne umowy sektorowe z kluczowymi sektorami przemysłowymi lub umowy między władzami publicznymi a podmiotami społecznymi w celu dostarczenia informacji, rozpoznania problemów i znalezienia rozwiązań.

43. Podkreśla, że UE musi realizować bardziej stanowczą i skuteczną politykę ograniczania zanieczyszczeń u źródła w wielu obszarach polityki ochrony środowiska, gdyż bez tego niemożliwe będzie przestrzeganie różnych aktów prawodawstwa UE dotyczącego norm jakości środowiska na szczeblu lokalnym i regionalnym.

44. Zwraca się do Komisji Europejskiej i państw członkowskich, by lepiej wspomagały właściwe władze lokalne i regionalne w spełnianiu tych norm i celów.

45. Wnosi, by Komisja Europejska współpracowała z władzami krajowymi, Europejskim Komitetem Regionów, Porozumieniem Burmistrzów UE, Światowym Porozumieniem Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii i ICLEI w celu opracowania koncepcji i metodologii służących wprowadzeniu wkładów ustalanych na poziomie lokalnym i regionalnym, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów przeciwdziałania zmianie klimatu uzgodnionych w paryskim porozumieniu klimatycznym COP 21. Władze lokalne i regionalne odgrywające pionierską rolę brałyby początkowo dobrowolny udział w oparciu o weryfikację słuszności koncepcji.

Zwiększenie dostępności wiedzy i danych

46. Uznaje, że ograniczona dostępność danych nadal powoduje problemy związane z wdrażaniem na różnych szczeblach sprawowania rządów w wielu państwach członkowskich i że władze lokalne i regionalne mają do odegrania kluczową rolę w gromadzeniu wiedzy i danych, dostarczaniu informacji ogółowi społeczeństwa i podnoszeniu świadomości wśród obywateli.

47. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że EIR ma się opierać na istniejących danych i powinien prowadzić do ich lepszego wykorzystania i tworzenia między nimi powiązań, a także poprawy ich dostępności zwłaszcza dla władz lokalnych i regionalnych.

48. Popiera zorganizowaną debatę w sprawie odpowiedniego podziału obowiązków i środków między gminami, regionami i szczeblem krajowym państw członkowskich w celu zapewnienia, by sprawozdania i wskaźniki odnoszące się do stanu środowiska naturalnego były spójne, skuteczne i wiarygodne.

49. Wzywa, by państwa członkowskie we współpracy z właściwymi władzami lokalnymi i regionalnymi dalej opracowywały usystematyzowane ramy wdrażania i informowania w odniesieniu do wszystkich kluczowych przepisów UE w dziedzinie ochrony środowiska.

50. Wnosi, by Komisja Europejska zadbała o to, aby państwa członkowskie i ich władze lokalne i regionalne prawidłowo wdrażały obowiązujące wymogi minimalne określone w dyrektywie w sprawie dostępu do informacji.

51. Zwraca się do władz lokalnych i regionalnych, by prowadziły aktywną politykę informacyjną. Powinna ona mieć charakter dwukierunkowy (obejmować również mechanizmy informacji zwrotnych) i zapewniać informacje adresowane w większym stopniu do obywateli, takie jak oparte na mapach narzędzia online, aplikacje i kampanie informacyjne.

52. Popiera udział organizacji pozarządowych w zbieraniu i rozpowszechnianiu informacji dotyczących środowiska wśród obywateli, a także wykorzystanie nauki obywatelskiej do gromadzenia danych środowiskowych.

53. Zwraca się do Komisji Europejskiej i państw członkowskich, by wspierały władze we wdrażaniu rozwiązań elektronicznych i administracji elektronicznej w celu poprawienia monitoringu środowiska i sprawozdawczości, np. za pomocą planu działania na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016–2020, programu LIFE, instrumentu „Łącząc Europę” i programu „Horyzont 2020”, a także w kontekście uruchomienia Reportnet 2.0 przez Europejską Agencję Środowiska ⁽¹²⁾.

54. Wnosi, by na wszystkich szczeblach podejmowano wysiłki w celu zapewnienia elektronicznej wymiany informacji dotyczących środowiska oraz dalszego rozwoju INSPIRE ⁽¹³⁾. Konieczne jest również zwiększenie udziału władz lokalnych i regionalnych w procesie INSPIRE.

Wystarczające mechanizmy zapewniania zgodności

55. Wyraża zaniepokojenie, że zgodnie z analizą EIR monitorowanie zgodności i egzekwowanie przepisów są często powodem do obaw w związku z nieskutecznymi sankcjami i nieefektywnymi kontaktami między inspektorami a prokuratorami. Władze lokalne i regionalne mogą napotykać trudności z interpretacją i integrowaniem niespójnych przepisów UE przy podejmowaniu działań związanych z zapewnianiem zgodności. Wiele organów administracji samorządów lokalnych jest zbyt małych, by zapewnić profesjonalne egzekwowanie prawa ochrony środowiska.

56. Zwraca się do władz lokalnych i regionalnych o zapewnienie jasnego wyznaczenia uprawnień oraz ich jasny rozdział, a także profesjonalizmu właściwych władz, o skuteczną koordynację działań z organami krajowymi (tzn. policją, organami celnymi, prokuraturą) oraz o rozważenie możliwości utworzenia wspólnych regionalnych organów egzekwowania prawa ochrony środowiska w tych przypadkach, w których ich własne uprawnienia kontrolne są ograniczone.

57. Wzywa władze krajowe, regionalne i lokalne do zastosowania opartego na analizie ryzyka podejścia do zapewnienia zgodności gwarantującego najlepsze połączenie monitorowania, promowania i egzekwowania, a także lepsze ustalenie priorytetów w wykorzystywaniu ograniczonych zasobów.

58. Apeluje, by ze względu na bliski kontakt z przedsiębiorstwami i obywatelami władze lokalne i regionalne uczestniczyły w działaniach promujących zgodność z przepisami, obejmujących współpracę z uregulowanym środowiskiem biznesu, odpowiednimi organizacjami pozarządowymi i obywatelami.

59. Wzywa państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne, by wprowadziły szybkie środki egzekwowania przepisów oraz proporcjonalne i odstraszające sankcje z tytułu naruszenia unijnego prawa ochrony środowiska, konsekwentnie stosując dyrektywę 2008/99/WE w sprawie przestępstw przeciwko środowisku.

60. Apeluje, by władze krajowe, regionalne i lokalne zajęły się korupcją i zapewniły odpowiednie funkcjonowanie systemów wymiaru sprawiedliwości w dziedzinie środowiska, stojąc na straży praw proceduralnych nadanych obywatelom przez prawodawstwo UE w dziedzinie ochrony środowiska ⁽¹⁴⁾.

61. Popiera wszystkie inicjatywy władz krajowych i regionalnych, a także stowarzyszeń władz lokalnych zmierzające do zdobycia większej wiedzy w drodze wymiany najlepszych praktyk opracowanych przez europejskie sieci, takie jak IMPEL, Europejska Sieć Organów Ścigania w dziedzinie Środowiska oraz sieć funkcjonariuszy policji.

62. Wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie, by nadal umacniały rolę IMPEL oraz rozwijały krajowe sieci IMPEL, w ramach których eksperci z władz lokalnych i regionalnych wymieniliby się najlepszymi praktykami.

Bruksela, dnia 10 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

⁽¹²⁾ Działanie 3 w COM(2017) 312 final.

⁽¹³⁾ Dyrektywa 2007/2/WE.

⁽¹⁴⁾ Kwestię ogólnej skuteczności krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości poruszono w tablicy wyników wymiaru sprawiedliwości UE i europejskim semestrze (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-semester_thematic-factsheet_effective-justice-systems_en.pdf).

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Europejska strategia na rzecz współpracujących inteligentnych systemów transportowych

(2018/C 054/06)

Sprawozdawca: Bouke Arends (NL/PES), członek zarządu gminy Emmen

Dokument źródłowy: Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Europejska strategia na rzecz współpracujących inteligentnych systemów transportowych – ważny krok w kierunku mobilności pojazdów współpracujących, połączonych i zautomatyzowanych”

COM(2016) 766 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

WPROWADZENIE

1. Stwierdza, że europejska strategia na rzecz współpracujących inteligentnych systemów transportowych (C-ITS) jest ważnym krokiem w kierunku strategii na rzecz pojazdów współpracujących, połączonych i zautomatyzowanych. Zintegrowane wykorzystywanie C-ITS w miastach i regionach oraz między miastami i regionami może przynieść znaczne korzyści społeczne, takie jak większe bezpieczeństwo, czystsze środowisko, lepsza dostępność, włączenie społeczne i większa liczba miejsc pracy.
2. Domaga się, żeby obok środków wymienionych w komunikacie podjęto dalej idące działania na rzecz pełnego wykorzystania możliwości C-ITS i osiągnięcia ambitniejszych celów, takich jak niskoemisyjny, w pełni zautomatyzowany transport multimodalny, mobilność jako usługa oraz transport „od drzwi do drzwi”, zwłaszcza z myślą o sprzyjaniu włączeniu społecznemu.
3. Dostrzega, że na drodze do osiągnięcia ostatecznych celów potrzebnych jest wiele innych elementów, które Komisja opracowuje po części równoległe, a po części sukcesywnie w ramach różnych pakietów roboczych – elementów takich, jak środki działania na rzecz niskoemisyjnego transportu czy określenie niezbędnych dostosowań infrastruktury fizycznej.
4. Uważa za pożądane, by UE odgrywała rolę koordynującą przy opracowywaniu interoperacyjnego systemu w dziedzinie norm i przepisów dotyczących systemów i technologii komunikacji w ramach transportu.
5. Uważa, że przy realizacji każdego etapu pośredniego na drodze do osiągnięcia ostatecznych celów niezbędna jest współpraca władz lokalnych i regionalnych i że tym samym Komisja powinna te władze aktywniej i szerzej angażować.
6. Wzywa Komisję, by unaocniła władzom lokalnym i regionalnym, w jaki sposób różnorodne działania UE są ze sobą powiązane i dokąd powinny zmierzać. Wymaga to spójniejszej i bardziej ukierunkowanej komunikacji z władzami lokalnymi i regionalnymi w sprawie różnych ściśle ze sobą powiązanych pakietów roboczych Komisji. Tylko w ten sposób władze te będą mogły wypełniać rolę, która jest niezbędna do osiągnięcia celów i umożliwienia interoperacyjności między regionami i miastami.
7. Wzywa Komisję do podjęcia konkretnych działań zwłaszcza po to, aby – także z pomocą władz lokalnych i regionalnych – uzyskać poparcie opinii publicznej, które jest nieodzowne do realizacji ostatecznych celów w zakresie zautomatyzowanego niskoemisyjnego transportu. Poparcie społeczne jest potrzebne nie tylko do tego, by można było wymieniać dane niezbędne dla C-ITS, lecz także zwłaszcza do uzyskania akceptacji dla stopniowo coraz bardziej zautomatyzowanego transportu. Technika powinna służyć użytkownikowi.

DZIAŁANIA EUROPEJSKIE NA RZECZ UMOŻLIWIENIA WDROŻENIA MOBILNOŚCI POJAZDÓW WSPÓŁPRACUJĄCYCH, POŁĄCZONYCH I ZAUTOMATYZOWANYCH

8. Stwierdza, że większość przewozów i przejazdów na krótkich dystansach odbywa się w obrębie regionów. Zgodnie z obliczeniami opartymi na danych Eurostatu ponad połowa wszystkich towarów (wagowo) w transporcie drogowym przewożona jest na odległości poniżej 50 km, ponad trzy czwarte zaś – na odległości poniżej 150 km. W przypadku przewozu osób dystanse są zwykle jeszcze dużo krótsze.

9. Dlatego apeluje także o odrębne przepisy oraz o finansowanie w odniesieniu do zastosowań C-ITS poza transeuropejską siecią transportową.

10. Nalega, aby Komisja, zgodnie z niedawnym ukierunkowaniem badań w ramach programu „Horyzont 2020” na integrację rodzajów transportu oraz powiązanie z automatyzacją, wdrożyła konkretne podejście na rzecz wprowadzania C-ITS w intermodalnych węzłach ruchu drogowego i transportu. Powinno ono łączyć się z podejściem przyjętym w odniesieniu do korytarzy, tak aby zapewnić zintegrowany system transportowy.

11. Zauważa, że węzły te znajdują się przede wszystkim na obszarach miejskich i w miastach oraz że C-ITS i transport multimodalny mogą wnieść tam największy wkład w ograniczenie negatywnych skutków ruchu drogowego i transportu, takich jak zatory komunikacyjne, zanieczyszczenie powietrza, problemy z parkowaniem czy brak bezpieczeństwa na drogach. Także transport rowerowy jest częścią transportu multimodalnego i ma charakter wybitnie lokalny i regionalny.

12. Zauważa, że Komisja jak dotąd poświęca dużo uwagi samochodowemu transportowi drogowemu, tymczasem systemy zautomatyzowane są także rozwijane w transporcie publicznym, żegludze śródlądowej, transporcie lotniczym i kolejowym (np. drony czy koncepcja Hyperloop).

13. Dlatego domaga się, by od samego początku za pomocą ukierunkowanych środków wspierano połączenie i interoperacyjność z transportem publicznym oraz pomiędzy różnymi rodzajami transportu.

14. Stwierdza, że Komisja słusznie chce przedsięwziąć środki na rzecz niechronionych uczestników ruchu drogowego, niemniej wymaga to również zwrócenia większej uwagi na uwarunkowania lokalne i regionalne.

15. Apeluje o konkretne środki działania na rzecz wszystkich niechronionych użytkowników dróg, czyli obok pieszych i rowerzystów także osób poruszających się rowerami elektrycznymi, skuterami, motocyklami oraz (elektrycznymi) lekkimi pojazdami inwalidzkimi.

16. Zauważa, że wysokie natężenie ruchu i gęsta infrastruktura na obszarach miejskich przedstawiają złożony obraz transportu, który stawia szczególne wymagania systemom C-ITS. Dlatego też konieczne jest, aby w tych regionach i miastach w Europie zapewnić sukces eksperymentom i projektom w zakresie C-ITS również w takich warunkach.

17. Zwraca uwagę, że wprowadzanie C-ITS na obszarach miejskich, a zwłaszcza w miastach jest kompleksowym zadaniem, przez co okazuje się mniej atrakcyjne z punktu widzenia uzasadnienia biznesowego.

18. Wzywa Komisję, by podjęła działania w celu obniżenia progów dla wprowadzenia C-ITS na obszarach miejskich i w miastach.

19. Wzywa również do przyjęcia środków mających zapewnić, że opracowywane i testowane tam systemy będą dobrze łączyły się z systemami ruchu i transportu długiego zasięgu, pomiędzy państwami i regionami.

20. Jest zdania, że C-ITS, jako fundament zautomatyzowanego transportu, mobilności jako usługi i transportu „od drzwi do drzwi”, mogą również przyczynić się do włączenia społecznego. Dotyczy to dostępności miejsc pracy i mobilności osób, które nie mogą korzystać z obecnie dostępnych systemów transportu lub mogą tylko z trudem, tj. np. osób starszych i niepełnosprawnych. W szczególności na obszarach wiejskich, gdzie transport publiczny jest pod presją lub już zniknął, C-ITS mogą w dłuższej perspektywie przyczynić się do poprawy możliwości transportowych. Dostosowany do potrzeb zautomatyzowany transport może wchodzić w grę w słabiej zaludnionych regionach.

21. Zauważa, że być może również na słabiej zaludnionych obszarach wiejskich trudno o uzasadnienie biznesowe bez pomocy władz regionalnych i lokalnych.

22. W związku z tym wnosi, by Komisja zachęcała władze lokalne i regionalne do wdrażania C-ITS także w regionach peryferyjnych i najbardziej oddalonych, słabiej rozwiniętych, wyspiarskich oraz innych słabiej zaludnionych obszarach i ułatwiała im działania w tym zakresie.

W KIERUNKU WDROŻENIA C-ITS W 2019 R.

Priorytety w zakresie wdrażania usług C-ITS

23. Stwierdza, że strategia w zakresie C-ITS wciąż jeszcze jest ukierunkowana na etapy pośrednie w perspektywie średnioterminowej, jeśli chodzi o proces urzeczywistniania transportu zautomatyzowanego.

24. Zwraca się do Komisji, by opracowała też scenariusze i przygotowała środki z myślą o rozwoju transportu zautomatyzowanego w perspektywie bardziej długoterminowej, co przyniesie największy zysk gospodarczy i społeczny.

25. Apeluje, aby na ten cel udostępniono niezbędne fundusze także w okresie po roku 2019.

26. Wnosi, by Komisja przewidziała (obok wymienionych w komunikacie środków zorientowanych całkowicie na transport drogowy i na perspektywę krótkoterminową) także środki na rzecz innych rodzajów transportu, intermodalności oraz szerszego stosowania w dłuższej perspektywie.

27. Apeluje, by Komisja przyjęła szerszej zakrojone i bardziej całościowe długofalowe podejście ukierunkowane na takie koncepcje, jak „mobilność jako usługa”, „transport od drzwi do drzwi” i ich pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy, włączenie społeczne, a także „transport niskoemisyjny”.

28. Wnosi, aby Komisja wskazała, jakie konkretne kroki i środki należy podjąć w ramach różnych scenariuszy.

29. Wnosi, aby Komisja opracowała program komunikacji mający na celu uzyskanie poparcia opinii publicznej.

30. Domaga się, aby miasta i regiony oraz ich przedstawiciele, a także sam Europejski Komitet Regionów zostali ściśle włączeni w każdą fazę dalszych prac nad tworzeniem europejskiej polityki w zakresie C-ITS.

Interoperacyjność na wszystkich poziomach

31. Jest zdania, że interoperacyjność obejmująca różne rodzaje transportu wymaga dodatkowych działań, zarówno w zakresie transportu towarowego, jak i przewozu osób. Przepływy informacji powinny móc łączyć się ze sobą, to jednak wymaga nie tylko wzajemnego dopasowania systemów łączności (5G itp.), lecz także praktycznej możliwości powiązania danych z różnych rodzajów transportu. W procesie tym zarówno samorządy terytorialne, jak i podmioty prywatne (producenci pojazdów, operatorzy systemów nawigacji, operatorzy usług mobilnych itd.) pozyskują dane, przy czym podmioty prywatne nie są zobowiązane udostępniać te dane w anonimowej formie innym użytkownikom, na przykład operatorom infrastruktury. Tymczasem operatorzy infrastruktury, często samorządy, muszą jednak polegać na jak najbardziej kompletnych i aktualnych informacjach, by móc zapewnić bezpieczne i skuteczne zarządzanie ruchem oraz wykorzystanie infrastruktury. W komunikacie nie wspomina się o tym niezbędnym aspekcie wzajemnej wymiany i udostępniania danych, który przewiduje się obecnie wyłącznie w odniesieniu do przekazywania informacji podmiotom prywatnym przez instytucje publiczne (dyrektywa 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego).

32. Domaga się, żeby obok wymienionych w komunikacie środków dotyczących technologii komunikacyjnych przewidziano także środki działania w zakresie organizacji łańcuchów informacji. Istotne jest przecież nie tylko pytanie o to, jak będzie przebiegać komunikacja, lecz także o to, co będzie jej przedmiotem.

33. Zauważa, że niektóre aspekty łańcucha informacji ostatecznie mogą zostać uregulowane tylko na szczeblu międzynarodowym lub europejskim, np. kwestia dostępności danych dotyczących pojazdów i łatwości dostępu do nich.

34. Wskazuje, że poza tym niezbędne są jednak przede wszystkim wsparcie i współpraca ze strony władz lokalnych i regionalnych, co się tyczy dostępności informacji pochodzących z lokalnych i regionalnych systemów zarządzania ruchem.

35. Stwierdza, że do zapewnienia interoperacyjności potrzebne są nie tylko środki w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych, ale również dostosowania infrastruktury fizycznej.

36. Wzywa Komisję, by odpowiednio wcześniej przekazała informacje na ten temat władzom lokalnym i regionalnym. Inwestycje w infrastrukturę na szczeblu lokalnym i regionalnym powinny być dokonywane w taki sposób, aby spełniały wymogi związane z C-ITS. Ponadto na potrzeby interoperacyjności niezbędna jest większa jednolitość.

37. Zauważa, że interoperacyjność między różnymi rodzajami transportu w Europie wymaga większej uwagi ze strony UE na to, jak istotne znaczenie dla C-ITS mają intermodalne węzły, takie jak stacje i terminale, oraz na fakt, że węzły takie usytuowane są zwłaszcza na obszarach miejskich i w miastach.

38. Wzywa Komisję, aby wspólnie z władzami lokalnymi i regionalnymi (ich przedstawicielami) określiła wąskie gardła utrudniające zastosowanie C-ITS w intermodalnych węzłach transportowych oraz opracowała środki działania zmierzające do wyeliminowania tych problemów.

Ramy prawne

39. Zgadza się, że dla osiągnięcia systemu interoperacyjnego pożądane jest, by UE przyjęła uregulowania w dziedzinie norm i przepisów dotyczących systemów i technologii komunikacji.

40. Wzywa Komisję, by mając na uwadze znaczenie władz lokalnych i regionalnych dla rozwoju C-ITS, ściśle włączyła także te organy władz (ich przedstawicieli) w opracowywanie ram prawnych.

41. Jest zdania, że zarówno w odniesieniu do wdrażania C-ITS, jak i do ostatecznych celów dotyczących wprowadzenia zautomatyzowanego transportu zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju i urzeczywistnienia mobilności jako usługi oraz transportu „od drzwi do drzwi” konieczne są jednak – obok środków regulacyjnych – także następujące środki działania na poziomie europejskim:

- koordynacja: istnieje potrzeba większej koordynacji między różnymi powiązаныmi europejskimi pakietami roboczymi, jak też między KE a władzami lokalnymi i regionalnymi,
- ułatwianie wdrażania i eksperymentowania: obecnie postępy w rozwoju C-ITS są w dużym stopniu napędzane przez rynek i technologie, niemniej wymagają dodatkowych działań ze strony władz publicznych na wszystkich szczeblach, aby można było wdrożyć C-ITS w różnych sytuacjach komunikacyjnych i rodzajach transportu,
- badania naukowe: powinny dotyczyć zarówno niezbędnych dostosowań fizycznej infrastruktury, jak i opracowywania scenariuszy z myślą o rozwijaniu długoterminowych wizji, i to mimo znacznej niepewności z tym związanej,
- monitorowanie i ocena: mając na uwadze kontynuację działań po roku 2019, trzeba już teraz określić, jak będzie się monitorować i oceniać wdrażanie środków z list usług C-ITS dnia 1 i dnia 1.5, poparcie rynku i opinii publicznej, rozwój techniczny, aktualną sytuację w odniesieniu do różnego rodzaju obszarów (miejskich i wiejskich), różnego typu infrastruktury (międzynarodowej, krajowej, regionalnej i lokalnej), rodzajów transportu (drogowego, kolejowego i lotniczego), a także w ramach transportu towarowego i przewozu osób,
- monitorowanie powinno być prowadzone w trybie ciągłym, aby można było stwierdzić, który z możliwych scenariuszy rzeczywiście się rozwija,
- komunikacja: dla uzyskania akceptacji społecznej potrzebna jest ukierunkowana komunikacja wraz z elementami sprzężenia zwrotnego, adresowana zarówno do władz lokalnych i regionalnych z myślą o osiągnięciu interoperacyjności między regionami, jak i – z pomocą tych władz – do opinii publicznej.

Współpraca międzynarodowa

42. Stwierdza, że w komunikacie Komisja słusznie zwraca uwagę na współpracę międzynarodową pomiędzy państwami, jednakże wiele działań jest (powinno być) realizowanych na poziomie lokalnym i regionalnym, aby możliwe było wdrożenie C-ITS. Konieczne jest zatem podejmowanie decyzji na różnych szczeblach i przez różne organy publiczne. Proces ten powinien być należycie skoordynowany, to zaś wymaga ciągłej dobrej komunikacji między Komisją Europejską a władzami lokalnymi i regionalnymi.

43. Wzywa do przyjęcia środków zapewniających odpowiednią ochronę danych osobowych i prywatności użytkowników, które są decydującym czynnikiem udanego wprowadzenia pojazdów współpracujących, połączonych i zautomatyzowanych.
44. Wzywa w związku z tym Komisję do pobudzania współpracy międzynarodowej między organami władz regionalnych i lokalnych w różnych krajach, aby w miarę możliwości łączyć ze sobą lokalne i regionalne projekty, testy i eksperymenty oraz wspierać dzielenie się wiedzą.
45. Wnosi, aby opracowano w tym celu specjalne podejście i je zaprezentowano (np. na wzór Wspólnego Przedsiębiorstwa na rzecz Technologii Ogniw Paliwowych i Technologii Wodorowych, w ramach którego przy wsparciu Komisji Europejskiej współpracują ze sobą kręgi biznesowe i aktywnie uczestniczące władze lokalne i regionalne).

Bruksela, dnia 10 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Wzmocnienie odporności regionów: kompetencje dla miast i regionów w obliczu globalizacji

(2018/C 054/07)

Sprawozdawca generalny: Micaela FANELLI (IT/PES), burmistrzynie gminy Riccia (prowincja Campobasso)**Dokument źródłowy:** Dokument otwierający debatę w sprawie wykorzystania możliwości płynących z globalizacji

COM(2017) 240 final

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

I. UWAGI OGÓLNE

1. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że przedstawiając dokument otwierający debatę w sprawie wykorzystania możliwości płynących z globalizacji, Komisja przyznaje, że globalizacja jest niezbędnym elementem procesu rozważań nad przyszłością Unii Europejskiej ⁽¹⁾. Zdolność UE do kształtowania globalizacji i zajęcia się jej wpływem ma kluczowe znaczenie w debacie publicznej na temat przyszłości Europy i jej legitymizacji pod względem oczekiwań obywateli wobec UE.
2. Przyznaje, że Komisja dotychczas przyjmowała pragmatyczne i świadome podejście do tej kwestii, zwłaszcza przedstawiając w dniu 14 września 2017 r. szybkie środki następcze dotyczące dokumentu otwierającego debatę w postaci pakietu handlowego, który zawiera europejskie ramy na rzecz kontroli zagranicznych inwestycji bezpośrednich, jak również stałego wielostronnego sądu inwestycyjnego. Ten pakiet handlowy będzie przedmiotem osobnej opinii KR-u. Kładzie jednak nacisk na konieczność przyjęcia przez Komisję całościowego podejścia do globalizacji, obejmującego w szczególności politykę społeczną, a także politykę na rzecz kapitału ludzkiego i innowacji, migrację międzynarodową oraz zmiany demograficzne i ich wpływ na przestrzeń.
3. Z zadowoleniem przyjmuje ponadto wyważone przedstawienie wyzwań i szans wynikających z globalizacji, zawarte w dokumencie otwierającym debatę w sprawie wykorzystania możliwości płynących z globalizacji. Globalizacja przyczyniła się do wzrostu gospodarczego w wielu regionach świata i tym samym do podniesienia standardu życia wielu obywateli Europy. Jednak nie wszystkie regiony i nie wszystkie grupy społeczne w równym stopniu skorzystały na efektach globalizacji. Ponadto wiele osób z obawą śledzi zachodzące głębokie zmiany. UE musi nadal odgrywać aktywną rolę w kształtowaniu procesu globalizacji i aktywnie wykorzystywać związane z nią szanse. Celem musi być zapewnienie sprawiedliwego podziału tych szans zarówno w UE, jak i na całym świecie.
4. Podkreśla zasadniczą rolę rozważań strategicznych na temat finansów, filaru społecznego oraz polityki spójności w rozwijaniu zdolności do pozytywnego reagowania Komisji na wyzwania związane z globalizacją i zwraca uwagę na pilną potrzebę ich ściślejszej i lepszej koordynacji.
5. Popiera zamiar Komisji, by wraz z partnerami międzynarodowymi wzmocnić globalne zarządzanie, z myślą o wdrożeniu bardziej sprawiedliwego podziału szans wynikających z globalizacji. Trzeba poprawić akceptację dla polityki międzynarodowej poprzez podniesienie kultury demokratycznej dyskusji, co wymaga i czasu, i odpowiedniego prowadzenia. UE może podzielić się swoim doświadczeniem z procesu integracji europejskiej i zaangażować się w tworzenie multilateralnego, opartego na solidnych zasadach i pokojowego porządku światowego.
6. Pochwala fakt, że Komisja uznała wyraźny wymiar regionalny różnych obszarów polityki dotyczących globalizacji, jej nierównomierny wpływ terytorialny ⁽²⁾ oraz wspólną odpowiedzialność wszystkich szczebli sprawowania rządów za to, by gospodarka europejska była bardziej konkurencyjna, zrównoważona i odporna na globalizację. Chodzi też o zadbanie o to, by zgodnie z roczną analizą wzrostu gospodarczego za 2017 r. „różne grupy społeczne, a w szczególności osoby młode”, korzystały „w równym stopniu z zalet globalizacji (...). Obawy dotyczące równości, sprawiedliwości i włączenia społecznego wymagają podniesienia świadomości na wszystkich szczeblach na temat wpływu polityk i reform na rozkład dochodów” ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Po wydaniu przez KR rezolucji dotyczącej Białej księgi Komisji w sprawie przyszłości Europy – „Refleksje i scenariusze dla UE-27 do 2025 r.” przyjętej w dniu 12 maja 2017 r., KR rozpoczął konsultacje, których wyniki zostaną przedstawione w opinii, która przyjęta zostanie w połowie 2018 r.

⁽²⁾ Dokument otwierający debatę w sprawie przyszłości finansów, s. 16.

⁽³⁾ COM(2016) 725 final z dnia 16 listopada 2016 r.

7. Wskazuje jednak, że w odniesieniu do nierównomiernych skutków globalizacji dla rynków pracy w dokumencie nie uwzględniono odpowiednio stopnia, w jakim skutki te różnią się w regionach UE, sposobu ich interakcji z polityką kryzysową i oszczędnościową, a także znaczenia takich zjawisk jak „inflacja umiejętności” i niepełne zatrudnienie bardziej wykształconej siły roboczej – w szczególności wśród młodszego pokolenia – oraz ich powiązania z ograniczeniem zatrudnienia wśród pracowników o niskich umiejętnościach.

8. Podkreśla konieczność zachowania zdolności władz lokalnych i regionalnych do inwestowania jako czynnika odporności na globalizację. Przypomina zatem swój postulat, by wydatków publicznych ponoszonych przez państwa członkowskie i samorządy terytorialne w ramach współfinansowania z funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz EBI nie zaliczano do wydatków strukturalnych określonych w pakcie stabilności i wzrostu, gdyż inwestycje te są z definicji przedmiotem ogólnego interesu europejskiego i mają sprawdzony efekt mnożnikowy pod względem ożywienia wzrostu gospodarczego⁽⁴⁾.

9. Ponownie wyraża przekonanie, że wzrost nie może iść w parze z nierównością i wykluczeniem społecznym, i przypomina, że art. 3 ust. 3 TUE zobowiązuje UE do zbudowania wysoce konkurencyjnej społecznej gospodarki rynkowej, której celem jest pełne zatrudnienie i postępy społeczny. Podkreśla ponadto, że w art. 9 TFUE, czyli w horyzontalnej klauzuli społecznej TFUE, wzywa się UE do wzięcia pod uwagę wymogów związanych z zapewnianiem odpowiedniej ochrony socjalnej i zwalczania wykluczenia społecznego w ramach wszystkich kierunków polityki i działań.

10. Podkreśla, że zgodnie z ostatnimi badaniami koszt polityki państwa opiekuńczego nie zmniejsza konkurencyjności, w związku z czym krajowe systemy państwa opiekuńczego należy uznać raczej za czynnik produkcji, a nie za czynnik hamujący gospodarkę. Odnotowuje również, że po raz pierwszy oprócz wydajności i zatrudnienia OECD⁽⁵⁾ uznała włączenie społeczne za pierwszoplanowy cel, podkreślając potrzebę zwrócenia przez rządy większej uwagi na grupy społeczne najbardziej narażone na koszty reform.

11. Wyraża ponownie zaniepokojenie, że europejskie zasady budżetowe niekiedy utrudniają redystrybucję korzyści z globalizacji wśród grup społecznych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, lecz również często pogłębiają ich trudności, redukując mechanizmy ochrony socjalnej i redystrybucji bogactwa. Podkreśla kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych w świadczeniu usług publicznych⁽⁶⁾ i wyraża krytykę wobec ich coraz większych trudności w utrzymaniu jakości i innowacyjności tychże usług z powodu zasad budżetowych. Oczekuje w związku z tym, że coraz bardziej uznawana będzie, w szczególności w procesie europejskiego semestru, rola władz lokalnych i regionalnych w realizacji 11. celu zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do włączenia społecznego, bezpieczeństwa, odporności i zrównoważonego rozwoju.

12. Przyjmuje z zadowoleniem dokument Komisji otwierający debatę w sprawie wymiaru społecznego Europy⁽⁷⁾ oraz jej wniosek w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych i uważa, że obie inicjatywy są decydującym krokiem naprzód w procesie konwergencji zmierzającym do poprawy warunków życia i pracy w Europie oraz lepszego podziału korzyści płynących z globalizacji. Popiera pomysł tablicy wyników oceniającej sytuację społeczną i uważa, że konieczne jest uwzględnienie wiążących celów społecznych.

13. Proponuje, by porzucono promowanie reform strukturalnych nieuwzględniających perspektywy lokalnej podczas opracowywania strategii UE na rzecz wykorzystania możliwości płynących z globalizacji wokół trzech głównych osi: jasnej *proaktywnej strategii* na rzecz poprawienia umiejętności, wiedzy i infrastruktury i tym samym konkurencyjności regionalnej w celu wspomoczenia wszystkich obszarów UE w wykorzystaniu możliwości płynących z globalizacji, *strategii łagodzenia* obejmującej Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG) i inne instrumenty polityki społecznej oraz *strategii uczestnictwa* opartej na demokratycznej rozliczalności na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym w celu lepszego włączenia obywateli w kształtowanie polityki UE.

⁽⁴⁾ Opinia KR-u w sprawie promowania jakości wydatków publicznych w kwestiach objętych działaniami UE, BUDG-V-009, COR-2014-04885, sprawozdawczyni: Catiuscia Marini (IT/PES); opinia KR-u w sprawie optymalnego wykorzystania elastyczności przewidzianej w obowiązujących postanowieniach paktu stabilności i wzrostu, ECON-VI/002, COR-2015-01185, sprawozdawczyni: Olga Zrihen (BE/PES); opinia KR-u w sprawie: „Likwidacja luki inwestycyjnej: jak uporać się z wyzwaniami?”, ECON VI/014, sprawozdawca: Markku Markkula (FI/EPL), 8–9 lutego 2017 r.

⁽⁵⁾ OECD, „Going for Growth”, 2017.

⁽⁶⁾ Komisja Europejska, Szóste sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, 2014.

⁽⁷⁾ Obecnie sporządzana jest opinia KR-u w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych i dokumentu otwierającego debatę w sprawie wymiaru społecznego Europy (sprawozdawca: Mauro D’Attis (IT/EPL)). Przyjęcie przewidziane jest na sesję plenarną KR-u w dniach 9–11 października 2017 r.

14. Podkreśla pierwszoplanowe znaczenie odnowionego i wzmocnionego podejścia do polityki europejskiej uwzględniającego perspektywę lokalną, które umożliwi skuteczne zarządzanie procesami reorganizacji i aglomeracji terytorialnej wywołanymi przez globalną integrację rynków. Taka zmiana kierunku, która ma już kluczową wagę w polityce spójności, jest niezbędna dla złagodzenia rosnących nierówności społeczno-terytorialnych między obszarami metropolitalnymi i miejskimi, a także między nimi a obszarami wiejskimi, których negatywny wpływ na poziom dobrostanu społecznego może zachwiać równowagą polityczną i instytucjonalną UE.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

W odniesieniu do polityki handlowej

15. Podkreśla, że handel nie jest celem samym w sobie, lecz musi być uznawany za sposób realizacji nadrzędnych celów UE wytyczonych w art. 3 TUE, a także w strategii „Europa 2020”, agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju⁽⁸⁾.

16. Przyjmuje z zadowoleniem zaangażowanie Komisji na rzecz zwiększenia przejrzystości procesu negocjacji handlowych. Wzywa Komisję Europejską – teraz, w trakcie negocjacji i procesu podejmowania decyzji odnoszących się do umów handlowych – do skutecznego włączenia wszystkich szczebli sprawowania rządów i zainteresowanych stron przy ustalaniu wspólnego stanowiska UE i do efektywnego podawania wyników negocjacji. Apeluje również do państw członkowskich, by zwiększyły przejrzystość już na etapie wytyczania celów polityki handlowej w odniesieniu do określonych negocjacji handlowych.

17. Zwraca uwagę na fakt, że w art. 3 ust. 1 TFUE wspólna polityka handlowa należy do wyłącznych kompetencji Unii. Jednak jeżeli negocjacje handlowe dotyczą też obszarów kompetencji dzielonych z państwami członkowskimi, trzeba na jak najwcześniejszym etapie wyjaśnić podział kompetencji w tych negocjacjach, również w związku z zasadą pomocniczości.

18. Jest zdania, że Komisja i państwa członkowskie powinny przyjąć środki w celu zapewnienia zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w negocjacjach handlowych.

19. Przypomina, że 16 maja 2017 r., zaledwie parę dni po wydaniu przez Komisję dokumentu otwierającego debatę w dniu 10 maja 2017 r., Trybunał Sprawiedliwości przedstawił swą opinię nr 2/2015 w sprawie umowy o wolnym handlu z Singapurem, w której doszedł do wniosku, że tego rodzaju umowa należy do wyłącznej kompetencji UE z wyjątkiem postanowień związanych z ochroną inwestycji, które dotyczą kompetencji dzielonych między UE a państwa członkowskie. Dlatego też Komisja może w przyszłości proponować umowy handlowe dotyczące wyłącznie dziedzin leżących w wyłącznej kompetencji UE. Jednakże podejście to nie powinno skłaniać Komisji do obniżenia ambitnych celów dotyczących przejrzystości i włączenia wszystkich szczebli sprawowania rządów. KR oczekuje w związku z tym, że Komisja przewidzi reprezentację KR-u w ramach grupy doradczej ds. negocjacji handlowych UE, której ustanowienie zostało zapowiedziane w komunikacie z dnia 13 września 2017 r. pt. „Zrównoważona i postępową polityka handlowa w celu wykorzystania możliwości płynących z globalizacji”⁽⁹⁾.

20. Wzywa Komisję do realizacji celów agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 poprzez wdrożenie nowego Europejskiego konsensusu w sprawie rozwoju. Usuwanie strukturalnych przyczyn ubóstwa i rosnących nierówności w skali globalnej może też przyczynić się do ograniczenia czynników sprzyjających migracji.

21. Odnotowuje, że w przyszłości największy udział w światowym wzroście będą miały kraje spoza UE. Jednocześnie za pomocą umów wielostronnych i dwustronnych już znacznie obniżono bariery taryfowe. Oczekuje zatem, że pod większą presją znajdują się bariery pozataryfowe i kwestie regulacyjne. Należy jednak nadal w pełni respektować prawo władz europejskich, krajowych, regionalnych i lokalnych do wprowadzania regulacji w interesie publicznym oraz rolę i dużą swobodę uznania organów krajowych, regionalnych i lokalnych przy organizacji i świadczeniu usług w ogólnym interesie gospodarczym. Współpraca regulacyjna nie powinna podważać demokratycznych procesów legislacyjnych.

22. Z zadowoleniem przyjmuje założenie Komisji, że dla wspierania za pomocą zaproponowanego w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR) „Europejskiego planu inwestycji zewnętrznych” zrównoważonego wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w krajach rozwijających się trzeba dążyć do intensywniejszej współpracy z sektorem prywatnym. Dlatego trzeba stworzyć odpowiednie instrumenty, dzięki którym zapewni się zrównoważone i uczciwe oddziaływanie inwestycji prywatnych, które służyłyby także interesom krajów rozwijających się, a nie były wyłącznie obliczone na osiągnięcie zysku.

⁽⁸⁾ Opinia KR-u w sprawie: „Kolejne kroki w kierunku zrównoważonej przyszłości Europy – Europejskie działania na rzecz zrównoważonego rozwoju”, CIVEX-VI/20, sprawozdawca: Franco Iacop (IT/PES), dnia 6 kwietnia 2017 r.

⁽⁹⁾ COM(2017) 492.

23. Podkreśla, że w swej opinii nr 2/2015 Trybunał Sprawiedliwości stwierdza, że: „(...) warunkiem liberalizacji (...) handlu jest to, by strony spełniły swe międzynarodowe zobowiązania dotyczące ochrony socjalnej pracowników i ochrony środowiska naturalnego” (ust. 166). Uważa zatem, że wymogiem negocjacji dyrektyw w sprawie umowy o wolnym handlu (FTA) powinno być nadal przeprowadzenie uprzednich ocen wpływu na zrównoważony rozwój. Porozumienia handlowe muszą respektować obowiązujące standardy regulacyjne i przepisy dotyczące zatrudnienia, którym przyszłe umowy o wolnym handlu powinny poświęcić oddzielny rozdział.

24. Popiera dążenie Komisji, by zaangażować się w tworzenie multilateralnego, opartego na solidnych zasadach i pokojowego porządku światowego. Obejmowałoby to dotrzymanie, skuteczne wdrożenie i przejrzyste rozwijanie umów handlowych na rzecz zapewnienia uczciwych warunków konkurencji, wzmocnienia podstawowych praw pracowniczych opartych na ośmiu podstawowych normach pracy Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) i zapewnienia, zwłaszcza w odniesieniu do krajów globalnego Południa, wysokich europejskich standardów ochrony.

25. Apeluje do Rady, by osiągnęła szybkie porozumienie w sprawie reformy instrumentów ochrony handlu, a zwłaszcza nowej metodologii antydumpingowej UE. Ponadto na mocy art. XXI porozumienia GATT oraz art. 65 i 346 TFUE apeluje o ujednoczenie kryteriów definiujących „inwestycje strategiczne” zarówno pod względem wartości (progi interwencji) i sektorów, gdy zagrożone jest bezpieczeństwo publiczne, a partnerzy handlowi nie gwarantują wzajemności. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje koncepcję wniosku dotyczącego rozporządzenia przedstawionego przez Komisję w dniu 13 września w sprawie kontroli inwestycji zagranicznych w strategicznych sektorach UE jako istotny krok w kierunku zapewnienia równych warunków działania w Europie i lepszej ochrony w szczególności w przypadku przejęć przedsiębiorstw w UE przez przedsiębiorstwa kontrolowane przez państwo z krajów trzecich.

26. Zwraca uwagę, że przy zawieraniu dalszych umów o wolnym handlu należy dopilnować przestrzegania wysokich standardów obowiązujących w UE, np. w dziedzinie ochrony konsumenta, ochrony środowiska i przyrody, a także ochrony danych.

27. Podkreśla, że jako gospodarka nastawiona na eksport UE może odnieść korzyści z zawarcia zamówień publicznych w międzynarodowych umowach handlowych. UE już teraz – ze względu na obowiązujące Porozumienie w sprawie zamówień rządowych w ramach WTO – jest tej dziedzinie jedną z najbardziej otwartych gospodarek na świecie. Dalsze asymetryczne otwieranie rynków zamówień publicznych nie byłoby właściwe. Ze względu na duży rozdźwięk między otwartością rynków zamówień publicznych UE a restrykcyjnymi praktykami głównych partnerów handlowych i brak gwarancji wzajemności pod kątem otwartości trzeba rozważyć dobrowolną niewiążącą inicjatywę legislacyjną w UE, podobną do karty „Kupuj w europejskich regionach” (Buy from European Regions Charter), która wspierałaby wysokiej jakości produkty lokalne i regionalne w Europie. Taka inicjatywa mogłaby pokazywać między innymi, jak promować produkty wytworzone w europejskich regionach. KR ponawia swój długoletni apel do Komisji o przedstawienie wniosku ustawodawczego dotyczącego objęcia ochroną oznaczeń geograficznych produktów nierolnych.

28. Podkreśla, że odsetek MŚP zaangażowanych w działania międzynarodowe pozostaje bardzo niski. Uznaje znaczenie unijnej dyplomacji gospodarczej w celu pełnego wykorzystania tego niezbadanego potencjału i podkreśla potrzebę lepszej koordynacji między UE, państwami członkowskimi, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz instytucjami finansowymi, takimi jak Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), która miałaby na celu przezwyciężenie utrzymujących się barier w dostępie do rynku i lepsze wykorzystanie sieci przedstawicielstw UE na świecie, a także europejskich izb handlowych i przemysłowych.

29. Uważa, że do priorytetów polityki handlowej UE powinny należeć przejrzystość, sprawiedliwość i skuteczność podatkowa i że UE powinna zadbać o ogólnosiatową harmonizację wdrażania wspólnych norm, takich jak normy proponowane przez OECD w ramach inicjatywy dotyczącej erozji bazy podatkowej i przenoszenia zysków (BEPS).

30. Popiera także apel dotyczący polityki podatkowej, w związku z którym, w ciągłości z wnioskami Komisji dotyczącymi dyrektyw w sprawie wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych, Komisja powinna zaproponować utworzenie tzw. „podatku wyrównawczego” od obrotów przedsiębiorstw cyfrowych w Europie, który opierałby się na art. 116 TFUE, w celu uniknięcia zakłóceń konkurencji na jednolitym rynku.

31. Wyraża zaniepokojenie, że pomimo obszernej analizy prowadzonej przez Eurofound, zwłaszcza za pośrednictwem European Reshoring Monitor, brakuje odpowiednich narzędzi pomiaru być może asymetrycznego wpływu globalizacji na szczeblu regionalnym za pomocą konkretnych danych i ponawia swój postulat dotyczący prowadzenia przez Komisję we współpracy z nim oraz centrum wiedzy JRC ds. polityki terytorialnej systematycznych ocen oddziaływania terytorialnego przed rozpoczęciem negocjacji handlowych.

W odniesieniu do polityki wewnętrznej

32. Można by oczekiwać, że w dokumencie otwierającym debatę zaproponuje się konkretne środki na rzecz udoskonalenia EFG, poruszając niektóre z jego niedociągnięć, w tym: ograniczone zasoby budżetowe (150 mln EUR rocznie na okres 2014–2020), długotrwałe procedury związane z faktem, że EFG nie jest częścią wieloletnich ram finansowych (WRF), oraz wymóg wysokiego wskaźnika współfinansowania przez państwa członkowskie (minimum 40 %). Dlatego też apeluje, by uzupełniono EFG o część zapobiegawczą, zwiększono jego budżet do co najmniej 500 mln EUR rocznie, włączono go do WRF, znacznie obniżono kryteria uruchomienia EFG⁽¹⁰⁾, zapewniono synergię z europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi, a także zadbano o większą elastyczność w celu zaspokojenia konkretnych potrzeb regionów i obszarów.

33. Jest przekonany, że obecne globalne napięcia wymagają kompleksowej i uwzględniającej perspektywę lokalną strategii przemysłowej UE⁽¹¹⁾, obejmującej koordynację strategiczną między odpowiednimi politykami i instrumentami UE.

34. Podkreśla, że – jak stwierdzono w dokumencie Komisji – najważniejsze przemiany gospodarcze zachodzą na poziomie lokalnym, na którym dochodzi do interakcji przemysłu i obywateli. Dlatego też priorytetowe znaczenie ma skoncentrowanie się na potrzebie inwestycji na szczeblu lokalnym i regionalnym, tak aby wszystkie regiony mogły odnieść korzyści z rynku wewnętrznego i lepiej przygotować się na sprostanie wyzwaniom globalizacji. Trzeba skoordynować europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, a zwłaszcza Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych, aby wesprzeć regiony w opracowywaniu strategii inteligentnej specjalizacji. Fundusze te muszą być rzeczywiście dostępne dla każdego regionu dzięki stopniowemu procesowi innowacji, który powinien obejmować wszystkie podmioty na danym terytorium.

35. Podkreśla, że UE, która stała się największym importerem i eksporterem żywności na świecie, zwiększyła swą zależność od państw trzecich. Ceny produktów rolnych w Europie są coraz bardziej związane z ceną najtańszego oferenta na rynku światowym, w związku z czym europejscy rolnicy muszą sprostać większej konkurencji, pomimo faktu, że są zobowiązani przestrzegać bardziej rygorystycznych norm środowiskowych i sanitarnych. Coraz większa zależność UE od importu jest również sprzeczna z jej dążeniem do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Ponadto eksport nadwyżek UE po cenie niższej od kosztu produkcji w Europie sprawia, że zagrożony jest byt rolników w krajach rozwijających się, i skłania ludność wsi do migracji, co jest sprzeczne ze zobowiązaniem UE na rzecz celów zrównoważonego rozwoju. Ponawia zatem swój postulat dotyczący zreformowania WPR w taki sposób, by stała się ona bardziej zrównoważona i sprawiedliwa⁽¹²⁾.

36. Wyraża zaniepokojenie utratą miejsc pracy w wyniku przenoszenia przedsiębiorstw europejskich do krajów poza Europą, które mają niższe standardy socjalne, podatkowe i środowiskowe.

37. Podkreśla, że Europejski filar praw socjalnych może wnieść wkład w poprawę warunków pracy i życia oraz zwalczanie ubóstwa, jeśli zostanie przełożony na konkretne legislacyjne środki następcze oraz jeśli wzmocni się rolę i dostrzegalność wskaźników społecznych w ramach europejskiego semestru.

38. Podkreśla kluczowe znaczenie kwestii migracji międzynarodowej dla opracowania europejskiej strategii globalizacji i przypomina⁽¹³⁾ swoje poparcie dla Europejskiego programu w zakresie migracji z 2015 r., zwłaszcza potrzebę spełnienia zobowiązań wynikających z przyjęcia silnej wspólnej polityki dotyczącej azylu i legalnej migracji, tworzenia partnerstw z państwami trzecimi, w ramach których to partnerstw uznaje się rolę władz lokalnych i regionalnych, oraz zapoczątkowania planu inwestycji międzynarodowych zgodnie z celami rozwoju ONZ.

⁽¹⁰⁾ Wziąwszy zwłaszcza pod uwagę, że program USA będący odpowiednikiem funduszu (instrument pomocy w dostosowaniu do rynku/TAA) nie przewiduje osiągnięcia minimalnego progu zwolnień.

⁽¹¹⁾ Heinz Lehmann (DE/EPL) sporządza obecnie opinię KR-u z inicjatywy własnej w sprawie: „Europejska strategia dla przemysłu: rola i perspektywy władz lokalnych i regionalnych”.

⁽¹²⁾ Zob. opinia KR-u w sprawie WPR po 2020 r. sporządzona przez Guillaume Crosa (FR/PES) i przyjęta dnia 12 lipca 2017 r., AC NAT-VI/21 (Dz.U. C 342 z 12.10.2017, s. 10).

⁽¹³⁾ Zob. opinia KR-u w sprawie ram partnerstwa z państwami trzecimi w zakresie migracji, sprawozdawca: Peter Bossman (SI/PES), przyjęta w dniu 9 lutego 2017 r., COR-2016-04555-00-00-AC.

39. Choć legalna migracja wykwalifikowanych pracowników z krajów trzecich przyczynia się do zrównoważonego wzrostu gospodarki UE, należy odnotować negatywny wpływ takiego drenażu mózgow w kontekście przyszłego rozwoju gospodarczego krajów partnerskich.

40. Podkreśla, że polityka spójności powinna w większym stopniu móc łagodzić negatywne skutki globalizacji w poszczególnych regionach i obszarach, a jednocześnie rozwijać pozytywny jej wpływ poprzez opracowywanie i realizację lokalnych strategii rozwoju na rzecz zwiększenia konkurencyjności, zrównoważoności i odporności europejskiej gospodarki. Dlatego też konieczne jest inwestowanie w rolę władz lokalnych i regionalnych i ich zdolność do wykorzystywania niezbędnych zasobów – informacji, umiejętności i legitymizacji – w celu stworzenia takich strategii, ze szczególnym uwzględnieniem tych obszarów, którym trudniej poradzić sobie z wyzwaniem konkurencji międzynarodowej (*prawo terytorialne do globalizacji*).

41. Podkreśla wkład migrantów w gospodarkę krajów przyjmujących. Wnosi o zwrócenie większej uwagi na skuteczną integrację tych osób poprzez kształcenie i szkolenie zawodowe.

42. Ubolewa, że w dokumencie nie wspomniano odpowiednio konieczności polepszenia zdolności instytucjonalnej wszystkich szczebli sprawowania rządów jako zasadniczego warunku skutecznego wdrażania wszystkich instrumentów mających na celu promowanie rozwoju terytorialnego, i odnotowuje, że analiza KR-u pokazuje, iż 53% zaleceń dla poszczególnych krajów z 2017 r. dotyczy tej dziedziny i że właśnie w niej postępy we wdrażaniu są mniejsze. Ponawia swój apel o kodeks postępowania, który nadałby wymiar terytorialny europejskiemu semestrowi – głównemu narzędziu koordynacji polityki gospodarczej i budżetowej na poziomie UE, które jednak nie sprawdza się ze względu na niedostateczne wdrożenie zaleceń dla poszczególnych krajów i niskie poczucie odpowiedzialności.

43. Podkreśla wkład agendy miejskiej dla UE – paktu amsterdamskiego – w tworzenie polityki rozwoju terytorialnego i proponuje dalsze umacnianie jej instrumentów wdrażania (URBACT, innowacyjne działania miejskie, Porozumienie Burmistrzów, Inteligentne miasta i społeczności). Jednocześnie zachęca Komisję do zagwarantowania większego wykorzystania zasadniczych instrumentów polityki spójności, takich jak zintegrowane inwestycje terytorialne (ITI – Integrated Territorial Investment) oraz rozwój lokalny kierowany przez społeczność (CLLD – Community Led Local Development), które obecnie są rzadko stosowane.

44. Zwraca się do Komisji, by w pracach nad EFG brała pod uwagę zwłaszcza takie regiony i gminy, które szczególnie cierpią z powodu negatywnych skutków globalizacji, aby nie pozostawiać ich samym sobie jako ofiary globalizacji. Zmiany związane z globalizacją powinny nieść korzyści wszystkim obywatelom UE.

45. Podkreśla, że w myśl reformy polityki spójności (¹⁴) niezbędne jest przyjęcie zróżnicowanego podejścia oraz reform uwzględniających perspektywę lokalną, które promowałyby między innymi specyfikę i potencjał obszarów wiejskich w celu stworzenia bardziej zrównoważonego modelu rozwoju opierającego się na zachowaniu równowagi ekologicznej i demograficznej obszaru europejskiego oraz na pełnym wykorzystaniu jego zasobów (¹⁵).

46. Zachęca Komisję do dalszego rozwinięcia koncepcji odporności terytorialnej poprzez przedstawienie europejskiego paradygmatu, który stopniowo będzie kształtować politykę UE. W rozwijaniu tego paradygmatu trzeba będzie uwzględnić takie kluczowe kwestie jak zróżnicowanie terytorialnej bazy produkcyjnej i gospodarczej, stworzenie powiązań produkcyjnych, społecznych i instytucjonalnych między obszarami miejskimi, podmiejskimi i wiejskimi, zrównoważone przekształcenie cykli zasobów, zdolność reagowania na pojawiające się zagrożenia i wyzwania, takie jak zmiana klimatu, a także proaktywny rozwój kapitału społecznego na szczeblu lokalnym.

Bruksela, dnia 10 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

⁽¹⁴⁾ Fabrizio Barca, „Dokument przedstawiający wspólne stanowisko: polityka spójności UE, perspektywa długoterminowa. Wielka szansa UE”. 7. Forum Spójności, Bruksela, 26–27 czerwca 2017 r.

⁽¹⁵⁾ Pierwsze zestawienie dotyczy włoskiej strategii krajowej dotyczącej obszarów wewnętrznych (www.agenziacoesione.gov.it/it/ariant/).

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Strategiczne podejście do kwestii odporności w ramach działań zewnętrznych UE

(2018/C 054/08)

Sprawozdawca generalny: Marcin Ociepa (PL/EKR), przewodniczący Rady Miasta Opola**Dokument źródłowy:** Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego i Rady „Strategiczne podejście do kwestii odporności w ramach działań zewnętrznych UE”

JOIN(2017) 21 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji dotyczący strategicznego podejścia do kwestii odporności w ramach działań zewnętrznych Unii Europejskiej (JOIN(2017)21 final), szczególnie podkreślenie znaczącej roli władz lokalnych i regionalnych, jako jednego z głównych elementów budowania odporności w sąsiedztwie UE, w oparciu o zasady pomocniczości i proporcjonalności; zaznacza jednak, że to podkreślenie ich roli winno zostać przełożone na konkretne działania polityczne Unii Europejskiej i jej państw członkowskich, takie jak zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych oraz ich stowarzyszeń w krajach partnerskich UE w działania zewnętrzne UE, wspieranie budowania potencjału władz lokalnych i regionalnych w różnych obszarach polityki itp.
2. Zgadza się z definicją odporności zaprezentowaną w dokumencie dotyczącym Globalnej Strategii (EUGS), lecz wzywa Komisję Europejską do uznania, iż władze lokalne i regionalne budują odporne społeczeństwa, będąc jednocześnie jednym z fundamentów stabilnej demokracji, przez co odporność państwa wzrasta. Uważa, że Unia Europejska winna uwzględnić w swoim strategicznym podejściu zasadę działania oddolnego, a także wspierać i ułatwiać wymianę dobrych praktyk pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi krajów członkowskich i państw sąsiadujących.
3. Zdecydowanie popiera wzmożone prace nad odpornością, zgodnie z zapisami Globalnej Strategii UE (EUGS), przede wszystkim ze szczególnym uwzględnieniem relacji wschodniego i południowego sąsiedztwa UE, ale również stosunków z niektórymi krajami trzecimi, z którymi państwa członkowskie UE utrzymują relacje preferencyjnej współpracy.
4. Zwraca uwagę na konieczność wypracowania stosownych i efektywnych instrumentów wsparcia finansowego i technicznego, które można by elastycznie dostosowywać do zachodzących zmian i których możliwie największa część przeznaczona będzie na realne działania wspierające budowę odporności, a nie na koszty związane z zarządzaniem programami.
5. Podkreśla znaczenie efektywnej współpracy pomiędzy Unią Europejską i organizacjami partnerskimi, takimi jak Organizacja Narodów Zjednoczonych i Międzynarodowy Fundusz Walutowy, dla których budowanie odporności stanowi wspólny cel.
6. Wyraża poparcie dla czterech elementów składowych (lepsza analiza zagrożeń i przyczyn braku odporności; sprawniejsze monitorowanie presji zewnętrznych, które umożliwi wczesne podjęcie odpowiednich działań; włączenie odporności do programowania i finansowania działań zewnętrznych; wypracowanie międzynarodowych polityk i praktyk w odniesieniu do odporności), a także dla umieszczonych w załączniku dziesięciu uwag przewodnich dotyczących strategicznego podejścia do kwestii odporności, pozwalających włączyć strategiczne podejście do kwestii odporności do działań zewnętrznych UE i wskazać władze lokalne i regionalne jako te, bez których niemożliwe jest zwiększenie wkładu w opracowywanie strategii, prowadzenie dialogu politycznego i programowanie pomocy oraz implementacja rozwiązań.
7. Zwraca uwagę na to, iż kwestia odporności musi być osadzona w odpowiednim kontekście: politykach rozwojowej, inwestycyjnej i edukacyjnej, a także w umowach o współpracy międzynarodowej, przez co możliwe będzie lepsze zaplanowanie działań mających na celu wzmocnienie odporności, w tym również tych podejmowanych na szczeblu lokalnym, regionalnym i transgranicznym.

8. Podziela pogląd, iż budowanie odporności zewnętrznej jest środkiem, a nie celem. W związku z tym należy podejmować długoterminowe działania obejmujące swym zakresem instytucje państwa, społeczeństwa i społeczności zarówno państw członkowskich UE, jak i krajów partnerskich, w celu zwiększania bezpieczeństwa i osiągnięcia celu trwałej stabilności.

9. Podkreśla, iż w celu budowania odporności należy promować wdrażanie krajowych, regionalnych i lokalnych strategii i planów zarządzania ryzykiem, a także propagować ich analizę pod kątem zgodności z ramami z Sendai na rzecz redukcji ryzyka klęsk żywiołowych na lata 2015-2030 ⁽¹⁾. Podkreśla również znaczenie rozwijania współpracy pomiędzy miastami i regionami oraz roli pełnionej w tym zakresie przez Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Ograniczenia Ryzyka Związanego z Klęskami Żywiołowymi i jego kampanii dotyczącej budowania odporności miast [ang. „making cities resilient”].

10. Uznaje, iż działania w zakresie migracji powinny być w pełni uwzględnione w ogólnych relacjach politycznych z krajami partnerskimi. Działania te powinny opierać się na zasadach samoodpowiedzialności partnerów, współpracy i pełnym poszanowaniu prawa humanitarnego i prawa uchodźczego oraz zobowiązań w zakresie praw człowieka, w tym prawa do ochrony.

11. Odnotowuje zapisy Komisji Europejskiej dotyczące aspektu płci i sektorów podatnych na zagrożenia, lecz zwraca uwagę na konieczność szerszego odniesienia się do tematyki odporności obywateli najbardziej narażonych na zagrożenia. Sektory i ludzie najbardziej podatni na zagrożenia mogą różnić się w zależności od miejsca zamieszkania i tym samym być w różnym stopniu na nie narażeni. W związku z tym wspomniane sektory i grupy społeczne często wymagają większej uwagi w procesie budowy odporności.

12. Oczekuje, iż zostaną podjęte wzmożone działania mające na celu szybszą realizację postulatów zapisanych w EUGS. Podkreśla znaczenie stosowania podejścia ukierunkowanego na konkretny obszar (ang. *place-based*), które uwzględniałoby władze lokalne i regionalne podczas realizacji celów EUGS dotyczących Celów Zrównoważonego Rozwoju, stanowiących część Agendy Zrównoważonego Rozwoju 2030.

WŁADZE LOKALNE I REGIONALNE JAKO KLUCZOWI PARTNERZY W BUDOWANIU ODPORNOŚCI ZEWNĘTRZNEJ UE

13. Podkreśla istotną rolę władz lokalnych i regionalnych w budowaniu odporności, ponieważ stanowią one pierwszy szczebel decyzji i reakcji w przypadku wystąpienia ryzyka lub zagrożenia, a także poziom władzy najbliższej obywatelom, na którym zakorzenione muszą być dobre rządy i demokracja. Władze lokalne będące dysponentem służb ratunkowych (policji, straży pożarnych, służb medycznych), dysponujące największą i najlepszą wiedzą na temat swojej okolicy oraz lokalnej społeczności, stanowią w dużej mierze o sile i jakości odporności.

14. Zaznacza, iż wszelkie działania i współpraca z władzami lokalnymi i regionalnymi na rzecz odporności powinny być prowadzona w zgodzie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności.

15. Zwraca szczególną uwagę na znaczenie kondycji lokalnych wspólnot w kontekście działań informacyjnych, profilaktyki, reakcji w trakcie zagrożenia oraz dla odbudowy po jego ustaniu. Począwszy od rodzin, przez stowarzyszenia, kościoły, na wszystkich szczeblach samorządu kończąc.

16. Zwraca uwagę na rolę władz lokalnych i regionalnych w procesie identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka. Władze samorządowe dzięki wypracowanym i sprawdzonym mechanizmom z zakresu zarządzania kryzysowego, przystosowanych do warunków regionu oraz charakteru społeczności lokalnej, w efektywny sposób są w stanie szybko zidentyfikować zagrożenie oraz ocenić jego ryzyko. W związku z tym należy w większym stopniu brać pod uwagę raporty i analizy płynące z regionów i gmin w procesie identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka.

17. Zaznacza, iż w celu wzmocnienia współpracy pomiędzy podmiotami unijnymi (politycznymi, humanitarnymi, rozwojowymi), w celu zakończenia przedłużających się kryzysów w otoczeniu zewnętrznym UE, należy w większym stopniu uwzględniać doświadczenie władz lokalnych i regionalnych, m.in. poprzez sieć kontaktów, dobrych praktyk, budowania dialogu, etc. W tym względzie Unia Europejska dysponuje ogromnym potencjałem, który powinna wykorzystywać, czerpiąc z doświadczeń swoich wschodnich i południowych regionów bądź regionów najbardziej oddalonych, które ze względu na swoją sytuację geostrategiczną od lat ściśle współpracują z sąsiednimi krajami.

⁽¹⁾ CDR 5035/2016 – sprawozdawca: Adam Banaszak (EKR/PL); 2646/2014 – sprawozdawca: Harvey Siggs (EKR/UK).

18. Podkreśla, że należy dążyć do ciągłego wzmocnienia lokalnych możliwości zarządzania ryzykiem i wczesnego reagowania na szczeblu lokalnym.

19. Wzywa do podjęcia działań mających na celu wsparcie władz lokalnych i regionalnych w wypełnianiu zadań z zakresu ochrony infrastruktury krytycznej, ze szczególnym uwzględnieniem finansowania tejże ochrony oraz wyposażenia w odpowiednie narzędzia i zasoby.

20. Zaznacza, iż należy udzielić wzmoczonego wsparcia dla pracy różnego rodzaju struktur transgranicznych i Euroregionów, w szczególności tych będących Euroregionami granicznymi UE, w celu zwiększania odporności, poprzez realizację regionalnych, transgranicznych projektów z zakresu infrastruktury, polityki bezpieczeństwa oraz polityki społecznej, edukacyjnej, gospodarczej i kulturalnej.

21. Wskazuje, iż należy podjąć wzmoczone działania mające na celu efektywniejszą politykę informacyjną dotyczącą zagrożeń i wstrząsów, mogących wpłynąć negatywnie na odporność. Władze lokalne i regionalne koniecznie muszą być stałym elementem polityki informacyjnej w tym zakresie.

22. Podkreśla konieczność kopiowania na szczeblu centralnym sprawdzonych rozwiązań, mechanizmów i wzorców dobrych praktyk, wypracowanych i stworzonych w regionach przez władze lokalne i regionalne. Podkreśla także użyteczność opracowania mapy dobrych praktyk samorządów na użytek regionów i gmin UE oraz regionów i gmin w obszarach objętych Europejską Polityką Sąsiedztwa.

23. Zaleca zwrócenie szczególnej uwagi na kwestię współpracy samorządów na niwie edukacji, jako tej o fundamentalnym znaczeniu dla budowy odpornego społeczeństwa. Nawołuje instytucje Unii Europejskiej do wsparcia samorządów w tym zakresie z jednoczesnym poszanowaniem zasady pomocniczości.

24. Zaleca podjęcie działań mających na celu zwiększenie w społecznościach lokalnych świadomości dotyczącej występowania zagrożeń, w szczególności o charakterze hybrydowym, a także związanych z bezpieczeństwem energetycznym i przygotowania na nie lokalnego środowiska. Działania te powinny być prowadzone w ścisłej współpracy z regionalnymi ośrodkami akademickimi i przemysłowymi, służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo oraz władzami lokalnymi i regionalnymi.

25. Podkreśla, że społeczeństwo obywatelskie odgrywa jedną z kluczowych ról w budowaniu odporności. Zwraca szczególną uwagę na wspieranie organizacji pozarządowych i partnerską współpracę z nimi. Dzięki aktywności obywatelskiej i organizacjom trzeciego sektora możliwe jest projektowanie i wdrażanie nowoczesnych, kreatywnych kampanii i sposobów edukowania, świadczenia pomocy humanitarnej oraz budowania postaw prospołecznych w krajach partnerskich, w szczególności tych cechujących się dużym ryzykiem wystąpienia zagrożeń o charakterze hybrydowym.

26. Podkreśla konieczność wzmocnienia wysiłków na rzecz przeciwdziałania wrogiej propagandy państw trzecich stanowiącej element wojny hybrydowej. Pozytywnie odnosi się do utworzenia zespołu EastStratCom w Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych i zaleca rozwijanie jego współpracy z władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi.

27. Wskazuje, że należy wzmocnić współpracę władz lokalnych i regionalnych w zakresie zapobiegania konfliktom i budowania pokoju. Organy samorządowe stanowią najbliższy obywatelom poziom władzy i w związku z tym nie tylko najlepiej znają lokalne społeczności, lecz również pełnią ważną rolę jako ich liderzy i reprezentanci.

ROLA ŚRODOWISKA MIĘDZYNARODOWEGO W BUDOWANIU ODPORNOŚCI

28. Podkreśla własne doświadczenia współpracy międzynarodowej w ramach Eurośródziemnomorskiego Zgromadzenia Samorządów Lokalnych i Regionalnych (ARLEM) oraz Konferencji Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego (CORLEAP), a także wspólnych komitetów konsultacyjnych i grup roboczych; i rekomenduje wykorzystanie tych forów oraz ich doświadczeń w procesie wzmocnienia odporności w państwach objętych Europejską Polityką Sąsiedztwa.

29. Podkreśla znaczenie wymiany know-how i wiedzy, a także najlepszych praktyk między władzami lokalnymi i regionalnymi z UE i państw trzecich zarówno na płaszczyźnie politycznej, jak i administracyjnej. Zwraca uwagę na pozytywną rolę, jaką KR odgrywa w tym względzie w odniesieniu do Libii (za pośrednictwem inicjatywy nikozyjskiej) i Ukrainy (za pośrednictwem programu U-LEAD).

30. Podziela wyrażony w komunikacie Komisji pogląd, iż należy dalej rozwijać pogłębioną współpracę z OBWE w celu zapobiegania konfliktom siłowym. Zaznacza również konieczność zacieśniania współpracy z ONZ oraz Unią Afrykańską i innymi partnerami międzynarodowymi w celu budowania odporności.

31. Popiera dążenia UE do zapewnienia, aby najlepsze praktyki i normy UE, w tym również te wynikające z pracy i doświadczeń samorządów, znalazły odzwierciedlenie w odpowiednich instrumentach wielostronnych i ramach polityki, w tym MOP, WHO i G-20.

32. Zgadza się, iż budowanie odporności jest działaniem wielowymiarowym. Jako priorytetowe uznaje działania z zakresu infrastruktury, bezpieczeństwa, gospodarki, spraw społecznych i edukacji, dzięki którym możliwy jest trwały rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu. Rola władz lokalnych i regionalnych w tych sektorach jest niepodważalna. W odniesieniu do sfery geograficznej wskazuje, iż jako priorytetowe kierunki należy uznać partnerów z obszaru Morza Śródziemnego oraz Partnerstwa Wschodniego. Należy jednocześnie mieć na uwadze rolę i wpływ krajów Bliskiego Wschodu oraz Azji Centralnej na odporność UE.

33. Podziela pogląd o konieczności rozwoju prac badawczych w ramach programu „Horyzont 2020” w celu zwiększania odporności, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa, gospodarki, nauk społecznych, bezpieczeństwa wodnego i żywnościowego, migracji oraz przymusowych wysiedleń. Sygnalizuje, że należy w większym stopniu angażować w te prace lokalne ośrodki akademickie będące centrum naukowym regionów. W tym celu należy podjąć wzmożone działania promocyjne, instytucjonalne i społeczne.

34. Zgadza się z poglądem, iż to komunikacja strategiczna jest skutecznym narzędziem w walce z terroryzmem, ekstremizmami i ochroną przed cyberprzestępczością. Za konieczne uznaje jak najszybsze zabezpieczenie UE i krajów partnerskich przed wpływem zewnętrznych działań dezinformacyjnych, mających na celu zdyskredytowanie systemów politycznych i społecznych, które leżą u podstaw naszej tożsamości, bezpieczeństwa i stabilności.

35. Wskazuje, iż w celu zwiększenia odporności należy zwiększyć rolę, jaką odgrywają lokalne i regionalne zdolności w zakresie odporności oraz analiza ryzyka. W szczególności dotyczy to regionów będących regionami granicznymi UE. Dzięki tego typu działaniom zwiększony zostanie poziom uwrażliwienia na konflikty w bezpośredniej bliskości UE, jak również wypracowane zostaną ulepszone mechanizmy oceny charakteru i wpływu ryzyka, nacisków i podatności na wstrząsy krajów partnerskich.

POLITYKI SEKTOROWE I SPECYFICZNE DLA KONKRETNEGO KONTEKSTU W BUDOWANIU ODPORNOŚCI

36. Kontekstualne osadzenie odporności wymaga, aby uwzględnić to zagadnienie w politykach sektorowych UE, na każdym ich szczeblu – państwa, regionu, społeczności. Dzięki specyficznemu podejściu, polityki sektorowe będą mogły skutecznie wzmacniać budowanie odporności, uwzględniając wyjątkowość sytuacji zależnie od ich obszarów oddziaływania i implementacji.

37. Podkreśla, iż zwalczanie pierwotnych przyczyn nielegalnej migracji (ubóstwa, nierówności, wzrostu demograficznego, braku możliwości zawodowych, edukacyjnych i gospodarczych, niestabilności, konfliktów, handlu ludźmi, zorganizowanej przestępczości, zmian klimatycznych i degradacji środowiska oraz długoterminowych konsekwencji przymusowego wysiedlenia) stanowi jedno z kluczowych działań w celu budowania odporności. Dlatego też należy mieć na uwadze, że pomoc społecznościom słabszym i zagrożonym jest najskuteczniejsza w miejscu występowania ryzyka.

38. Zaleca opracowanie szczegółowych ram dotyczących zatrudnienia i godnej pracy oraz uwzględnienie roli i miejsca władz lokalnych i regionalnych w sektorowych politykach zatrudnienia i polityce społecznej, w oparciu o Międzynarodową Konferencję Pracy.

39. Podkreśla, iż należy szczególnie zadbać o bezpieczeństwo krytycznej infrastruktury transportowej, przypominając jednocześnie, iż w zadaniu tym należy wziąć pod szczególną uwagę władze lokalne i regionalne, jako te podmioty, które często odpowiadają bezpośrednio za stan tejże infrastruktury oraz ponoszą odpowiedzialność za tereny, przez które przebiega krytyczna infrastruktura transportowa.

40. Wyraża zadowolenie z faktu, iż Komisja zobowiązuje się do współpracy z samorządami terytorialnymi w celu zwiększenia odporności na szybko rozwijających się obszarach miejskich, na których brak planowania lub inwestycji w działania na rzecz ograniczenia ryzyka zmiany klimatu i ryzyka geofizycznego może narazić społeczeństwo na poważne szkody dla ludzi i straty gospodarcze w przypadku wystąpienia wstrząsów i obciążeń. Eliminowanie podstawowych czynników ryzyka poprzez publiczne i prywatne inwestycje oparte na rozpoznaniu ryzyka jest bardziej opłacalne niż poleganie na reakcji po wystąpieniu katastrofy. Podkreśla rolę dialogu sektorowego z samorządami na temat zrównoważonej urbanizacji w celu zwiększenia odporności i zdolności innowacyjnych, zgodnie z założeniami Nowej agendy miejskiej.

41. Podkreśla szczególne znaczenie pomocy humanitarnej w obliczu klęsk żywiołowych, katastrof naturalnych i innych zjawisk wymagających udzielenia pomocy humanitarnej. Pomoc ta musi być realizowana z pełnym poszanowaniem podstawowych zasad humanitaryzmu, neutralności, bezstronności i niezależności, przy jednoczesnym poszanowaniu praw człowieka wynikających z konwencji genewskiej i protokołów dodatkowych do niej.

Bruksela, dnia 10 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Budowa europejskiej gospodarki opartej na danych

(2018/C 054/09)

Sprawozdawca: Kieran McCarthy (IE/EA), Rada Miasta Cork

Dokument źródłowy: Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Budowa europejskiej gospodarki opartej na danych”

COM(2017) 9 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Budowa europejskiej gospodarki opartej na danych: przyszłe wyzwanie

1. Podkreśla kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych we wdrażaniu zaleceń dotyczących jednolitego rynku cyfrowego, w świadczeniu usług cyfrowych obywatelom oraz w tworzeniu infrastruktury cyfrowej i zarządzaniu nią, np. infrastruktury do generowania danych. Ponadto usługi cyfrowe są motorem wzrostu gospodarczego na szczeblu lokalnym i regionalnym i oferują szerokie możliwości w zakresie innowacji, tworzenia MŚP, przedsiębiorczości, tworzenia miejsc pracy i postępu społecznego.
2. Podziela pogląd Komisji Europejskiej, że UE i państwa członkowskie powinny być prekursorami, inicjującymi, w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, wysiłki na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym służące doprowadzeniu do większych zmian w procedurach i strukturach administracyjnych poprzez wykorzystywanie TIK i generowanie danych w celu poprawy zasadności, jakości i wydajności pracy, skuteczności działań władz publicznych oraz ograniczenia biurokracji dla ogółu społeczeństwa i przedsiębiorstw.
3. Zwraca się do Komisji Europejskiej o wsparcie władz lokalnych i regionalnych w działaniach w zakresie finansowania, poprzez dalsze upoważnienie do ukierunkowania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na infrastrukturę cyfrową, w tym opracowywanie danych i rozwój umiejętności we wszystkich europejskich regionach oraz poprzez uwzględnienie barier technologicznych w projektach rozwoju cyfrowego na obszarach wiejskich, górskich, wyspiarskich i słabo zaludnionych, które to projekty trzeba postrzegać jako usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym.
4. Zwraca uwagę na fakt, że regiony znajdujące się w niekorzystnym położeniu nie posiadają podstawowej infrastruktury ani wiedzy fachowej niezbędnych dla rozwoju gospodarki opartej na danych cyfrowych i w związku z tym zaleca zapewnienie wsparcia regulacyjnego dla tych regionów, aby ułatwić im dostęp do jednolitego rynku cyfrowego w Unii Europejskiej.
5. Odnotowuje, że zestawianie danych jest jednym z istotnych elementów jednolitego rynku cyfrowego. Ten nowy ogólnoswiatowy trend niesie ze sobą ogromny potencjał dla władz lokalnych i regionalnych oraz przedsiębiorstw w różnych dziedzinach, od zdrowia, środowiska, bezpieczeństwa żywnościowego, klimatu i efektywnego gospodarowania zasobami po energię, inteligentne systemy transportowe i inteligentne miasta i regiony.
6. Przyjmuje z zadowoleniem zapowiedź Komisji dotyczącą podjęcia kwestii ograniczania swobodnego przepływu danych z powodów innych niż ochrona danych osobowych w UE i nieuzasadnionych ograniczeń dotyczących lokalizacji danych do celów przechowywania lub przetwarzania.
7. Zgadza się, że wymiana danych wciąż pozostaje ograniczona. Rynki danych powoli się kształtują, ale nie są jeszcze rozpowszechnione wśród ogółu społeczeństwa, w sektorze prywatnym czy też w ramach partnerstw publiczno-prywatnych. Potencjalnym użytkownikom może brakować odpowiednich narzędzi i umiejętności do mierzenia wartości ekonomicznej posiadanych przez siebie danych, a także mogą obawiać się utraty lub zmniejszenia swojej przewagi konkurencyjnej w chwili udostępnienia danych konkurentom. Właściciel danych nie traci nic, udostępniając dane: wręcz przeciwnie, udostępnienie danych zwiększa ich wartość.

8. Zwraca uwagę na różnorodność źródeł i rodzajów danych wynikającą z faktu, że dane generowane są przez maszyny lub procesy i opierają się na nowych technologiach, takich jak internet rzeczy (ang. Internet of Things). Oferują one różnym uczestnikom rynku, takim jak producenci, badacze i dostawcy infrastruktury, a zwłaszcza inteligentne miasta i regiony rozwijane w ramach kompetencji władz regionalnych i lokalnych, szerokie możliwości w zakresie rozwoju technologii wspomagających internet rzeczy, pomysłów i produktów.

9. Podkreśla, że otwarcie danych odczytywanych elektronicznie przyczynia się do poprawy wymiany danych i zmniejsza potrzebę składania ad hoc wniosków o dane, które często są kosztowne. Debata publiczna i lepszy proces decyzyjny opierają się na zbiorze kompleksowych wskaźników i mogą w pozytywny sposób zmienić opracowywanie, realizację i monitorowanie polityki, a także zarządzanie nią na szczeblu władz lokalnych i regionalnych.

10. Podkreśla, że miasta i regiony mają do odegrania kluczową rolę w tworzeniu baz danych zawierających informacje publiczne, gwarantowaniu bezpieczeństwa danych, rozwijaniu niezbędnych umiejętności cyfrowych oraz w zapewnianiu i ułatwianiu finansowania infrastruktury szerokopasmowej i sieci szerokopasmowych. Odpowiednie warunki do transregionalnej i transgranicznej wymiany usług online mogą stanowić istotną pomoc w tworzeniu wysokiej jakości usług oraz gospodarki opartej na danych.

11. Podkreśla wkład, jaki władze lokalne i regionalne mogą wnieść na wszystkich etapach gromadzenia danych i świadczenia usług dla obywateli i przedsiębiorstw. Działania te obejmują wsparcie rozwoju umiejętności cyfrowych i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, które umożliwią pełne wykorzystanie nowych technologii, analizę dużych zbiorów danych, zrozumienie kwestii bezpieczeństwa cybernetycznego, zwiększenie szans na zatrudnienie i stworzenie nowych możliwości dla biznesu. Można to zaobserwować w praktyce w europejskich miastach i regionach, które dysponują pozytywnymi przykładami współpracy z władzami krajowymi i ośrodkami badawczymi w dziedzinie innowacji i interoperacyjności sektora publicznego.

12. Przyjmuje z zadowoleniem kierowany przez Komisję i finansowany z EFRR program innowacyjnych działań miejskich, w ramach którego miasta mogą wskazać i przetestować nowatorskie rozwiązania takie jak generowanie danych na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

13. Zwraca uwagę, że władze lokalne i regionalne muszą mieć możliwość pełnego i skutecznego kształtowania prawa, które wpłynie na ich kompetencje w zakresie gospodarki opartej na danych. Jakikolwiek nowe rozporządzenie może się wiązać ze zbędnymi obciążeniami administracyjnymi i finansowymi nakładanymi na gminy i regiony, zupełnie niewspółmiernymi, zdaniem Komitetu, do korzyści dla obywateli.

Zachowanie równowagi między przejrzystością a ograniczeniami

14. Podkreśla, że obywatele oczekują silnych i skutecznych norm ochrony danych, zwłaszcza w odniesieniu do jednolitego rynku cyfrowego. Ochrona danych nigdy nie powinna być uznawana za przeszkodę, lecz za integralną część jednolitego rynku cyfrowego. Zatem opracowanie dla gospodarki opartej na danych jasnych i odpowiednio dostosowanych ram prawnych dotyczących ochrony danych osobowych ma kluczowe znaczenie.

15. Podkreśla, że niezbędne jest określenie, czy takie dane generowane maszynowo są danymi osobowymi (czyli możliwymi do przyporządkowania danej osobie), a zatem podlegającymi ogólnemu rozporządzeniu o ochronie danych, danymi niesobowymi czy też posiadają cechy obu tych rodzajów danych.

16. Apeluje, by ramy regulacyjne UE spełniły swoje zadanie w środowisku cyfrowym w celu wsparcia innowacji i wykorzystania pełnego potencjału jednolitego rynku, a także inwestycji w gospodarkę UE.

17. Zgadza się, że konieczne jest zagwarantowanie pewności zarówno użytkownikom, jak i producentom urządzeń generujących dane w odniesieniu do ich potencjalnej odpowiedzialności.

18. Popiera stwierdzenie, że UE musi zadbać o przepływ danych na poziomie transgranicznym i międzysektorowym, a także o to, by można je było optymalnie uzyskać i ponownie wykorzystać. Skoordynowane europejskie podejście ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju gospodarki opartej na danych w ramach jednolitego rynku cyfrowego.

19. Przyjmuje z zadowoleniem pomysł Komisji, by umowy handlowe UE wykorzystać w celu określenia zasad handlu elektronicznego i transgranicznych przepływów danych, a także zająć się nowymi formami protekcjonizmu cyfrowego przy pełnym poszanowaniu unijnych przepisów w zakresie ochrony danych oraz bez uszczerbku dla tych przepisów.

20. Ma świadomość, że realizacja pełnego potencjału europejskiej gospodarki opartej na danych wymaga, by wszelkie działania państw członkowskich wpływające na przechowywanie i przetwarzanie danych opierały się na zasadzie swobodnego przepływu danych w UE zgodnie z ich zobowiązaniami wynikającymi z postanowień Traktatu i stosownego prawa wtórnego dotyczącymi swobodnego przepływu usług i swobody przedsiębiorczości.

Rozwój potencjału ogólnego rozporządzenia o ochronie danych

21. Przyjmuje z zadowoleniem ogólne rozporządzenie o ochronie danych i zgadza się, że obawy o ochronę prywatności są uzasadnione. Skuteczne przepisy dotyczące ochrony danych zapewniają zaufanie, które umożliwi rozwój gospodarki cyfrowej na całym rynku wewnętrznym, zaradzenie słabym punktom internetu rzeczy i potencjalnej przestępczości cyfrowej, a także opracowanie skutecznych i spójnych strategii zapobiegawczych.

22. Popiera zmienioną dyrektywę o prywatności i łączności elektronicznej, którą proponuje się w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony w pełnej spójności z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych.

23. Zaleca, by większą dostępność danych na potrzeby kontroli i nadzoru, których zasadność nie jest w żadnym razie podważana, w większym stopniu niż ograniczenia w zakresie lokalizacji danych gwarantowała lepsza współpraca między organami krajowymi i władzami lokalnymi i regionalnymi oraz organami krajowymi a sektorem prywatnym.

24. Odnotowuje, że rzeczywiste bezpieczeństwo przechowywanych i przetwarzanych danych zapewniają najlepsze praktyki w dziedzinie zarządzania nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi na znacznie większą skalę niż pojedyncze systemy.

25. Podkreśla, że nowy pakiet powinien pomóc w zapobieganiu incydom cybernetycznym, wykrywaniu ich i reagowaniu na nie oraz służyć lepszemu dzieleniu się informacjami i lepszej koordynacji między państwami członkowskimi a Komisją w dziedzinie przeciwdziałania poważnym incydomom. Aby to osiągnąć, potrzebne są autentycznie partnerskie stosunki obejmujące państwa członkowskie, instytucje unijne, władze lokalne i regionalne, sektor prywatny i społeczeństwo obywatelskie.

26. Mając na względzie, iż naruszenie bezpieczeństwa zagraża usługom użyteczności publicznej, np. sieciom transportu, lokalnemu zaopatrywaniu w wodę i energię oraz sieci przesyłowej, a także z uwagi na to, że władze lokalne i regionalne wykorzystują i posiadają wiele produktów i usług cyfrowych, sądzi, że samorządy mają do odegrania kluczową rolę w zwalczaniu cyberprzestępczości, gromadzeniu danych na ten temat i zapewnianiu bezpieczeństwa danych.

27. Podkreśla, że cyberataki skierowane są zazwyczaj na jedną z pięciu słabych stron technologii cyfrowych, które mają kluczowe znaczenie dla inteligentnych miast i regionów. Należą do nich niski poziom ochrony oprogramowania i szyfrowania danych, zastosowanie mało bezpiecznych systemów dotychczasowych i słabe utrzymanie, wiele wzajemnych zależności, duże i złożone płaszczyzny ataku, efekty domina, w których ściśle powiązane ze sobą podmioty szybko przekazują sobie niekorzystne konsekwencje, wiele luk wynikających z błędów człowieka oraz celowe manipulacje popełniane przez pracowników.

28. Podkreśla, że luki w zakresie bezpieczeństwa generowania danych oznaczają, że cyberataki na istotną infrastrukturę miejską i systemy zarządzania miastami wciąż się nasilają, co ma konsekwencje dla bezpieczeństwa człowieka. Konieczny jest szerszy zakres interwencji systemowych i skoordynowanych, które obejmować będą łagodzenie skutków i zapobieganie, a także zapewnią realizację za pomocą zarówno inicjatyw rynkowych, jak i ukierunkowanej na zarządzanie regulacji i egzekwowania przepisów.

29. Wskazuje, że bezpieczeństwo internetu rzeczy reprezentuje bardzo zróżnicowany poziom, gdyż w niektórych systemach brakuje szyfrowania, nazw użytkownika i haseł, a inne są otwarte na skażenie złośliwym oprogramowaniem i modyfikację oprogramowania układowego. Złożone wzajemne zależności internetu rzeczy oznaczają, że ma on dużą płaszczyznę ataku i wiele słabych punktów.

30. Odnotowuje, że w samorządzie lokalnym i regionalnym, a także wśród dostawców usług publicznych / infrastruktury trzeba rozwinąć i wdrożyć zaawansowane szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa w ramach wielu organizacji, adresowane zwłaszcza do osób uczestniczących w elektronicznym udzielaniu zamówień publicznych dotyczących technologii inteligentnych miast oraz ich rozmieszczeniu i codziennym zastosowaniu.

31. Zaleca poszerzenie i pogłębienie strategii łagodzących, tak by obejmowały one uwzględnianie bezpieczeństwa na etapie projektowania jako faktyczne podejście do wszystkich zamówień publicznych inteligentnych miast i regionów. Takie strategie powinny obejmować kompleksową ocenę istniejącej infrastruktury miejskiej i systemów informatycznych, wprowadzenie wstawek korekcyjnych lub zmian w celach poprawy bezpieczeństwa, tworzenie kluczowych zespołów ds. ochrony bezpieczeństwa i reagowania na incydenty komputerowe w organach administracji miejskiej posiadających specjalistyczne umiejętności i obciążonych odpowiedzialnością wykraczającą poza ogólne zarządzanie IT, a także zasadniczą poprawę w dziedzinie szkolenia dotyczącego bezpieczeństwa i ustawicznego rozwoju zawodowego zarówno w sektorze publicznym, jak i komercyjnym.

Rozwój generowania przepływu danych

32. Podkreśla, że generowanie danych osobowych rodzi pytania we wszystkich obszarach polityki samorządu lokalnego i regionalnego. Władze lokalne i regionalne są autorami i administratorami danych, które mają charakter przekrojowy i dotyczą takich dziedzin jak polityka w dziedzinie bezpieczeństwa i sprawiedliwości, a także gospodarka, komunikacja, szkolnictwo, ochrona zdrowia, administracja, transport, środowisko i ochrona konsumenta.

33. Zwraca uwagę na potrzebę identyfikowalności i wyraźne określenie źródeł danych, które są warunkiem wstępnym prawdziwej kontroli nad danymi na rynku. Wiarygodne i, być może, ujednolicone protokoły umożliwiające stałą identyfikację źródeł danych mogą być konieczne do wzbudzenia zaufania do systemu.

34. Popiera koncepcję, że władzom lokalnym i regionalnym powinno się zapewnić dostęp do danych w wypadku, gdy leży to w ogólnym interesie i gdy znacznie poprawiłoby to funkcjonowanie sektora publicznego, na przykład optymalizację systemów kontroli ruchu na podstawie danych w czasie rzeczywistym pochodzących z pojazdów prywatnych.

35. Zgadza się z nadaniem priorytetowego znaczenia temu, by wszelkie środki polityczne uwzględniały realia gospodarcze oraz ramy prawne dotyczące ochrony danych osobowych, zapewniając również poszanowanie podstawowych praw człowieka.

36. Podkreśla, że na szczeblu lokalnym, krajowym i unijnym brakuje obecnie kompleksowych ram politycznych w odniesieniu do surowych danych generowanych maszynowo, których nie można zakwalifikować jako danych osobowych, czy też do warunków ich wykorzystania gospodarczego lub zbywalności.

37. Przestrzega również przed nałożeniem nadmiernych ograniczeń na jednostki w zakresie korzystania z prawa do kontroli ich własnych informacji w celu zwiększenia ochrony danych osobowych, co pozbawiłoby ich możliwości wyrażania zgody, zwłaszcza w kwestiach dotyczących władz lokalnych i regionalnych.

38. Odnawia, że podstawowym obowiązkiem niezależnych organów ochrony danych jest ochrona danych osobowych oraz że konieczne jest zapewnienie dodatkowych instrumentów zachęty dla podmiotów przetwarzających dane, by nagrodzić ich wysiłki na rzecz ochrony danych, tzn. ułatwiając ciężar dowodu dla podmiotów przetwarzających dane, które poddają się zaostrzonym normom samoregulacji lub kodeksom postępowania.

39. Apeluje, by wyeliminowano wątpliwości natury prawnej dotyczące surowych, generowanych maszynowo danych i braku praw własności intelektualnej. Luki prawne lub wątpliwości natury prawnej opisane powyżej mogą zostać wykorzystane do narzucenia użytkownikom niesprawiedliwych standardowych warunków umów lub do stosowania środków technicznych, takich jak formaty zamknięte lub szyfrowanie.

Poprawa interoperacyjności

40. Zgadza się, że do nowych problemów związanych z gospodarką opartą na danych należą możliwość przenoszenia danych nieosobowych, interoperacyjność usług umożliwiające wymianę danych oraz odpowiednie normy techniczne dotyczące skorzystania z możliwości rozsądnego przenoszenia danych.

41. Odnawia zaangażowanie na rzecz wsparcia odpowiednich norm w celu poprawy interoperacyjności, możliwości przenoszenia danych i bezpieczeństwa usług w chmurze, poprzez skuteczniejsze włączenie prac środowisk otwartego oprogramowania w proces ustanawiania norm na szczeblu europejskim.

42. Przyjmuje z zadowoleniem zdrowe podejście do zasad przenoszenia danych utrwalonych przez normy. Odnawia możliwości związane z zastosowaniem metod doświadczalnych ograniczonych do poszczególnych sektorów i wzywa władze lokalne i regionalne do włączenia się do współpracy z udziałem wielu zainteresowanych stron, m.in. podmiotów ustanawiających normy, przedstawicieli branży i środowiska technicznego.

43. Podkreśla, że szersze rozumienie interoperacyjności jako kwestii istotnej nie tylko dla administracji publicznej, lecz dla wszystkich sektorów ma kluczowe znaczenie dla zastosowania internetu rzeczy i sprawnego przepływu danych pomiędzy wszystkimi regionami. Oczywistym wymogiem jest dostępność wspólnych wzorców, norm i specyfikacji, do czego przyczyniają się regiony poprzez stosowanie w zarządzaniu przepisów dyrektyw dotyczących informacji w sektorze publicznym, a zwłaszcza przyjętych niedawno europejskich ram interoperacyjności.

44. Podkreśla, że w obliczu zwiększonej konsumpcji danych oraz nasilenia równoczesnego wykorzystywania danych, tendencji do wysokiej prędkości pobierania i wysyłania danych oraz potrzeby powszechnego transferu w czasie zbliżonym do rzeczywistego, który to transfer byłby jednocześnie dostosowany do potrzeb i niezawodny, niezbędne będzie udostępnienie niezwykle wydajnych sieci i infrastruktury szerokopasmowej, do których dostęp będzie miało coraz więcej użytkowników końcowych w całej Europie.

45. Uważa, że Komisja powinna podjąć kroki mające na celu wzajemne połączenie i uzyskanie interoperacyjności istniejących lub powstających chmur na poziomie krajowym, regionalnym i, ewentualnie, lokalnym, poprzez wykorzystanie możliwości normalizacji. Jednocześnie podkreśla znaczenie podjęcia na poziomie lokalnym działań sprzyjających skutecznemu określeniu parametrów aplikacji w chmurze obliczeniowej.

46. Podkreśla, że aby przenoszenie danych nieosobowych odbywało się w rozsądny sposób, należałoby także uwzględnić szerszej pojęte kwestie zarządzania danymi, w tym przejrzystość dla użytkowników, kontrolę dostępu i interoperacyjność, co umożliwiłoby połączenie różnych platform w sposób pobudzający innowacyjność.

Wnioski

47. Postuluje przyjęcie zdecydowanego i skoordynowanego podejścia do oceny ryzyka generowania danych, zwłaszcza tego, które uznaje się za szkodliwe dla rozwoju gospodarki UE opartej na danych, oraz funkcjonowania transgranicznych usług danych i technologii na rynku wewnętrznym.

48. Podkreśla, że wszelkie przyszłe rozwiązania powinny także uwzględniać zasadny interes uczestników rynku, w tym władz lokalnych i regionalnych inwestujących w opracowanie produktu, zapewniać sprawiedliwy zwrot z inwestycji i tym samym wspierać innowacyjność. Jednocześnie powinny one zapewnić sprawiedliwy podział korzyści między posiadaczy danych, podmioty przetwarzające dane i dostawców aplikacji w obrębie łańcuchów wartości.

49. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne są w stanie krzewić innowacje i konkurencyjność w gospodarce opartej na danych poprzez dostosowane rozwiązania po stronie popytu i podaży, w tym wprowadzenie łączności szerokopasmowej, gospodarkę cyfrową, e-integrację i administrację elektroniczną. Ponadto zapewniają one zaplecze edukacyjne i szkoleniowe, realizują inicjatywy finansowane przez UE oraz ułatwiają korzystną współpracę i wymianę z innymi władzami publicznymi, również na szczeblu transgranicznym.

50. Apeluje o utworzenie unijnej platformy systemów generowania danych, podobnej do powstających platform na rzecz administracji elektronicznej i sieci szerokopasmowych.

51. Stwierdza, że miastom i regionom UE należy się większe uznanie, jeżeli chodzi o ich rolę w zrównoważonym wdrażaniu agendy cyfrowej i budowaniu gospodarki opartej na danych UE. Władze lokalne i regionalne należą do głównych odbiorców zaleceń zawartych w agendzie cyfrowej i trzeba je postrzegać jako główną siłę napędową i partnerów jej wdrażania.

Bruksela, dnia 11 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Europejski filar praw socjalnych i dokument otwierający debatę na temat społecznego wymiaru Europy

(2018/C 054/10)

Sprawozdawca:	Mauro D'ATTIS (IT/EPL), członek zarządu gminy Roccafronata (Messina)
Dokumenty źródłowe:	Wniosek w sprawie międzyinstytucjonalnej proklamacji Europejskiego filaru praw socjalnych
	COM(2017) 251 final
	Dokument otwierający debatę na temat społecznego wymiaru Europy
	COM(2017) 206 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Zalecana poprawka 1

Wniosek w sprawie proklamacji

Preambuła (5) – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, podpisana po raz pierwszy na szczycie Rady Europejskiej w Nicei w dniu 7 grudnia 2000 r., chroni i promuje szereg podstawowych zasad, które mają zasadnicze znaczenie dla europejskiego modelu społecznego. Postanowienia tej Karty mają zastosowanie do instytucji, organów, biur i agencji Unii przy poszanowaniu zasady pomocniczości oraz do państw członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii.	Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, podpisana po raz pierwszy na szczycie Rady Europejskiej w Nicei w dniu 7 grudnia 2000 r., chroni i promuje szereg podstawowych zasad, które mają zasadnicze znaczenie dla europejskiego modelu społecznego. Postanowienia Karty praw podstawowych mają zastosowanie do instytucji, organów, biur i agencji Unii przy poszanowaniu zasady pomocniczości oraz do państw członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii.

Uzasadnienie

Wyjaśnienie, że ustęp ten w całości dotyczy Karty praw podstawowych.

Zalecana poprawka 2

Wniosek w sprawie proklamacji

Preambuła (7) – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Parlament Europejski wezwał do opracowania i przyjęcia solidnego Europejskiego filaru praw socjalnych w celu wzmocnienia praw socjalnych i wywarcia pozytywnego wpływu na życie ludzi w krótkim i średnim terminie, a także umożliwienia wsparcia budowy europejskiego projektu w XXI w. Rada Europejska podkreśliła, że niepewnością gospodarczą i społeczną należy zająć się w pierwszej kolejności, i wezwała do stworzenia obiecującej przyszłości dla wszystkich i gwarancji dla naszego stylu życia oraz zapewnienia młodzieży dodatkowych możliwości. Przywódcy 27 państw członkowskich oraz Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej zobowiązali się w programie rzymskim do pracy na rzecz Europy socjalnej. Zobowiązanie to jest oparte na zasadach trwałego wzrostu gospodarczego i propagowaniu postępu gospodarczego i społecznego, a także spójności i konwergencji, przy jednoczesnym utrzymaniu integralności rynku wewnętrznego. Partnerzy społeczni zobowiązali się do dalszego angażowania się w budowę Europy, która przynosi korzyści pracownikom i przedsiębiorstwom.</p>	<p>Parlament Europejski wezwał do opracowania i przyjęcia solidnego Europejskiego filaru praw socjalnych w celu wzmocnienia praw socjalnych i wywarcia pozytywnego wpływu na życie ludzi w krótkim i średnim terminie, a także umożliwienia wsparcia budowy europejskiego projektu w XXI w. Rada Europejska podkreśliła, że niepewnością gospodarczą i społeczną należy zająć się w pierwszej kolejności, i wezwała do stworzenia obiecującej przyszłości dla wszystkich i gwarancji dla naszego stylu życia oraz zapewnienia młodzieży dodatkowych możliwości. Przywódcy 27 państw członkowskich oraz Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej zobowiązali się w programie rzymskim do pracy na rzecz Europy socjalnej. Zobowiązanie to jest oparte na zasadach trwałego wzrostu gospodarczego i propagowaniu postępu gospodarczego i społecznego, a także spójności i konwergencji, przy jednoczesnym utrzymaniu integralności rynku wewnętrznego oraz uwzględnieniu różnorodności systemów krajowych i kluczowej roli partnerów społecznych. Partnerzy społeczni zobowiązali się do dalszego angażowania się w budowę Europy, która przynosi korzyści pracownikom i pracodawcom.</p>

Uzasadnienie

Dodanie tego tekstu wyjaśnienia zasady zawarte w deklaracji rzymskiej (pkt 3), w tym także uwzględnienie różnorodności systemów krajowych.

Zalecana poprawka 3

Wniosek w sprawie proklamacji

Preambuła (7) – dodać nowy ustęp

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<p><i>W pracach nad europejskim filarem praw socjalnych Komisja, Rada i Parlament Europejski uwzględniają porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa.</i></p>

Uzasadnienie

Komisja powinna uwzględniać swoje porozumienie z Radą i Parlamentem Europejskim i nie wprowadzać żadnych przepisów na poziomie UE, jeśli nie są one konieczne.

Zalecana poprawka 4

Wniosek w sprawie proklamacji

Preambuła (11) – dodać nowy ustęp

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<p><i>Ustanowienie europejskiego filara praw socjalnych oraz stopniowa realizacja europejskiej agendy społecznej powinny przyczynić się do urzeczywistnieniu zrównoważonej Europy sprzyjającej włączeniu społecznemu, ułatwić zwalczanie nierówności społecznych i terytorialnych, a także pomóc w stworzeniu społecznej gospodarki rynkowej.</i></p>

Uzasadnienie

Komitet Regionów podkreśla długoterminowe cele związane z ustanowieniem filara praw socjalnych, które powinny przyczynić się do stworzenia spójniejszej Europy troszczącej się o potrzeby obywateli w sferze społecznej.

Zalecana poprawka 5

Wniosek w sprawie proklamacji

Preambuła (11) – dodać nowy ustęp

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<p><i>Europejski filar praw socjalnych jest podstawą silnej europejskiej agendy społecznej, w której konkurencyjność i sprawiedliwość społeczna wzajemnie się dopełniają. W tym względzie kluczowym aspektem, przy pełnym poszanowaniu istniejących tradycji i praktyk państw członkowskich, jest zapewnienie płac zapobiegających ubóstwu pracujących, gwarantujących przyzwoity poziom życia i odpowiadających wydajności.</i></p>

Uzasadnienie

Uwzględniając wyłączne kompetencje państw członkowskich w tej dziedzinie, KR podkreślił już znaczenie silnej europejskiej agendy społecznej, której zasadniczym elementem są godziwe płace⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie europejskiego filara praw socjalnych (CDR 2868/2016).

Zalecana poprawka 6

Wniosek w sprawie proklamacji

Preambuła (12) – dodać nowy ustęp

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<p><i>Z uwagi na wzrost w ostatnich latach bezrobocia młodzieży i liczby osób ubogich lub zagrożonych ubóstwem europejski filar praw socjalnych uwzględnia również potrzebę zmniejszenia w sposób zrównoważony ubóstwa, sprzyjania włączeniu społecznemu i przeciwdziałania bezrobociu młodzieży.</i></p>

Uzasadnienie

Komitet Regionów podkreślił już znaczenie działań, które należy zaakcentować i rozważyć również w dłuższym procesie programowania takim jak omawiany filar ⁽²⁾.

Zalecana poprawka 7

Wniosek w sprawie proklamacji

Preambuła (17) – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Realizacja Europejskiego filaru praw socjalnych stanowi wspólne zobowiązanie i odpowiedzialność Unii, jej państw członkowskich i partnerów społecznych. Zasady i prawa określone przez Europejski filar praw socjalnych powinny być realizowane zarówno na szczeblu Unii, jak i na szczeblu państw członkowskich, w granicach ich kompetencji i zgodnie z zasadą pomocniczości.</p>	<p>Realizacja Europejskiego filaru praw socjalnych stanowi wspólne zobowiązanie i odpowiedzialność Unii, jej państw członkowskich, władz lokalnych i regionalnych i partnerów społecznych. Zasady i prawa określone przez Europejski filar praw socjalnych powinny być realizowane zarówno na szczeblu Unii, jak i na szczeblu państw członkowskich, w granicach ich kompetencji i zgodnie z zasadą pomocniczości, przy uwzględnieniu różnorodności systemów krajowych i kluczowej roli partnerów społecznych.</p> <p>Unia Europejska i państwa członkowskie powinny współpracować, by zapewnić zasoby finansowe konieczne do realizacji filaru praw socjalnych.</p>

Uzasadnienie

Omawiając kwestie leżące w bezpośredniej kompetencji władz lokalnych i regionalnych, nie można bagatelizować ich zaangażowania i odpowiedzialności, uwzględniając przy tym jednak różnice krajowe. Ponadto należy zagwarantować odpowiednie środki finansowe na realizację.

⁽²⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych (CDR 2868/2016).

Zalecana poprawka 8

Wniosek w sprawie proklamacji
Preambuła (17) – dodać nowy ustęp

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<i>Wspiera się wysiłki władz lokalnych i regionalnych zmierzające do realizacji odpowiednich polityk w zakresie zatrudnienia i spraw społecznych, w tym promowanie i rozwijanie polityki mającej na celu pogodzenie życia zawodowego i prywatnego, a także dostęp do rynku pracy zgodnie z niedawnym wnioskiem Komisji.</i>

Uzasadnienie

Jest to wyraźne odniesienie do uwag Komitetu Regionów zawartych we wcześniejszej opinii ⁽³⁾.

Zalecana poprawka 9

Wniosek w sprawie proklamacji
Preambuła (20) – dodać nowy ustęp

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<i>Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna stanowi jedną z najistotniejszych i najbardziej kompleksowych polityk UE, wnosząc istotny solidarny wkład we wzmocnienie całej UE. Dlatego też w dużym stopniu wspiera urzeczywistnienie filara społecznego.</i>

Uzasadnienie

Jest to wyraźne odniesienie do uwag Komitetu Regionów zawartych we wcześniejszej opinii ⁽⁴⁾.

Zalecana poprawka 10

Wniosek w sprawie proklamacji
Rozdział I, punkt 1 – zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Każda osoba ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą jej w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy.	a. Każda osoba ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą jej w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy.

⁽³⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie przyszłości polityki spójności po 2020 r. (CDR 1814/2016).

⁽⁴⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie przyszłości polityki spójności po 2020 r. (CDR 1814/2016).

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<p>b. Dzieci i młodzież z grup społeczno-ekonomicznych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji mają prawo do szczególnych środków wspierających ich kształcenie i umożliwiających poprawę równości szans edukacyjnych i społecznych.</p> <p>c. Każda osoba ma prawo do wysokiej jakości staży lub przygotowania zawodowego, które obejmowałyby sprawiedliwe wynagrodzenie i odpowiednią ochronę ubezpieczeniową.</p>

Uzasadnienie

W poprawce przewidziano konkretne środki poprawiające wyniki szkolne dzieci i młodzieży zagrożonej zejściem na złą drogę. Poruszono ponadto zasadniczą kwestię stworzenia sprawiedliwych warunków dla stażystów i uczniów zawodu.

Zalecana poprawka 11

Wniosek w sprawie proklamacji

Rozdział I, punkt 4c – zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Osoby bezrobotne mają prawo do ciągłego i konsekwentnego wsparcia dostosowanego do ich indywidualnych potrzeb. Osoby długotrwale bezrobotne mają prawo do dogłębnej indywidualnej oceny najpóźniej do 18. miesiąca bezrobocia.</p>	<p>Osoby bezrobotne mają prawo do ciągłego i konsekwentnego wsparcia dostosowanego do ich indywidualnych potrzeb, a zwłaszcza do kształcenia dostosowanego do ich umiejętności, doświadczeń osobistych i zawodowych, zdolności i motywacji. Osoby długotrwale bezrobotne mają prawo do dogłębnej indywidualnej oceny najpóźniej do 18. miesiąca bezrobocia.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Zalecana poprawka 12

Wniosek w sprawie proklamacji

Rozdział II, punkt 5d – zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Należy zapobiegać powstawaniu stosunków pracy prowadzących do niepewnych warunków pracy, w tym poprzez wprowadzenie zakazu nadużywania nietypowych umów o pracę. Każdy okres próbny powinien mieć rozsądny czas trwania.</p>	<p>Należy propagować wszystkie stosunki pracy cechujące się uregulowanymi warunkami pracy i okresami próbnymi o rozsądnym czasie trwania, co pozwalałoby unikać rozprzestrzeniania się niepewnych form pracy.</p>

Uzasadnienie

Nie zostały zdefiniowane. „niepewne warunki pracy”. Władze lokalne i regionalne, jako pracodawcy zapewniający odpowiednie usługi, mogłyby zostać poddane silnym naciskom, gdyby zakazana została praca w niepełnym wymiarze godzin, praca na czas określony i praca tymczasowa.

Zalecana poprawka 13

Wniosek w sprawie proklamacji

Rozdział II, punkt 6 – dodać nowy punkt po punkcie 6a.

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	Wspiera się środki na rzecz zagwarantowania płac realnych odpowiadających wydajności, z poszanowaniem praktyk każdego państwa członkowskiego.

Uzasadnienie

Komitet Regionów podkreślił już znaczenie silnej europejskiej agendy społecznej, której zasadniczym elementem są płace⁽⁵⁾. W tym sektorze UE ma wyłącznie kompetencje w zakresie koordynacji, lecz może wspierać jej realizację.

Zalecana poprawka 14

Wniosek w sprawie proklamacji

Rozdział II, punkt 6b – zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Należy zadbać o odpowiednie płace minimalne, tak by zapewnić zaspokojenie potrzeb pracownika i jego rodziny w świetle krajowych warunków ekonomicznych i społecznych , przy jednoczesnym zapewnieniu dostępu do zatrudnienia i motywacji do poszukiwania pracy. Należy zapobiegać ubóstwu pracujących.	Należy zadbać o odpowiednie płace minimalne, tak by uwzględnić również różnorodność systemów krajowych oraz kluczową rolę partnerów społecznych , przy jednoczesnym zapewnieniu dostępu do zatrudnienia i motywacji do poszukiwania pracy. Należy zapobiegać ubóstwu pracujących.

Uzasadnienie

Potrzeby rodzin mogą się znacznie różnić między sobą. Wynagrodzenia nie powinny być ustalane z uwzględnieniem potrzeb czy też dochodów innych członków rodziny. Kluczowym kryterium powinno być otrzymywanie przez pracownika wynagrodzenia, które odpowiada obecnym warunkom rynkowym, zarówno gospodarczym, jak i społecznym.

⁽⁵⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie europejskiego filara praw socjalnych (CDR 2868/2016).

Zalecana poprawka 15

Wniosek w sprawie proklamacji

Rozdział II, punkt 6c – zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Wszystkie wynagrodzenia są ustalane w sposób przejrzysty i przewidywalny, zgodnie z praktyką krajową i z poszanowaniem autonomii partnerów społecznych.	Wszystkie wynagrodzenia są ustalane w sposób przejrzysty i przewidywalny, zgodnie z praktyką krajową i z poszanowaniem autonomii partnerów społecznych. Należy zapobiegać zróżnicowaniu wynagrodzenia ze względu na płeć.

Uzasadnienie

Należy zająć się kwestią dyskryminacji ze względu na płeć w odniesieniu do płac.

Zalecana poprawka 16

Wniosek w sprawie proklamacji

Rozdział II, punkt 9 – zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym</p> <p>Rodzice oraz osoby pełniące obowiązki opiekunów mają prawo do odpowiednich urlopów, elastycznej organizacji pracy oraz dostępu do usług w zakresie opieki. Kobiety i mężczyźni mają równy dostęp do specjalnych urlopów służących wypełnianiu obowiązków w zakresie opieki oraz należy zachęcać ich do korzystania z takich urlopów w racjonalny sposób.</p>	<p>Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym</p> <p>Rodzice oraz osoby pełniące obowiązki opiekunów mają prawo do odpowiednich urlopów, elastycznej organizacji pracy oraz dostępu do usług w zakresie opieki. Kobiety i mężczyźni mają równy dostęp do specjalnych urlopów służących wypełnianiu obowiązków w zakresie opieki oraz należy zachęcać ich do korzystania z takich urlopów w racjonalny sposób.</p> <p>Wspiera się środki na rzecz zachęcenia do rodzicielstwa i zwiększenia współczynnika urodzeń⁽⁶⁾.</p>

Uzasadnienie

Zgodnie z analizą przeprowadzoną we wcześniejszej opinii KR-u istotne jest, by nie bagatelizować przeszkód utrudniających zakładanie rodziny i potrzeby wsparcia wzrostu współczynnika urodzeń Europejczyków w kontekście wyzwania demograficznego.

⁽⁶⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie reakcji UE na wyzwania demograficzne (CDR 40/2016).

Zalecana poprawka 17

Wniosek w sprawie proklamacji

Rozdział II, punkt 10 – dodać nowy punkt po punkcie 10c

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<i>d. Pracownicy mają prawo nie brać udziału w łączności elektronicznej związanej z pracą w godzinach wolnych od pracy.</i>

Uzasadnienie

Postęp technologiczny sprawia, że granice między godzinami pracy i wolnymi od pracy zacierają się, w związku z czym prawo do wylogowania się jest istotnym aspektem praw pracowniczych.

Zalecana poprawka 18

Wniosek w sprawie proklamacji

Rozdział III, punkt 15a – zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
a. Pracownicy i osoby pracujące na własny rachunek przechodzące na emeryturę mają prawo do emerytury proporcjonalnej do ich składek oraz zapewniającej odpowiedni dochód. Kobiety i mężczyźni mają równe szanse w odniesieniu do nabywania praw emerytalnych.	a. Pracownicy i osoby pracujące na własny rachunek przechodzące na emeryturę mają prawo do emerytury proporcjonalnej do ich składek oraz zapewniającej odpowiedni dochód. Kobiety i mężczyźni mają równe szanse w odniesieniu do nabywania praw emerytalnych i konieczne jest zarządzenie zróżnicowaniu emerytur ze względu na płeć za pomocą środków zwalczających nierówności w życiu codziennym, które utrudniają kobietom wnoszenie równie wysokich składek do systemu emerytalnego co mężczyźni.

Uzasadnienie

Kompromis.

Zalecana poprawka 19

Wniosek w sprawie proklamacji

Rozdział III, punkt 19 – dodać nowy punkt

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<i>Integracja uchodźców i migrantów o uregulowanym statusie</i> <i>Między innymi poprzez kształcenie i szkolenie zawodowe mające na celu rozpoznanie potencjału i ułatwienie integracji poszczególnych osób wspiera się skuteczną integrację uchodźców, małoletnich bez opieki i przebywających legalnie migrantów, co jest zasadniczym zadaniem z punktu widzenia sprawnie funkcjonującej nowoczesnej Europy socjalnej.</i>

Uzasadnienie

W ramach filaru nie czyni się odniesienia do uchodźców, małoletnich bez opieki i przebywających legalnie migrantów, a należy podkreślić zaangażowanie na rzecz ich skutecznej integracji.

Zalecana poprawka 20

Wniosek w sprawie proklamacji

Rozdział III, punkt 20 – zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Dostęp do niezbędnych usług</p> <p>Każdy ma prawo dostępu do podstawowych usług dobrej jakości, w tym wody, urządzeń sanitarnych, energii, transportu, usług finansowych i usług łączności cyfrowej. Osoby potrzebujące otrzymają wsparcie w zakresie dostępu do tych usług.</p>	<p>Dostęp do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz do niezbędnych usług</p> <p>a. Każdy ma prawo dostępu do przystępnych cenowo, wysokiej jakości usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, takich jak usługi społeczne bez uszczerbku dla kompetencji państw członkowskich w zakresie świadczenia, zlecenia i organizacji takich usług. Osoby potrzebujące otrzymają wsparcie w zakresie dostępu do tych usług.</p> <p>b. Każdy ma prawo dostępu do przystępnych cenowo podstawowych usług dobrej jakości, w tym wody, urządzeń sanitarnych, energii, transportu, usług finansowych i usług łączności cyfrowej. Osoby potrzebujące otrzymają wsparcie w zakresie dostępu do tych usług.</p>

Uzasadnienie

Świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym jest zasadniczym sposobem zapewnienia spójności społecznej.

Zalecana poprawka 21

Wniosek w sprawie proklamacji

Rozdział III, punkt 20 – dodać nowy punkt

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<p>Dostęp do kultury i sztuki</p> <p>Każdy ma prawo dostępu do kultury i sztuki.</p>

Uzasadnienie

W ramach filaru nie czyni się wzmianki na temat dostępu do kultury i sztuki, które stanowią zasadniczy element spójności społecznej i mają zasadnicze znaczenie dla walki z marginalizacją i ubóstwem. Swobodny dostęp do kultury i sztuki sprzyja również walce z radykalizacją postaw.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Przyjmuje z zadowoleniem ustanowienie filaru społecznego jako niezbędnego uzupełnienia unii politycznej, gospodarczej i walutowej i jako wkładu w pomyślne wdrażanie horyzontalnej klauzuli społecznej⁽⁷⁾; umożliwi ono stworzenie zrównoważonej Europy sprzyjającej włączeniu społecznemu, która będzie wzmacniać pozycję obywateli i sprzyjać równym szansom.
2. Wyraża żal, że Komisja wskazała wyraźnie, iż realizacja Europejskiego filaru praw socjalnych stanowi wspólne zobowiązanie i odpowiedzialność Unii, jej państw członkowskich i partnerów społecznych⁽⁸⁾, całkowicie pomijając kwestię odpowiedzialności i kompetencji władz lokalnych i regionalnych.
3. Podkreśla znaczenie silnej europejskiej agendy społecznej, w której konkurencyjność i sprawiedliwość społeczna wzajemnie się dopełniają⁽⁹⁾, by uniknąć wszelkiej formy dumpingu socjalnego i zagwarantować większe zatrudnienie. Przypomina w związku z tym zapisane w preambule do Traktatu o Unii Europejskiej zobowiązanie do „popierania postępu gospodarczego i społecznego swych narodów” oraz do zapewnienia, że „integracji gospodarczej towarzyszyć będzie równoczesny postęp w innych dziedzinach”.
4. Podkreśla wartość dodaną, jaką władze lokalne i regionalne wnoszą w opracowywanie i wdrażanie polityki społeczno-gospodarczej w celu przyczynienia się do większej pozytywnej konwergencji społeczno-gospodarczej i ponawia swój postulat, by europejski filar wspierał starania władz lokalnych i regionalnych na rzecz realizacji odpowiedniej polityki zatrudnienia i polityki społecznej⁽¹⁰⁾.
5. Z zadowoleniem przyjmuje dążenie Komisji do tego, by przy kształtowaniu europejskich polityk w większym stopniu uwzględniać cele z zakresu polityki społecznej i określać (minimalne) standardy w jej dziedzinie, które będą realizowane przez UE i państwa członkowskie w ramach ich odpowiednich kompetencji.
6. Przypomina postulat odpowiedniej koordynacji polityki gospodarczej i społecznej między szczeblem unijnym i krajowym⁽¹¹⁾, co gwarantuje lepszą reprezentację wymiaru terytorialnego⁽¹²⁾.
7. Rozwinięcie wymiaru społecznego posłuży do wzmocnienia projektu UE i przyciągnięcia obywateli za pomocą odnowionego projektu, który umożliwi im silniejszą identyfikację.
8. Odnotowuje, że polityka gospodarcza i społeczna UE powinna zwiększyć jej potencjał wzrostu w dłuższej perspektywie, wspierając wydajność i konkurencyjność przedsiębiorstw europejskich oraz umiejętności pracowników.
9. Zauważa, że filar społeczny powinien przyczynić się do zmniejszenia ubóstwa, wykluczenia społecznego i bezrobocia, szczególnie młodzieży, przeciwdziałając wszelkim nierównościom społecznym⁽¹³⁾, w tym różnicom w traktowaniu kobiet i mężczyzn. W tym kontekście należy uwzględnić mechanizm europejskiego ubezpieczenia od bezrobocia⁽¹⁴⁾ jako jednego z pierwszych wspólnych narzędzi do zwalczania kryzysu na rynku pracy.
10. Przypomina, że kryzys w zatrudnieniu doprowadził do wysokiego poziomu bezrobocia długotrwałego, wobec którego należy zastosować odpowiednie strategie i podjąć stosowne działania w zakresie szkoleń, mające na celu odnowienie umiejętności pracowników, oraz w stosownych przypadkach udzielić wsparcia finansowego.

⁽⁷⁾ Artykuł 9 TFUE.

⁽⁸⁾ COM(2017) 251 final, preambuła (17).

⁽⁹⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych (CDR 2868/2016).

⁽¹⁰⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych (CDR 2868/2016).

⁽¹¹⁾ Opinia KR-u w sprawie społecznego wymiaru unii gospodarczej i walutowej (CDR 6863/2013).

⁽¹²⁾ Rezolucja w sprawie programu prac Komisji Europejskiej na 2016 r. (COR-2015-5929).

⁽¹³⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych (CDR 2868/2016).

⁽¹⁴⁾ Propozycja rządu włoskiego dotycząca europejskiego zasiłku dla bezrobotnych.

11. Podkreśla, że polityka spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, która jest jedną z najistotniejszych i kompleksowych strategii politycznych UE ⁽¹⁵⁾, powinna się znacznie przyczynić do urzeczywistnienia filaru społecznego.
12. Przypomina, że inwestycje społeczne to inwestycje w przyszłość i w związku z tym nie powinny być traktowane tylko jako koszty dla finansów publicznych.
13. Podkreśla potrzebę koordynacji strategii i celów, które należy wytyczyć w odniesieniu do filara społecznego i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Zalecenia szczegółowe

14. Popiera dążenie Komisji do zwiększenia zatrudnienia i wspierania odpowiednich warunków do tego, by przedsiębiorstwa mogły stworzyć większą liczbę wysokiej jakości miejsc pracy w UE.
15. Powtarza swój apel o wzmocnienie społecznego wymiaru UE i unii gospodarczej i walutowej. Wyraża nadzieję, że wniosek ustawodawczy dotyczący europejskiego filaru praw socjalnych umożliwi także na zmieniającym się rynku pracy zajmowanie się prawami pracowniczymi i mobilnością pracowników z zachowaniem zasady pomocniczości ⁽¹⁶⁾.
16. Podkreśla znaczenie silnej europejskiej agendy społecznej, w której konkurencyjność i sprawiedliwość społeczna wzajemnie się dopełniają ⁽¹⁷⁾, by uniknąć wszelkiej formy dumpingu socjalnego i zagwarantować większe zatrudnienie.
17. Przypomina, że każde działanie publiczne czy też prywatne musi uwzględniać specyfikę lokalną i regionalną, wyzwania demograficzne oraz wciąż utrzymujące się wysokie bezrobocie młodzieży, w związku z czym odnotowuje wagę rozszerzenia korzyści wynikających z gwarancji dla młodzieży na osoby do 30 roku życia ⁽¹⁸⁾ oraz uczynienia z tego programu stałego elementu europejskiej polityki zatrudnienia wraz ze stabilnym i odpowiednim finansowaniem zarówno z funduszy europejskich, jak i krajowych.
18. Sygnalizuje, że szybkie i głębokie zmiany – od starzenia się społeczeństwa, nowych modeli życia rodzinnego, cyfryzacji i nowych form pracy po wpływ globalizacji i urbanizacji – wymagają dążenia do rozszerzenia zakresu szkoleń i organizacji szkoleń ustawicznych, dostosowania umiejętności i aktywnego wspierania talentów, polityki na rzecz aktywnego starzenia się, a także równowagi między działalnością zawodową a życiem rodzinnym, którą zapewnia odpowiednia polityka rodzinna ⁽¹⁹⁾ i edukacyjna oraz polityka zatrudnienia.
19. Podkreśla znaczenie dopasowania umiejętności do potrzeb rynku pracy, które mają wymiar terytorialny, w związku z czym kładzie nacisk na rolę władz lokalnych i regionalnych w dziedzinie kształcenia, szkolenia i wsparcia, szczególnie młodych przedsiębiorców ⁽²⁰⁾.
20. W związku z powyższym opowiada się za tym, by w europejskim filarze praw socjalnych zapisane zostało prawo do kształcenia jako podstawowe prawo socjalne i prawo człowieka.
21. Podkreśla ponadto, że biorąc pod uwagę uwarunkowania krajowe, regionalne i lokalne i dostępne zasoby, przy jednoczesnym uwzględnieniu możliwości uznania inwestycji w kapitał ludzki za inwestycje społeczne, państwa członkowskie powinny otrzymać wsparcie w zakresie wdrażania gwarancji umiejętności w celu poprawienia szans zatrudnienia i pełnego udziału w życiu społecznym nisko wykwalifikowanych dorosłych w Europie ⁽²¹⁾.
22. Uważa, że stworzenie zrównoważonego i uregulowanego rynku pracy wymaga uwzględnienia przemian zachodzących w środowisku pracy (4.0), stosunków pracy i ochrony pracowników, w tym prawa do wylogowania się. W związku z tym należy utworzyć stałą grupę wysokiego szczebla między Komisją, Radą, Parlamentem i Komitetem Regionów w celu prowadzenia europejskiej refleksji na temat wpływu digitalizacji i nowych technologii, a także na rzecz promowania niezbędnych polityk gospodarczych i społecznych również w odniesieniu do odpowiednich działań terytorialnych.

⁽¹⁵⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie przyszłości polityki spójności po 2020 r. (CDR 1814/2016).

⁽¹⁶⁾ Rezolucja w sprawie priorytetów Europejskiego Komitetu Regionów w kontekście programu prac Komisji Europejskiej na 2018 r. (2017/C 272/01)

⁽¹⁷⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych (CDR 2868/2016).

⁽¹⁸⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie pakietu dotyczącego zatrudnienia młodzieży (CDR 789/2013).

⁽¹⁹⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie reakcji UE na wyzwania demograficzne (CDR 40/2016).

⁽²⁰⁾ Opinia KR-u w sprawie wytycznych dotyczących polityk zatrudnienia państw członkowskich (CDR 1419/2015).

⁽²¹⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności (COR-2016-04094).

23. Podkreśla, że w związku z rozwojem środowiska pracy⁽²²⁾ niezbędne jest szybkie, proste i wiarygodne uznawanie kwalifikacji wysoce mobilnych specjalistów⁽²³⁾.
24. Jest zdania, że pojawieniu się nowych form zatrudnienia lub ustanowieniu wspólnych europejskich standardów minimalnych musi zawsze towarzyszyć odpowiedni poziom zabezpieczenia socjalnego.
25. Zwraca się o uwzględnienie celu dotyczącego skutecznej integracji uchodźców, nieletnich pozbawionych opieki i legalnie przebywających migrantów także poprzez kształcenie i szkolenie zawodowe.
26. Wnosi, by szczególną uwagę zwrócono na akty prawne dotyczące wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE, np. swobodnego przepływu pracowników w obrębie UE, koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz funduszy UE związanych z zatrudnieniem i polityką społeczną⁽²⁴⁾.
27. Zwraca się o zastosowanie bardziej odpowiednich instrumentów oceny nierówności na szczeblu niższym niż krajowy, takich jak kolejne wiarygodne dane dotyczące kwestii społecznych na szczeblu lokalnym i regionalnym.
28. Proponuje natychmiastowe zajęcie się kwestią ubóstwa i wykluczenia społecznego bez względu na ich przyczynę lub dotkniętą nimi grupę społeczną i podkreśla, że konieczne są większe inicjatywy na rzecz wsparcia rodzin, by zagwarantować trwałe wydobycie się z różnych form wykluczenia społecznego i zwiększyć finansowanie na ochronę socjalną; jednocześnie uważa, że ustanowienie minimalnego dochodu gwarantowanego zatwierdzonego przez liczne władze lokalne i regionalne jest dobrą praktyką.
29. Podkreśla, że filar społeczny powinien obejmować kwestie marginalizacji i wykluczenia społecznego, przy czym priorytetowo należy potraktować strategie polityczne na rzecz osób niepełnosprawnych i rodzin wielodzietnych.
30. Ubolewa, że filar odnosi się do mieszkalnictwa wyłącznie jako elementu usług społecznych. Zauważa, że odpowiednie mieszkania dla wszystkich i w przystępnej cenie powinny stanowić niezbędny czynnik zwiększający spójność społeczną i przyczyniać się do budowania społeczności odpornych na segregację społeczną, gospodarczą i geograficzną.
31. Odnotowuje konieczność zapewnienia we współpracy ze szczeblem lokalnym i regionalnym dostępności dużej sieci nie tylko niezbędnych usług, ale także usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, w tym i usług społecznych, które byłyby dobrej jakości i przystępne cenowo.
32. Ubolewa nad nieuwzględnieniem prawa dostępu do kultury i sztuki, które mają zasadnicze znaczenie dla spójności społecznej i walki z marginalizacją i ubóstwem⁽²⁵⁾.
33. Przypomina Komisji i Radzie stosowność wprowadzenia środków zachęcających dla tych krajów, które wdrażają reformy strukturalne na rzecz realizacji społecznych celów strategii „Europa 2020” oraz zwalczania dysproporcji społecznych.
34. Podkreśla fakt, że postęp społeczny Europy można równomiernie rozłożyć również w krajach spoza strefy euro⁽²⁶⁾, czyli w krajach niebędących w początkowej fazie beneficjentami filaru społecznego, i zachęca Komisję i Radę do znalezienia w tym celu stosownych instrumentów.
35. Podkreśla konieczność wyjaśnienia sposobu, w jaki fundusze europejskie mogą wesprzeć urzeczywistnienie tego filaru⁽²⁷⁾. Przypomina również, że konieczne jest zapewnienie odpowiednich zasobów przez UE i jej państwa członkowskie z myślą o osiągnięciu celów filaru.
36. Wzywa Komisję do opracowania koncepcji wychodzącego w przyszłość programu działań w zakresie polityki społecznej, obejmującego konkretne środki działania.

⁽²²⁾ Eurobarometr – specjalne badanie 417, „Europejski obszar umiejętności i kwalifikacji”.

⁽²³⁾ Nowelizacja dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (2013/55/UE).

⁽²⁴⁾ Grupa robocza Komisji EMPL PE: „obecnie w sektorze zatrudnienia, swobodnego przepływu pracowników i polityki społecznej obowiązuje ok. 670 aktów UE (w tym aktów ustawodawczych, delegowanych i wykonawczych)”.

⁽²⁵⁾ Europejski Sojusz na rzecz Kultury i Sztuki.

⁽²⁶⁾ Europejska Konfederacja Niezależnych Związków Zawodowych.

⁽²⁷⁾ Europejska sieć społeczna.

37. Przywołuje postulat, by europejski filar praw socjalnych wspierał starania władz lokalnych i regionalnych na rzecz realizacji odpowiedniej polityki zatrudnienia i polityki społecznej⁽²⁸⁾.
38. Stwierdza, że stosowne jest zapewnienie odpowiednich instrumentów pomiaru i monitorowania dokonanych postępów⁽²⁹⁾, i postuluje uwzględnienie, podczas wszelkich przyszłych przeglądów Traktatu, protokołu w sprawie postępu społecznego w celu zrównania praw społecznych z gospodarczymi⁽³⁰⁾.
39. Podkreśla potrzebę wzmocnienia społecznej i obywatelskiej wartości wolontariatu jako środka rozwoju i promocji terytorialnej, a także jako instrumentu społecznej odpowiedzialności oraz bezpośredniego udziału obywateli.

Bruksela, dnia 10 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

⁽²⁸⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie europejskiego filara praw socjalnych (CDR 2868/2016).

⁽²⁹⁾ <http://www.esn-eu.org/news/925/index.html>

⁽³⁰⁾ https://www.etuc.org/press/trade-unions-fight-stronger-european-pillar-social-rights#.Wb_76WepWUm

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Europejska polityka dotycząca modernizacji budynków i infrastruktury pod względem ochrony przed trzęsieniem ziemi

(2018/C 054/11)

Sprawozdawca: Vito SANTARSIERO (IT/PES), członek Rady Regionu Basilicata

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Stwierdza, że ostatnie badania na temat zagrożenia sejsmicznego w Europie, takie jak projekt SHARE ⁽¹⁾ finansowany w ramach 7PR, potwierdzają podwyższony poziom ryzyka dla takich krajów jak Włochy, Grecja i Rumunia, a zarazem wskazują na umiarkowany poziom zagrożenia w niektórych regionach takich krajów jak Francja, Niemcy, Belgia, Hiszpania i Portugalia, w tym także na zagrożenie związane z tsunami.
2. W państwach członkowskich Unii Europejskiej (UE) bardzo wiele budynków i elementów infrastruktury wymaga znacznych prac konserwatorskich ze względu na swe warunki strukturalne, zmianę warunków środowiskowych i przepisy regulujące sektor budownictwa. Jeśli chodzi zwłaszcza o budynki, dane Eurostatu i Building Performance Institute Europe (BPIE) ⁽²⁾ pokazują, że z około 25 mld m² powierzchni użytkowej w państwach UE-27 (oraz Szwajcarii i Norwegii) 40 % zostało wykonane przed 1960 r.
3. Niektóre kraje UE, zwłaszcza w regionie Morza Śródziemnego, zostały ostatnio dotknięte przez niszczycielskie trzęsienia ziemi, które miały ogromne konsekwencje dla ludności i gospodarki. Szczególnie poważny jest bilans we Włoszech, gdzie w ciągu ostatnich 50 lat doszło do licznych trzęsień ziemi, w których zginęło łącznie ponad 5 tys. osób, a spowodowane szkody gospodarcze szacuje się na około 150 mld EUR.
4. Zauważa, że z analizy zdarzeń sejsmicznych, do których doszło na całym świecie, wynika, że liczba ofiar szkód i zakres szkód wynikają w przeważającej mierze ze słabości budynków i z nieprzygotowania lokalnych społeczności, a nie tyle z nasilenia wstrząsów.
5. Podkreśla, że analizując wpływ trzęsienia ziemi na lokalne systemy, budynki mieszkalne, infrastrukturę, a także na warunki ekonomiczne i produkcyjne, można odnotować wyraźne spowolnienie, a często prawdziwe zahamowanie procesów wzrostu danego obszaru.
6. Zwraca zatem uwagę, że zagwarantowanie bezpieczeństwa budynków i infrastruktury jest jednoznaczne z pozytywnym współdziałaniem także z unijną polityką regionalną i polityką spójności oraz celami rozwoju obszarów miejskich i wiejskich UE.
7. Jest zdania, że europejska polityka dotycząca modernizacji budynków i infrastruktury pod względem ochrony przed trzęsieniem ziemi powinna opierać się na podejściu polegającym na wielopoziomym sprawowaniu rządów, w ramach którego koordynuje się kompetencje europejskie, krajowe i regionalne zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności oraz analogicznie do metody stosowanej w kontekście agendy miejskiej UE. Przypomina w związku z tym, że poziom UE jest w znacznym stopniu właściwy do określania norm technicznych, podczas gdy poziom krajowy, regionalny czy lokalny ma kompetencje zwłaszcza w zakresie prawa budowlanego i planowania przestrzennego.
8. Stwierdza, że kompleksowe zapobieganie ryzyku trzęsienia ziemi jest obecnie niezbędnym wymogiem dla UE, która musi zapewnić bezpieczeństwo obywateli i zabezpieczyć dziedzictwo historyczne i kulturowe, a także ograniczyć wydatki związane ze szkodami wyrządzonymi osobom i rzeczom i zapewnić warunki do rozwoju obszarów lokalnych i inwestycji na rzecz wzrostu.

⁽¹⁾ www.share-eu.org

⁽²⁾ BPIE, 2011. *Europe's buildings under the microscope. A country-by-country review of the energy performance of buildings.*

9. Podkreśla, że przede wszystkim na władzach lokalnych i regionalnych spoczywa instytucjonalna i polityczna odpowiedzialność za ochronę obywateli. To właśnie ten poziom władzy jest pierwszym szczeblem zarządzania, który ma koordynować akcje ratunkowe i pomoc ludności w nadzwyczajnych sytuacjach, gdyż odgrywa on istotną rolę na etapie planowania na wypadek klęski żywiołowej, a także opracowywania działań zapobiegania strukturalnego (interwencji) i niestukturalnego (informowania).

10. Zwraca uwagę ponadto, że władze lokalne i regionalne, jako instytucje znajdujące się najbliżej obywateli, mogą krzycić większą świadomość, jeśli chodzi o prawa i obowiązki związane z zapobieganiem ryzyku i w efekcie rozwijać aktywną postawę na rzecz minimalizowania skutków takich wydarzeń.

DZIAŁANIA NA RZECZ ŁAGODZENIA RYZYKA TRZĘSIENIA ZIEMI

11. Uważa, że w obliczu ogromnej liczby budynków publicznych i prywatnych oraz obiektów infrastruktury wymagających interwencji, w oparciu o ujednoczone na szczeblu europejskim kryteria (Eurokody i inne) należy określić klasyfikację budynków pod kątem ich podatności na trzęsienia ziemi.

12. Wzywa Komisję Europejską do pobudzania dialogu z przedstawicielami sektora ubezpieczeniowego na szczeblu ogólnoeuropejskim, z myślą o uzyskaniu zachęt finansowych w postaci obniżenia składek w trakcie procesu modernizacji, i uważa za przydatne gruntowniejsze rozważenie kwestii rentowności ekonomicznej i potencjalnych korzyści oczekiwanych dzięki wzmocnieniu systemu ubezpieczeń poprzez wprowadzenie działań na rzecz uwspólnienia ryzyka.

13. Jest zdania, że dla lepszego rozwijania działań w zakresie łagodzenia skutków wydarzeń sejsmicznych poprzez zwiększenie świadomości społeczności ważne jest jasne określenie, jakie są ewentualne skutki trzęsienia ziemi, i informowanie o tych skutkach, a także, przede wszystkim, o korzyściach wynikających z modernizacji, pozwalającej minimalizować zarówno straty społeczne (w szczególności liczbę ofiar śmiertelnych), jak i ekonomiczne.

14. Zauważa, że skoro nie ma jeszcze precyzyjnych metod ani wyników badań, które można by przedstawić zainteresowanym stronom niebędącym specjalistami (administratorom, obywatelom itd.), by uświadomić im główne korzyści z realizacji działań prewencyjnych, ważne jest rozwijanie tego zagadnienia poprzez finansowanie działalności badawczej w tej dziedzinie.

15. Uważa, że aby zoptymalizować i odpowiednio ukierunkować działania techniczne i wysiłki finansowe w celu ograniczenia zagrożenia sejsmicznego dla istniejącego dziedzictwa budowlanego, konieczne jest promowanie – jako punkt wyjścia do dalszych działań – inicjatyw publicznych i prywatnych oraz wiedzy i analizy stanu istniejących obiektów. W tym celu trzeba wspierać kampanie gromadzenia danych do celów statystycznych, określić priorytety i wspólne metodologie, a jednocześnie przygotować regulacje dotyczące tego sektora oraz zachęty i środki finansowe.

16. Na podstawie doświadczeń z niektórych państw członkowskich, takich jak Włochy, stwierdza niewielką gotowość do inwestowania w modernizację budynku u starszych właścicieli domów lub u właścicieli domów rekreacyjnych. W związku z tym stosowne wydaje się prowadzenie akcji uświadamiających adresowanych do tych grup obywateli, a jednocześnie wprowadzenie zachęt, które nie ograniczałyby się do modernizacji tylko głównego miejsca zamieszkania. Uznaje potrzebę dostosowywania działań w zakresie analizy i modernizacji istniejących zasobów, m.in. na podstawie badań i doświadczeń, które włączają dany budynek w ramy oceny zagrożenia grupy budynków lub zabudowy miejskiej, aby uwypuklić potencjalne nieprawidłowości w rzeczywistych warunkach użytkowania budynków.

17. W wielu krajach europejskich przy częściowym wsparciu z funduszy europejskich na szeroką skalę prowadzi się już modernizację budynków publicznych i prywatnych, aby zwiększyć ich efektywność energetyczną, jednak w działaniach tych na ogół nie porusza się kwestii bezpieczeństwa strukturalnego i ograniczenia zagrożenia sejsmicznego.

18. Podkreśla tymczasem, że skuteczna modernizacja powinna mieć charakter całościowy i długofalowy oraz w sposób jak najmniej inwazyjny powinna minimalizować podatność na wstrząsy sejsmiczne, zwiększając jednocześnie efektywność energetyczną.

19. Uważa, że zasadnicze znaczenie, obok strukturalnych działań zapobiegawczych, ma opracowanie działań zapobiegających o charakterze niestukturalnym mających na celu ogólne pogłębienie wiedzy na temat ryzyka trzęsienia ziemi, a w szczególności rozwinięcie świadomości i aktywności obywateli.

20. Uważa, że strukturalne działania zapobiegawcze mogą nie tylko zmniejszyć ryzyko, lecz również wywrzeć pozytywny wpływ na środowisko, przedłużając okres użyteczności budynków i dzięki temu ograniczając działania zmierzające do wyburzania i odbudowy budynków po trzęsieniu ziemi. Cel ten zawarto także w rozporządzeniu unijnym w sprawie produktów budowlanych (rozporządzenie (UE) nr 305/2011), które w porównaniu z wcześniejszą wersją (dyrektywa 89/106/EWG) jako siódmy zasadniczy wymóg dotyczący obiektów budowlanych podaje „zrównoważone wykorzystanie surowców naturalnych”.

21. Uznaje, że choć program modernizacji na rzecz minimalizowania zagrożenia sejsmicznego wymaga znacznych zasobów i stanowi duże obciążenie zwłaszcza dla regionów i państw członkowskich o wysokim poziomie i znacznym występowaniu tego zagrożenia, to przyczynia się on do wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, a zwłaszcza do ożywienia rynku budowlanego.

22. Uważa za istotne, aby takie działania w zakresie modernizacji odbywały się w ramach europejskich standardów technicznych i uwzględniały również zagadnienie dostosowania istniejących budynków do zagrożenia sejsmicznego w oparciu o całościowe podejście mające zapewnić bezpieczeństwo, wytrzymałość i trwałość.

23. Uważa, że przydatne byłoby uruchomienie unijnej platformy wymiany wiedzy, doświadczenia i najlepszych praktyk na różnych poziomach w krajach UE.

NOWA EUROPEJSKA POLITYKA W ZAKRESIE OGRANICZANIA RYZYKA TRZĘSIENIA ZIEMI

24. Podziela i przypomina postulat zawarty w opinii w sprawie ram z Sendai ⁽³⁾, zgodnie z którym wszystkie inicjatywy UE dotyczące budownictwa nowej infrastruktury muszą gwarantować odpowiednią odporność na klęski żywiołowe. Wskazuje jednocześnie, że taki cel może czasem oznaczać wyższe koszty.

25. Proponuje, by opisowe parametry określające zagrożenie sejsmiczne danego terytorium i analogicznie zagrożenie związane z innymi klęskami żywiołowymi, oszacowane na podstawie odpowiednio zdefiniowanych kryteriów, można było uznać za jedne z kryteriów kwalifikujących do podziału europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych między regiony Europy. Podkreśla, że UE powinna wymagać, by infrastruktura budowana z wykorzystaniem europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz wszelkich innych funduszy unijnych była odporna na klęski żywiołowe.

26. Proponuje, by w regulacjach unijnych przewidziano możliwość korzystania z funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na cele dostosowania pod kątem zagrożenia sejsmicznego budynków publicznych, prywatnych, a także infrastruktury czy to transportowej, czy usługowej, strategicznej dla krajów UE.

27. Proponuje, by w planie działania uwzględnić modernizację wszystkich budynków, w tym budynków mieszkalnych, w każdym przypadku powiązanych z przestrzenią publiczną, nie tylko z myślą o zapewnieniu bezpiecznego miejsca w sytuacji nadzwyczajnej, ale również w celu opracowania długoterminowej strategii na rzecz rozwoju obszarów miejskich, w ramach której przewidziano by możliwość przeniesienia mieszkańców do przestrzeni publicznej przygotowanej do ochrony ludności.

28. Zwraca się do Komisji Europejskiej, by w koordynacji z państwami członkowskimi, a także – w stosownych przypadkach – z władzami lokalnymi i regionalnymi opracowała plan działania na rzecz modernizacji budynków i infrastruktury pod względem ochrony przed trzęsieniem ziemi zgodnie z art. 5 ust. 5 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1301/2013 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego; wnosi także, by państwa członkowskie i władze lokalne i regionalne w pełni wykorzystywały zapewniane przez ten priorytet inwestycyjny wsparcie w programach operacyjnych na rzecz rozwoju regionalnego.

29. Apeluje, by stanowiło to wyraźny sygnał zachęcający do inwestowania, także poprzez współpracę między sektorem publicznym i prywatnym, w modernizację pod kątem zagrożenia sejsmicznego budynków i infrastruktury, ze zwróceniem szczególnej uwagi na zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego oraz na infrastrukturę o charakterze strategicznym, na budownictwo, obiekty przemysłowe oraz infrastrukturę produkcji rolnej.

30. Domaga się, by propagowano zwiększenie inwestycji w badania i innowacje w dziedzinie ochrony budynków przed wstrząsami sejsmicznymi, w tym w opracowanie obszernych programów informacyjnych i szkoleniowych.

31. Wzywa państwa członkowskie i odnośne regiony do potraktowania kwestii dostosowania istniejących budynków do wymogów minimalizowania skutków wstrząsów sejsmicznych jako priorytetu w ich programach operacyjnych na rzecz rozwoju regionalnego. Podkreśla przy tym potrzebę przeznaczenia środków finansowych, w tym poprzez odpowiednie zachęty, aby podejmować działania chroniące przed skutkami zagrożenia sejsmicznego.

⁽³⁾ Zob. opinia w sprawie planu działania w sprawie ram z Sendai dotyczących ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030, NAT-VI/015, sprawozdawca: Adam Banaszak (EKR/PL).

32. Uważa, że w celu optymalizacji zasobów i wyników należy wdrożyć wnioski wskazane w punktach powyżej, z uwzględnieniem map zagrożenia sejsmicznego dla poszczególnych państw lub regionów. W związku z tym proponuje, by wspierano odpowiednie prace badawcze mające na celu opracowanie takich map lub – jeżeli są już dostępne – ich aktualizację.
33. Uważa, że plan działania zaproponowany przez Komisję Europejską byłby odpowiednim instrumentem, by propagować modernizację istniejących budynków pod kątem zagrożenia sejsmicznego jako priorytet w programach operacyjnych na rzecz rozwoju regionalnego państw członkowskich.
34. Zauważa, że wspólne działania w tej dziedzinie mogą być skuteczniejsze niż fragmentaryczne środki wprowadzone przez poszczególne państwa członkowskie, i dlatego apeluje o wspólny i skoordynowany wysiłek na rzecz ochrony budynków przed zagrożeniem sejsmicznym i na rzecz ich modernizacji.
35. Zaleca, aby propagować i wspierać, zgodnie z celami określonymi w ramach priorytetu pierwszego ram z Sendai, kampanie informacyjne na poziomie lokalnym i krajowym, kierowane do obywateli, w których promowano by kulturę zapobiegania.

Bruksela, dnia 11 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Strategia kosmiczna dla Europy

(2018/C 054/12)

Sprawozdawca: Andres Jaadla (EE/ALDE), radny miasta Rakvere**Dokument źródłowy:** Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Strategia kosmiczna dla Europy”

COM(2016) 705 final

ZALECENIA POLITYCZNE

1. Jak wspomniano w dokumencie „Strategia kosmiczna dla Europy”, przestrzeń kosmiczna ma dla Europy duże znaczenie. Europa osiągnęła wiele sukcesów w dziedzinie technologii kosmicznej. Ma wyjątkowe zdolności w dziedzinie obserwacji Ziemi. Odniosła sukcesy w zakresie geopozycjonowania i misji badawczych. Technologie kosmiczne, dane i usługi związane z przestrzenią kosmiczną stały się niezbędne w codziennym życiu obywateli Unii i muszą być systematycznie rozwijane.
2. Należy także podkreślić znaczenie strategiczne dla Europy działalności związanej z przestrzenią kosmiczną. Umocnia ona pozycję Europy jako silnego gracza światowego i stanowi atut w zakresie bezpieczeństwa i obrony. Polityka kosmiczna może przyczynić się do promowania zatrudnienia, wzrostu i inwestycji w Europie. Inwestycje w przestrzeń kosmiczną otwierają nowe możliwości w nauce i badaniach. W związku z tym KR zdecydowanie popiera wnioski Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾ dotyczący opracowania kompleksowej strategii komunikacyjnej na temat korzyści płynących z technologii kosmicznych dla obywateli i przedsiębiorstw.
3. Technologie kosmiczne, dane pozyskane w przestrzeni kosmicznej i usługi związane z przestrzenią kosmiczną mogą wesprzeć działania w wielu obszarach polityki unijnej oraz w ramach kluczowych priorytetów politycznych, obejmujących konkurencyjność naszej gospodarki, kwestie migracji, zmianę klimatu, jednolity rynek cyfrowy oraz zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi. Chodzi o znalezienie konkretnych możliwości.
4. Europejski Komitet Regionów z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Unia Europejska i Europejska Agencja Kosmiczna (ESA) połączyły siły na rzecz umocnienia współpracy europejskiej w dziedzinie kosmosu poprzez podpisanie w dniu 26 października 2016 r. wspólnego oświadczenia UE-ESA w sprawie wspólnych wizji i celów. Agencja realizuje wprowadzić własne cele, jednak współpraca z państwami członkowskimi i instytucjami UE prowadzi do powstania synergii. Należy przyjąć z uznaniem fakt, że UE i agencja ESA udało się wypracować wspólne stanowisko w odniesieniu do długoterminowej wizji i celów ⁽²⁾, co oznacza spójne ramy dla UE i ESA we wdrażaniu odpowiednich strategii. Przy współpracy należy za wszelką cenę unikać powielania działań lub szkodliwej konkurencji.
5. Komitet Regionów z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Europejska Agencja Kosmiczna Europy i państw członkowskich ma ponad pięćdziesięcioletnie doświadczenie w dziedzinie budowania zdolności europejskich w zakresie rozwijania technologii i zastosowań kosmicznych we wszystkich obszarach działań w przestrzeni kosmicznej. Rolę tę należy utrzymać i nadal wzmacniać na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego w regionach, w tym w dziedzinie inteligentnej specjalizacji.
6. KR jest przekonany, że strategia kosmiczna UE może w dłuższej perspektywie działać jedynie poprzez aktywne zaangażowanie wszystkich państw członkowskich i że tylko w ten sposób można zagwarantować powodzenie europejskiego sektora kosmicznego w generowaniu wzrostu i tworzeniu miejsc pracy. Można to osiągnąć za pomocą konkretnych i ukierunkowanych działań, ze szczególnym naciskiem na budowanie potencjału i zaangażowanie państw członkowskich, które dopiero zaczynają prowadzić politykę kosmiczną.

⁽¹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie strategii kosmicznej dla Europy, 12 września 2017 r.

⁽²⁾ http://www.esa.int/About_Us/Welcome_to_ESA/Joint_statement_on_shared_vision_and_goals_for_the_future_of_Europe_in_space_by_the_EU_and_ESA.

7. Kształcenie inżynierów, techników i naukowców ma kluczowe znaczenie dla przemysłu europejskiego. Poprzez wzmocnienie europejskiego rynku pracy i rozwój infrastruktury do prób, testów i nowych zdolności obliczeniowych i analitycznych nowe centra kompetencji i doskonałości w edukacji oraz centra uczenia się przez całe życie przyczyniają się do stałego poszerzania wiedzy i umiejętności w obszarach związanych z przestrzenią kosmiczną i w dziedzinie nauk kosmicznych. To musi stać się podstawą europejskiej strategii kosmicznej.

8. Zaangażowanie młodych ludzi, jak również ich entuzjazm i motywacja stanowią inwestycję w przyszłość Europy. Należy jeszcze więcej sił i środków inwestować w podnoszenie świadomości w tym zakresie oraz w tworzenie udanych inicjatyw, które pokażą rolę obywateli europejskich w opracowywaniu złożonych systemów (naziemnych, jak również przy rozwijaniu satelitów). Korzyści dla społeczeństwa z działalności związanej z przestrzenią kosmiczną są odczuwalne w wielu dziedzinach – poprzez technologie komunikacji, możliwość wymiany informacji w czasie rzeczywistym, stale funkcjonujące systemy nadzoru wysokiej rozdzielczości, szybkie reagowanie w razie klęsk żywiołowych, wsparcie dla rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa i sektorów gospodarki morskiej oraz wzmocnienie kontroli granic i bezpieczeństwa oraz w wielu innych zastosowaniach.

9. Cały czas rośnie zapotrzebowanie na przystępne cenowo małe satelity do celów komunikacji i nadzoru. W odniesieniu do zastosowań i usług w zakresie obserwacji Ziemi następuje szybka poprawa możliwości technicznych małych satelitów i pojawiają się nowe zastosowania, zarówno w zakresie monitorowania gruntów rolnych i zarządzania nimi, jak również prognozy pogody, zwłaszcza poprzez postępy nowej technologii radarowej. W związku z tym UE powinna także poświęcić uwagę ciągłości programu Copernicus i systemu Galileo, aby na tym rynku nie utracić kontaktu z rozwojem na świecie.

10. W wielu dyskusjach zwracano uwagę na potrzebę międzynarodowej współpracy na wysokim szczeblu⁽³⁾ w dziedzinie gospodarki, społeczeństwa i dyplomacji, tak aby zagwarantować dostęp państw członkowskich UE do przestrzeni kosmicznej i bezpieczeństwo infrastruktury kosmicznej. Dotyczy to zarówno śmieci kosmicznych, jak i wolnych orbit, a także ustaleń dotyczących częstotliwości i zarządzania ruchem w przestrzeni kosmicznej. Kwestie związane z działalnością kosmiczną muszą być uregulowane przez międzynarodowe konwencje. Władze lokalne i regionalne są idealnymi pośrednikami między poszczególnymi społecznościami (grupami społecznymi, konsumentami, przedsiębiorcami i naukowcami).

11. Powodzenie i trwałość europejskiego przemysłu kosmonautycznego zależy od wykorzystywania i przetwarzania dużych ilości informacji i dużej liczby ich źródeł, a także danych (dużych zbiorów danych). Innowacyjne rozwiązania, nowe procedury, większe bezpieczeństwo i lepszą ochronę przed atakami cybernetycznymi można zagwarantować jedynie poprzez zaoferowanie przedsiębiorstwom lepszego dostępu do danych i inspirującej współpracy z naukowcami, uniwersytetami i sektorem publicznym.

Uwagi ogólne

12. W niniejszym dokumencie na temat europejskiej strategii kosmicznej uwzględniono i częściowo wykorzystano poprzednie opinie KR-u, w tym opinie „Ku strategii Unii Europejskiej w zakresie przestrzeni kosmicznej w służbie obywateli” i „Kosmiczna polityka przemysłowa UE”, a także sprawozdanie dotyczące zdolności do działania w przestrzeni kosmicznej w odniesieniu do europejskiego bezpieczeństwa i obrony Komisji Spraw Zagranicznych PE, badanie w sprawie rozwoju rynku kosmicznego w Europie („Space Market Uptake in Europe”), opublikowane w kwietniu 2016 r. zalecenia sieci NEREUS w sprawie rozszerzenia europejskiej strategii kosmicznej o wymiar regionalny („Zalecenia w sprawie dodania regionalnego wymiaru do europejskiej strategii kosmicznej”) oraz wskazówki Grupy Doradczej ds. Przestrzeni Kosmicznej (SAG) w ramach programu „Horyzont 2020” w zakresie badań naukowych i innowacji dla priorytetów programu prac na lata 2018–2020 („Doradztwo w sprawie ewentualnych priorytetów badań i innowacji w programie prac na lata 2018–2020”).

13. Strategia kosmiczna dla Europy stanowi konkretną odpowiedź na rozwój sytuacji na świecie w zakresie polityki kosmicznej. Wzrosła konkurencja, ponieważ dominuje paradygmat tzw. „New Space”, koncepcji powstałej w Stanach Zjednoczonych w latach 80. XX w. wraz z pojawieniem się przedsiębiorstw dążących do eksploracji przestrzeni kosmicznej. Dzięki technologiom cyfrowym i cyfryzacji otwierają się nowe możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, a wielkie przełomy technologiczne prowadzą do daleko idących zmian w tradycyjnych modelach działalności przemysłowej i biznesowej związanych z dostępem do przestrzeni kosmicznej i z jej wykorzystaniem.

⁽³⁾ Forum wysokiego szczebla – przestrzeń kosmiczna motorem zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Dubaj, 24 listopada 2016 r.

14. Ze względu na fakt, że sektor kosmiczny charakteryzuje się długimi cyklami rozwoju, współpraca wszystkich instytucji jest konieczna. Zwiększa to ryzyko rynkowe, ponieważ potencjał rynkowy w zakresie nowych zastosowań należy oceniać z dużym wyprzedzeniem, a dostosowanie zasobów następuje z trudnością. Z tego względu przedsiębiorcom pragnącym wejść do sektora kosmicznego może być trudno przyciągnąć inwestorów, jako że niezwykle trudno jest dopasować cykliczny rynek i istniejące zasoby do zmieniającego się popytu.

15. UE i ESA powinny zacieśnić współpracę, by móc wspierać działania państw członkowskich w dziedzinie badań i rozwoju w zakresie polityki kosmicznej, wzmocnić wykorzystanie innowacyjnych programów zamówień publicznych oraz ożywić inwestycje prywatne i partnerstwa z przemysłem, a także pobudzać rozwój mini- i nanosatelitów.

16. UE i ESA muszą opracować wspólne działania w zakresie informowania opinii publicznej oraz sporządzić plany dotyczące wykorzystania technologii, aby skutecznie wykorzystywać wyniki badań i rozwoju uzyskane w różnych dziedzinach. Globalne wyzwania wynikające ze wzrostu liczby ludności, zwiększonego zapotrzebowania na zasoby oraz zmiany klimatu wymagają informacji o naszej planecie, które można uzyskać jedynie dzięki rozwiązaniom kosmicznym.

17. Komitet Regionów ustalił następujące szczegółowe priorytety:

- proaktywne kształtowanie polityki, co umożliwi większe zaangażowanie MŚP, pobudzi zakładanie nowych przedsiębiorstw typu spin-off i start-up oraz tworzenie miejsc pracy w dziedzinach, w których stosuje się technologie kosmiczne,
- wspieranie badań i rozwoju, dodatkowe programy kształcenia na wszystkich poziomach w dziedzinie informatyki, nauk przyrodniczych, matematyki, techniki i nauk społecznych,
- wspieranie inwestycji w sektorze kosmicznym z podkreśleniem roli instrumentów inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych oraz zaangażowanie inwestorów prywatnych,
- rozwijanie współpracy między władzami europejskimi, krajowymi i regionalnymi oraz między sektorem przemysłu a użytkownikami, zwłaszcza poprzez ustrukturyzowane wsparcie ze strony Komisji Europejskiej; umożliwiłoby to zagwarantowanie, że wielkość ruchu informacji odpowiada aktualnym wyzwaniom związanym z technologiami teledetekcji,
- znaczna poprawa w kierowaniu i administrowaniu sektorem kosmicznym, zarówno w państwach członkowskich, jak i na szczeblu europejskim, wspieranie współpracy między UE a ESA, przy czym akcent należy położyć na użytkowników, a także na regiony, z uwzględnieniem ich potencjału w tej dziedzinie,
- współfinansowanie tworzenia w regionach inkubatorów przedsiębiorczości Europejskiej Agencji Kosmicznej celem pobudzenia przedsiębiorczości w sektorze kosmicznym,
- wsparcie działań edukacyjnych oraz instytucji publicznych działających na rzecz kształcenia kadr dla potrzeb gospodarki, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb przedsiębiorczości sektora kosmicznego.

Rola „regionów kosmicznych” przy realizacji europejskiej strategii kosmicznej

18. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w strategii kosmicznej dla Europy uwzględniono znaczenie udziału regionów w jej wdrażaniu, zwłaszcza poprzez konkretne środki Komisji Europejskiej i Agencji Europejskiego GNSS, która jest odpowiedzialna za programy Galileo i EGNOS; widać to na przykładzie sieci Copernicus Relays i Copernicus Academy, które wspierają upowszechnianie wykorzystania danych teledetekcyjnych i ich zastosowań.

19. Wymiar regionalny ma zasadnicze znaczenie w przybliżaniu użytkownikom korzyści z działalności związanej z przestrzenią kosmiczną, a tym samym umieszczeniu użytkowników w centrum europejskiej strategii kosmicznej. Władze lokalne i regionalne mają kompetencje i chęci do tego, by uczestniczyć we wdrażaniu europejskiej polityki kosmicznej, gdyż łączy się ona także w wielu regionach ze strategiami inteligentnej specjalizacji.

20. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wiele regionów dołączyło się do sieci NEREUS (Sieć Regionów Europejskich Wykorzystujących Technologie Kosmiczne), co oznacza wzrost znaczenia problematyki kosmicznej dla regionalnych gospodarek. Celem sieci NEREUS jest wykorzystanie potencjału technologii kosmicznych dla dobra regionów europejskich

w zakresie badań i rozwoju, jak również ich konkurencyjności gospodarczej, podkreślenie wymiaru regionalnego polityki przestrzeni kosmicznej na szczeblu politycznym oraz propagowanie podejścia oddolnego do europejskich działań związanych z przestrzenią kosmiczną. Należy podkreślić działania regionów, które dołączyły do tej sieci. Władze regionalne posiadają potencjał i doświadczenie w integrowaniu działań podmiotów z sektora biznesu, sektora nauki, instytucji publicznych i społeczeństwa obywatelskiego, co powinno zostać wykorzystane na rzecz budowy partnerstw realizujących działania w ramach strategii kosmicznej.

21. Polityka kosmiczna UE wymaga jasnej wizji, w jaki sposób można przekonać społeczeństwo, gospodarkę i politykę Europy do potencjału kosmicznego. Polityka kosmiczna powinna także w innych regionalnych strategiach politycznych UE odgrywać bardziej widoczną rolę, polegającą między innymi na stwarzaniu możliwości w następujących dziedzinach: agenda miejska Unii Europejskiej i rozwiązania dotyczące inteligentnych miast, inteligentne zarządzanie energią, urbanistyka, rolnictwo, przeciwdziałanie zmianie klimatu itd.

22. Władze regionalne realizujące swoje podstawowe zadania na rzecz stymulowania zarówno rozwoju nauki i technologii, jak i rozwoju społeczno-gospodarczego swoich jednostek terytorialnych, powinny być postrzegane jako koordynatorzy regionalnej polityki kosmicznej. Władze regionalne posiadają potencjał i doświadczenie w integrowaniu działań podmiotów z sektora biznesu, sektora nauki, instytucji publicznych i społeczeństwa obywatelskiego, co powinno zostać wykorzystane na rzecz budowy partnerstw realizujących działania w ramach strategii kosmicznej.

23. Europejska Agencja Kosmiczna opracowała szereg projektów z udziałem regionów, w tym inicjatywę „European Space Education Resource Offices” (ESERO). Należy zmaksymalizować korzyści płynące z tych inicjatyw i zachęcać do ich dalszego rozwoju.

24. Komisja powinna opracować działania wspierające, które będą koncentrować się na działalności związanej z regionalnymi klastrami, biurami łącznikowymi, agencjami, uczelniami i instytutami badawczymi, aby zachęcać do wprowadzenia produktów i usług związanych z przestrzenią kosmiczną we wszystkich branżach.

25. Ponadto Komisja powinna w odniesieniu do kompetencji i wymagań organów publicznych określić kryteria oceny użyteczności publicznej usług związanych z przestrzenią kosmiczną, na podstawie których Komisja Europejska i organy krajowe mogłyby oceniać kwalifikowalność składanych przez potencjalnych użytkowników wniosków o wsparcie na wdrażanie usług i zastosowań.

26. Komitet popiera opracowanie i wdrożenie kompleksowego i ambitnego europejskiego programu kosmicznego, opartego na dotychczasowych osiągnięciach i stanowiącego kontynuację i dalszy rozwój priorytetów, takich jak obserwacja środowiska, przeciwdziałanie zmianie klimatu, bezpieczeństwo, konkurencyjność i badanie przestrzeni kosmicznej.

27. Oczekuje się, że użytkownicy, m.in. władze lokalne i regionalne oraz przedsiębiorstwa, będą nadal wymagać zachęt oraz wsparcia ze strony UE i państw członkowskich. Ze względu na innowacyjność sektora kosmicznego oraz jego znaczenie dla gospodarki Komitet wzywa do poszukiwania nowych rozwiązań w zakresie finansowania rozwijania i wykorzystywania zastosowań na dużą skalę przy uwzględnieniu funduszy strukturalnych i banków oraz współpracy z ESA. Mając na uwadze problemy z finansowaniem inwestycji w plany badań i rozwoju, warto wzmocnić możliwości finansowania projektów badawczych, realizowanych z udziałem jednostek naukowo-badawczych oraz podmiotów gospodarczych.

Wkład w główne europejskie programy radionawigacji satelitarnej (EGNOS i Galileo) oraz Copernicus (monitoring środowiska i bezpieczeństwa)

28. KR jest przekonany, że UE musi zapewnić finansowanie fazy operacyjnej programu Galileo (m.in. konserwację i odnowienie floty satelitów, zapewnienie integralności systemu, działania naziemne i dostęp do danych itp.). Tylko w ten sposób można w trwały sposób osiągnąć oczekiwane rezultaty ekonomiczne.

29. Faza operacyjna programu Copernicus jest kluczowa dla przełomu gospodarczego w rozwoju nowych technologii, jednak do podołania kosztom rozpoczęcia działalności związanym z wykorzystaniem nowych technologii przez szereg użytkowników konieczne będzie również w przyszłości wsparcie finansowe.

30. Komisja powinna zadbać o to, by w budżecie Unii w przyszłości zostało zagwarantowane długoterminowe finansowanie obsługi infrastruktury programu Copernicus, aby zapewnić zarówno stabilność finansowania, jak i jego przejrzystość i demokratyczną kontrolę.

31. Należy jak najszybciej utworzyć ośrodki przetwarzania dużych zbiorów danych, w których będą wstępnie przetwarzane oraz przechowywane dane zebrane w ramach programu Copernicus. Zdolność do wykorzystywania danych historycznych również ma bardzo duże znaczenie dla opracowania nowych narzędzi w tej dziedzinie, podobnie jak zdolność do transmisji dużych ilości danych w odpowiednim czasie, by można było je wykorzystać.

32. KR podkreśla znaczenie monitorowania przestrzeni kosmicznej i systemów nawigacji satelitarnej, takich jak Galileo i Copernicus, umożliwiających szybką reakcję na takie klęski żywiołowe, jak trzęsienia ziemi, pożary lasów, osuwiska i powodzie. Domaga się, aby zostało to należycie odzwierciedlone podczas rozwijania usług niższego szczebla dla władz lokalnych i regionalnych. Skuteczna strategia kosmiczna jest kluczowym elementem zrównoważonego i stabilnego rozwoju, jako że przyczynia się do ratowania życia i wspiera ochronę środowiska i własności.

33. Aby wykorzystać dane z programów Copernicus i Galileo i na tej podstawie opracować nowe usługi, niezbędne są zmiany prawne, tak aby działo się to zgodnie z innymi środkami polityki regionalnej, rolnej, energetycznej i w zakresie środowiska, rolnictwa oraz monitorowania środowiska, w których wykorzystywane są dane gromadzone w przestrzeni kosmicznej. Trzeba zagwarantować, że dane uzyskane dzięki tym programom mogą być również wykorzystywane do sprawozdawczości na poziomie UE, a procedura ta w przypadkach, gdzie możliwe jest jej wykorzystanie, może być zastosowana zgodnie z prawem.

Podwójne zastosowanie danych pozyskanych w przestrzeni kosmicznej do celów bezpieczeństwa i obrony

34. Potencjał i usługi związane z polityką kosmiczną odgrywają istotną rolę w europejskim sektorze obronności i bezpieczeństwa, gdyż pozwalają na konsekwentne wdrażanie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony i łączą politykę UE z takimi dziedzinami jak: działania zewnętrzne, zarządzanie granicami, bezpieczeństwo morskie, rolnictwo, środowisko, działania w dziedzinie klimatu, bezpieczeństwo energetyczne, zarządzanie klęskami żywiołowymi, pomoc humanitarna i transport. Należy wzmocnić strategiczne partnerstwo z innymi krajami prowadzącymi programy kosmiczne, aby zapewnić niezależność Europy w zakresie kluczowych technologii kosmicznych oraz w zakresie dostępu do przestrzeni kosmicznej.

Bardziej aktywne zaangażowanie państw członkowskich i grup społecznych w różne zadania w kontekście realizacji strategii kosmicznej dla Europy

35. Wszystkie państwa członkowskie muszą mieć dostęp do usług opartych na technologiach kosmicznych oraz do nowych możliwości pobudzania gospodarki i poszerzania wiedzy. Trzeba zwiększać świadomość tego, jak sektor publiczny, m.in. na szczeblu regionalnym, mógłby w różnych dziedzinach skutecznie wykorzystywać zdobycze polityki kosmicznej. W ten sposób można by wspierać te regiony poprzez rozwijanie umiejętności, a także poprzez rozmaite mechanizmy finansowania.

36. Technologie kosmiczne mogą być przydatne w sektorze publicznym, na przykład w zakresie codziennego monitorowania terytorium, oceny stanu zasobów naturalnych (wód słodkich, wód przybrzeżnych, jakości powietrza itp.) oraz lasów, jak również do oceny zasobów drewna, do zagospodarowywania gruntów rolnych, a także do sprawdzania systemu dotacji, we wczesnym wykrywaniu i zapobieganiu nielegalnym budowom, do korzystania z energii słonecznej i wiatrowej, w celu poprawy efektywności energetycznej budynków i w wielu innych przypadkach.

37. Niezbędne są dalsze środki na rzecz podnoszenia świadomości europejskiego społeczeństwa na temat korzyści z działalności związanej z przestrzenią kosmiczną. Ponadto potrzebujemy lepiej wykształconych ekspertów i urzędników oraz inżynierów i naukowców, aby zapewnić społeczeństwu pożądaną wartość dodaną, a także zadbać o intensywniejszą współpracę z organizacjami publicznymi i prywatnymi oraz przedsiębiorstwami. Do najważniejszych priorytetów nowej polityki kosmicznej nastawionej na faktyczne potrzeby obywateli powinny należeć lokalne inicjatywy, wzajemna wymiana doświadczeń, synergie między różnymi obszarami funkcjonalnymi, a także informowanie i podnoszenie świadomości.

Podjęcie działań ukierunkowanych na wzbudzenie zainteresowania ze strony młodszych pokoleń poprzez edukację i zwiększanie świadomości

38. Działalność związana z przestrzenią kosmiczną wymaga wyraźnego wsparcia i zainteresowania ze strony młodszych pokoleń. Ludzie z pokolenia milenijnego dorastali w świecie, w którym nowe zastosowania są oczywistością – i to nie tylko do celów zarobkowych, ale i do codziennego użytku. Ci ludzie wnoszą nowe pomysły i punkty widzenia i tę postawę należy propagować.

39. Tymczasem nowa strategia kosmiczna dla Europy nie jest wystarczająco inspirująca dla nowego pokolenia. Przestrzeń kosmiczna powinna inspirować, motywować do działania oraz przyczyniać się do poprawy jakości życia ludzi. Dlatego w strategii tej należy przede wszystkim poruszyć kwestie wspierania edukacji i informowania opinii publicznej na temat działań i danych dotyczących polityki kosmicznej. Włączenie działalności związanej z przestrzenią kosmiczną do programów nauczania w szkołach, na uczelniach i w placówkach popularyzujących naukę (centra nauki) w ramach tzw. edukacji nieformalnej w znaczny sposób przyczyni się do wzbudzania w ludziach zainteresowania tą ważną dziedziną.

Dalsze działania KR-u na rzecz udanego wdrożenia strategii kosmicznej dla Europy

40. KR wzywa Komisję, Parlament Europejski i Radę do dyskusji na temat tej strategii i jej wsparcia oraz do jej skutecznego wdrożenia w ścisłej współpracy z miastami i regionami, a także ze wszystkimi właściwymi zainteresowanymi stronami.
41. Aby podkreślić znaczenie sektora kosmicznego na poziomie regionalnym i jak najlepiej wykorzystać szanse dla miast i regionów związane z wdrażaniem europejskiej polityki kosmicznej, w ramach Komisji Środowiska, Zmiany Klimatu i Energii KR-u zorganizowane zostaną specjalne spotkania dotyczące kwestii kosmicznych. Jest to niezbędne szczególnie w kontekście planowanego na 2017 r. przeglądu śródkresowego programu kosmicznego UE.
42. Komitet mógłby także wnieść większy wkład w realizację i wdrażanie programu Copernicus na szczeblu lokalnym i regionalnym, jeśli uczestniczyłby jako stały członek w działaniach forum użytkowników programu Copernicus i mógłby tam wysłać swojego oficjalnego przedstawiciela. W ten sposób odpowiednio uzna się też rolę podmiotów lokalnych w korzystaniu z danych programu Copernicus.
43. Aby wdrażanie europejskiej strategii kosmicznej się powiodło, trzeba wspierać partnerstwa między Komisją, państwami członkowskimi, agencją ESA i EUMETSAT oraz organami publicznymi, zainteresowanymi stronami, przemysłem, naukowcami i społecznościami użytkowników w innych dziedzinach. KR może być tu ważnym partnerem.

Bruksela, dnia 11 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Reforma zasobów własnych UE w ramach następných WRF na okres po 2020 r.

(2018/C 054/13)

Sprawozdawczyni: Isabelle BOUDINEAU (FR/PES), wiceprzewodnicząca Rady Regionalnej Nowej Akwitanii

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Historyczna szansa na reformę systemu zasobów własnych

1. Przypomina, że artykuł 311 TFUE stanowi, iż „Unia pozyskuje środki niezbędne do osiągnięcia swoich celów i należytego prowadzenia swoich polityk. Bez uszczerbku dla innych dochodów budżet jest finansowany całkowicie z zasobów własnych”.
2. Zwraca uwagę na problematykę związaną z budżetem UE po 2020 r. w kontekście sprostania zmieniającym się wyzwaniom w obszarach wyróżniających się europejską wartością dodaną, zwłaszcza w związku z koniecznością umocnienia polityki w zakresie obrony i zwalczania terroryzmu, zarządzania napływem migrantów i uchodźców oraz przeciwdziałania zmianie klimatu, a także uwzględnienia problemów demograficznych, oprócz innych priorytetów wspieranych już przez wieloletnie ramy finansowe (WRF).
3. Odnotowuje, że wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE będzie miało wpływ na przyszłość budżetu po 2020 r., gdyż każdego roku będzie on mniejszy o około 10 mld EUR ⁽¹⁾, a kalendarz negocjacji w sprawie kolejnych WRF, które zostały już przeniesione na lato 2018 r., zostanie opóźniony.
4. Przypomina, że KR opowiedział się już za znaczącą reformą zasobów własnych ⁽²⁾.
5. Przyjmuje z zadowoleniem publikację sprawozdania końcowego grupy wysokiego szczebla ds. zasobów własnych (sprawozdania Montiego), zwłaszcza jego zalecenia w sprawie zasady europejskiej wartości dodanej i zasady pomocniczości, lecz ubolewa, że nie poruszono w nim kwestii wielkości europejskiego budżetu w stosunku do priorytetów wyznaczonych przez UE.
6. Uważa, że szczególnie kontekst związany z kryzysem, wyjściem Zjednoczonego Królestwa z UE i procesem rozważań nad przyszłością Europy, a także zalecenia przedstawione w sprawozdaniu Montiego, stwarzają okazję do nakreślenia wizji dotyczącej między innymi priorytetów, które należałoby sfinansować w średnim i dłuższym okresie w ramach budżetu UE. Jest to również okazja do zreformowania systemu finansowania tego budżetu.
7. Przyjmuje z satysfakcją publikację dokumentu Komisji otwierającego debatę w sprawie przyszłego finansowania budżetu UE, zwłaszcza jego część „Dochody służące wsparciu polityki UE”. Wyraża zadowolenie, że w liście intencyjnym Komisji przekazanym Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w dniu 13 września 2017 r. wspomniano o przeprowadzeniu reformy systemu zasobów własnych. Niemniej pragnie, by konkretne propozycje zostały przedstawione równocześnie z wnioskami w sprawie wieloletnich ram finansowych (do maja 2018 r.) lub w ramach tego wniosku. Ponadto wzywa zarówno Radę, jak i państwa członkowskie, by wsparły dążenie do przeprowadzenia dogłębnej reformy obecnego systemu zasobów własnych przez nadanie mu prostszej, sprawiedliwszej i bardziej przejrzystej formy.

Podejście zakładające tzw. należyty zwrot („juste retour”) ogranicza budżet UE

8. Przypomina, że kilkadziesiąt lat temu głównym zasobem budżetu UE stały się składki krajowe obliczane na podstawie dochodu narodowego brutto (DNB) ⁽³⁾.
9. Uważa, że obecny system jest nieoptymalny, zwłaszcza z uwagi na jego nadmierną zależność od wkładów krajowych, i zachęca rządy do przyjmowania wyłącznie takich zestawień wydatków, które maksymalizują zakładany w budżecie państwa zysk netto. Podejście to prowadzi do zaniebdywania korzyści płynących z jednolitego rynku lub niektórych kierunków polityki europejskiej i do koncentrowania się wyłącznie na stopie zwrotu. Sprzyja ono również podziałowi

⁽¹⁾ „Brexit and the EU Budget: Threat or Opportunity?” <http://www.delorsinstitute.eu/media/brexitbudget-haasrubio-jdi-jan17.pdf>.

⁽²⁾ Opinia CdR 2016/0009 w sprawie śródkresowego przeglądu wieloletnich ram finansowych (WRF).

⁽³⁾ W ramach budżetu na 2017 r. 69,63 % dochodów pochodzi ze składek krajowych.

państw członkowskich na płatników netto i beneficjentów netto, który wydaje się sztuczny, gdyż kalkulacja uwzględnia jedynie rachunki publiczne, a nie zewnętrzne pozytywne skutki dla gospodarki realnej państw członkowskich. Nie uwzględnia ono również kosztu braku działań na poziomie europejskim.

10. Sygnalizuje, że w ramach rocznej procedury przyjmowania budżetu kompromis osiągnięty przez instytucje europejskie często prowadzi do zmniejszenia budżetu w stosunku do ambicji wyrażonych w WRF. Pociąga to za sobą coraz większy rozdźwięk między zobowiązaniami a płatnościami, co powoduje kryzys płatności.

Reforma na rzecz zwiększenia przejrzystości, uproszczenia i więzi z obywatelami

11. Stwierdza, że złożoność struktury budżetu UE i jej systemu finansowania, charakteryzującego się zwłaszcza mechanizmami rabatów i korekt, zmniejsza czytelność działań UE i nasila kryzys zaufania obywateli do Europy. W związku z tym domaga się, by wszystkie korekty i rabaty zostały zniesione.

12. Uważa, że brak zaufania między obywatelami, państwami członkowskimi i instytucjami europejskimi wyjaśnia częściowo nadmierną złożoność zarządzania europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi. By obywatele lepiej postrzegali UE, polityka europejska, zwłaszcza polityka spójności, powinna zostać bezwzględnie uproszczona po 2020 r.

13. Przypomina o braku ujednoczenia i przejrzystości w odniesieniu do sposobu przedstawiania wkładu państw członkowskich do budżetu UE. Jedynie cztery państwa członkowskie zgłaszają obecnie swój wkład do budżetu UE w swych rachunkach krajowych, jednak po stronie wydatków, a nie inwestycji.

Bardziej przewidywalny i wyważony budżet na rzecz zwiększenia autentycznych zasobów własnych

14. Uważa, że celem reformy powinno być stworzenie bardziej czytelnego, przewidywalnego i zrównoważonego budżetu, stanowiącego odpowiedź na europejskie wyzwania i w większej mierze opartego na nowych zasobach własnych oraz zmniejszeniu wkładów krajowych, przy jednoczesnym dążeniu do zminimalizowania dodatkowych obciążeń podatników. Głównym celem jest zaproponowanie bardziej przejrzystego i zrozumiałego dla obywateli podziału zasobów własnych oraz bardziej autonomicznego i demokratycznego budżetu przy większym udziale Parlamentu Europejskiego, zwłaszcza jeżeli chodzi o dochody budżetu UE. Ponadto reforma ta powinna angażować KR i uwzględniać wymiar terytorialny w dyskusjach na temat budżetu UE.

15. Uważa, że w ramach reformy konieczne jest zajęcie się kwestią wielkości WRF, a także zapewnienie spójności między wszystkimi priorytetami wytyczonymi przez UE a przyjęciem WRF spełniających te ambicje.

16. Podkreśla, że wieloletnie ramy finansowe po 2020 r. powinny zarówno koncentrować się na przyszłych wyzwaniach, jak i zawierać określone w budżecie rezerwy na ryzyka. Jest to ważne dla utrzymania ich ukierunkowania strategicznego oraz zapewnienia władzom lokalnym i regionalnym pewności planowania, a także dla zaradzenia ewentualnemu kryzysowi i uniknięcia tworzenia funduszy ad hoc poza WRF.

17. Uważa, że powiązanie pobieranych podatków z niektórymi priorytetowymi kierunkami polityki europejskiej miałyby wartość edukacyjną, która prowadziłaby do większej akceptacji. Zaleca utrzymanie zasady uniwersalności budżetu europejskiego⁽⁴⁾. Niemniej można by rozważyć elastyczniejsze podejście do zasady nieprzeznaczania na określone cele środków budżetowych.

18. Uważa, że wszelkie propozycje dotyczące budżetu po 2020 r. powinny pociągać za sobą reformę zarówno aspektu wydatkowania środków, tak by wziąć pod uwagę nowe europejskie priorytety, zapewnić efektywniejsze wykorzystanie funduszy unijnych i zwiększyć absorpcję środków, jak i aspektu dochodów, by zwiększyć nowe zasoby własne. Reformy te powinny w każdym przypadku gwarantować wystarczające środki umożliwiające kontynuowanie polityk, które najbardziej przyczyniły się do integracji europejskiej, a mianowicie jednolitej polityki rolnej i żywnościowej, polityki spójności i w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, a także agendy społecznej opierającej się na zatrudnieniu wysokiej jakości dla obywateli UE.

19. Podkreśla, że w reformie powinny zostać uwzględnione zasada pomocniczości i pojęcie europejskiej wartości dodanej. Domaga się, by rozważono badania dotyczące pomocniczości proponowane w sprawozdaniu Montiego. Niezbędne będzie jednak zadbanie o to, by nie wykorzystywano pomocniczości do celów renacjonalizacji polityki europejskiej i by nie przekazywano już środków państwom członkowskim, co mogłoby osłabiać polityki, które w największym stopniu przyczyniły się do integracji europejskiej, czyli wspólną politykę rolną, politykę spójności, politykę rozwoju obszarów wiejskich i agendę społeczną opartą na tworzeniu miejsc pracy wysokiej jakości dla obywateli UE.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/budget/financialreport/2011/overview/budget_management/index_en.html.

20. Podkreśla, że pozyskiwanie „tradycyjnych” środków własnych, takich jak cła lub dochody będące wynikiem zwalczania nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii, zależy w znacznej mierze od lojalnej współpracy państw członkowskich.

21. Podkreśla fakt, że reformę zasobów własnych trzeba rozważyć w powiązaniu z możliwością ustanowienia zdolności budżetowej przez państwa członkowskie w strefie euro.

22. Uważa jednak za konieczne, by w obliczu rygorystycznych wymagań wobec państw członkowskich w związku z tzw. sześciopakiem, dwupakiem i paktem fiskalnym (wymagane saldo strukturalne, blokada wydatków, ograniczenie wskaźnika zadłużenia) pozostawić państwom członkowskim wystarczające pole manewru na zapewnienie niezbędnych przychodów (krajowych) za pomocą samodzielnie kształtowanego prawa podatkowego, dzięki którym będą one w stanie należycie pokryć nadmiernie rosnące wydatki, np. w dziedzinie usług socjalnych, zdrowia i opieki.

Stanowisko w sprawie nowych zasobów własnych przedstawionych w sprawozdaniu Montiego

23. Zaleca rozważenie i zaproponowanie nowych zasobów własnych w formie pakietu łączącego różne podatki w celu zrównoważenia skutków wywieranych przez nowe zasoby własne na wszystkie poziomy sprawowania rządów, przedsiębiorstwa i obywateli.

24. Przyjmuje z zadowoleniem pomysł wprowadzenia podatku europejskiego od osób prawnych za pomocą wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania (CCCTB). We wcześniejszej opinii poparł pozytywne skutki CCCTB dla wzrostu gospodarczego, zatrudnienia, równości w kwestiach podatkowych, a także finansów publicznych, również na szczeblu lokalnym i regionalnym. Ponadto zachęca instytucje do zastanowienia się nad wprowadzeniem podatku ukierunkowanego na przedsiębiorstwa wielonarodowe, jako uzupełnienie podatku europejskiego od osób prawnych. Popiera zamiar Komisji, by do wiosny 2018 r. przedłożyć wniosek dotyczący dyrektywy ustanawiającej zasady opodatkowania korzyści z gospodarki cyfrowej na szczeblu UE, w nawiązaniu do komunikatu z dnia 21 września 2017 r. pt. „Sprawiedliwy i skuteczny system podatkowy w Unii Europejskiej dla jednolitego rynku cyfrowego”. Przypomina jednak, że zakres harmonizacji opodatkowania na szczeblu UE jest ograniczony – w myśl przepisów art. 113 TFUE – do elementów niezbędnych do zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego i równych warunków działania. Przypomina także, że uprawnienie do nakładania i pobierania podatków pozostaje centralnym elementem suwerenności państw członkowskich.

25. Uważa, że zreformowany podatek VAT może przyczynić się do zwiększenia zasobów własnych. Obecny podatek VAT cechuje się nadmierną złożonością i powinien zostać zreformowany zgodnie z systemem zaproponowanym przez grupę wysokiego szczebla poprzez zastosowanie jednolitej stawki europejskiej do zharmonizowanej i szerszej podstawy opodatkowania. Niemniej reforma nie powinna przynosić negatywnych konsekwencji dla obywateli i słabiej rozwiniętych państw członkowskich.

26. Popiera podatek od transakcji finansowych (PTF), który umożliwiłby państwom członkowskim zmniejszenie wkładu krajowego⁽⁵⁾. Jego potencjał ogranicza jednak niewielka liczba państw członkowskich zaangażowanych w jego wprowadzenie, a także brak przewidywalności w zakresie dochodów.

27. Uważa, że można by zastanowić się nad możliwością wprowadzenia zasobu własnego opartego na senioracie pomimo ryzyka zmienności oraz faktu, że dotyczy on wyłącznie państw członkowskich strefy euro.

28. Jest zdania, że podatki od emisji dwutlenku węgla na poziomie krajowym, podatek, który mógłby zostać ustanowiony na poziomie europejskim oraz podatek wynikający z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji na poziomie UE przynoszą znaczne korzyści, zachęcając zwłaszcza do ograniczenia emisji CO₂, przyczyniając się do wdrożenia porozumienia paryskiego oraz umożliwiając silniejsze powiązanie z europejskimi celami w zakresie zrównoważonego rozwoju, klimatu i środowiska. Niemniej wpłynęłyby one na sektor przemysłu i transportu. Mogłyby również prowadzić do nowej polaryzacji między ekonomicznie słabiej rozwiniętymi państwami członkowskimi, których gospodarki są w większym stopniu oparte na węglu, a bardziej rozwiniętymi państwami członkowskimi, których gospodarki dysponują możliwością korzystania z czystszych metod produkcji energii. Ponadto przy wprowadzaniu takich podatków od emisji dwutlenku węgla powinno się przewidzieć mechanizmy rekompensat dla regionów wyspiarskich i najbardziej oddalonych, które są całkowicie zależne od transportu lotniczego i morskiego, a jednocześnie bardzo zaangażowane w zmniejszanie emisji.

29. Uważa, że zaletą podatku od energii elektrycznej byłaby zapewne jego przejrzystość i zgodność z celami UE w dziedzinie efektywności energetycznej, lecz dostrzega ryzyko związane z tym, że byłby on niepopularny i krzywdzący dla ubogich gospodarstw domowych. Powinien zostać zatem wykluczony w wypadku gospodarstw domowych.

⁽⁵⁾ Opinia KR-u w sprawie wspólnego systemu podatku od transakcji finansowych, CdR 332/2011.

30. Proponuje odrzucenie podatku od paliw. Oprócz problemu braku akceptacji ze strony obywateli wywrze on negatywny wpływ na szczeblu lokalnym. Stanowi on bowiem źródło dochodów dla niektórych władz lokalnych i regionalnych.

31. Jest zdania, że można by ponownie rozważyć podatek od lotów zaproponowany przez Komisję w 2011 r.⁽⁶⁾, i zaleca zastosowanie go do lotów w obrębie Europy.

32. Zachęca Komisję do dokonania szczegółowej oceny skutków dotyczącej nowych zasobów własnych oraz ich wpływu na obywateli i na budżety na poziomie krajowym i niższym niż krajowy.

Reforma wpisana w kalendarz przyjęcia wieloletnich ram finansowych po 2020 r.

33. Zachęca Komisję do przedstawienia wniosku ustawodawczego dotyczącego WRF po 2020 r., w którym przewidziano by ambitną reformę zasobów własnych. Reforma powinna odbywać się stopniowo zgodnie z traktatami UE i wiązać się z utrzymaniem wkładu krajowego, aczkolwiek mniejszej wielkości.

34. Odnotowuje, że terminy związane z wyjściem Zjednoczonego Królestwa z UE i odnowieniem kadencji Parlamentu Europejskiego i Komisji mogą opóźnić harmonogram przedstawiania wniosków dotyczących budżetu UE po 2020 r. Zachęca Komisję, by w wypadku znacznych opóźnień zaproponowała przedłużenie WRF zgodnie z art. 312 ust. 4 TFUE, tak by nie narażano na szwank funkcjonowania europejskiej polityki publicznej, szczególnie polityki spójności.

Bruksela, dnia 11 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

⁽⁶⁾ „Financing the EU Budget: Report on the Operation of the Own Resource system” (SEC(2011) 876 final.

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Ochrona migrujących dzieci

(2018/C 054/14)

Sprawozdawczyni: Yoomi RENSTRÖM (SE/PES), radna gminy Ovanåker**Dokument źródłowy:** Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Ochrona migrujących dzieci”

COM(2017) 211 final

ZALECENIA POLITYCZNE**Kontekst**

Nieletni migranci są grupą potrzebującą szczególnej ochrony. Gwałtownie wzrosła liczba dzieci, które znajdują się w rozmaitych sytuacjach związanych z migracją i które przybywają do UE. Wiele z nich, przybywając do UE, jest pozbawionych opieki, tj. nie ma dorosłego opiekuna. W latach 2015–2016 około 30 % wszystkich osób ubiegających się o azyl stanowiły dzieci. W ostatnich latach ich liczba wzrosła sześciokrotnie.

Komunikat Komisji skupia się na działaniach służących ochronie migrujących dzieci. Zalecenia sformułowano w oparciu o istniejące już przepisy, procedury i inicjatywy. Wskutek rosnącej liczby nieletnich migrantów systemy przyjmowania migrantów i ochrony dzieci poddawane są coraz większej presji. Komisja proponuje pewne ważne działania, które Unia Europejska (UE) i państwa członkowskie muszą podjąć lub skuteczniej wdrażać przy wsparciu odpowiednich agencji UE – Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO), Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) i Fronteksu. Chodzi o usunięcie najbardziej dotkliwych braków w ochronie migrujących dzieci oraz o uwzględnienie ich potrzeb i praw.

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji, mając na uwadze różnice występujące w obrębie UE i państw członkowskich, jeśli chodzi o ochronę nieletnich znajdujących się w różnych sytuacjach związanych z migracją. Z zadowoleniem przyjmuje wskazanie przez Komisję możliwości lepszego wdrażania działań w tej dziedzinie, które byłyby podejmowane szybko, w sposób spójny i bardziej skuteczny.
2. Podziela stanowisko Komisji, że bardzo istotne znaczenie ma całościowe podejście zarówno wobec dzieci bez opieki, jak i wobec dzieci, które przybywają wraz z rodzinami, niezależnie od ich statusu i na każdym etapie migracji. Ponadto z zadowoleniem przyjmuje fakt, że środki przedstawione w komunikacie Komisji dotyczą zarówno podstawowych przyczyn podejmowania przez dzieci niebezpiecznej podróży do UE i solidnego systemu ochrony dzieci na całej długości szlaków migracyjnych, jak i lepszych warunków przyjmowania w UE, integracji, powrotów i łączenia rodzin.
3. Przypomina, że prawa dziecka są zagwarantowane w art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Podstawowe prawa dziecka są kwestią przekrojową i obejmującą wiele wymiarów, a zatem powinny stanowić element wszystkich odpowiednich krajowych i unijnych strategii politycznych⁽¹⁾.
4. Zwraca uwagę, że prawa dziecka są prawami człowieka, które są uniwersalne, niepodzielne i ściśle ze sobą powiązane. Apeluje do UE i państw członkowskich, z których każde ratyfikowało Konwencję o prawach dziecka ONZ, aby zadbały o przestrzeganie zapisów tej konwencji. Uważa, że Konwencja o prawach dziecka powinna stanowić punkt odniesienia nie tylko w sytuacji naruszenia praw dziecka, ale także jako podstawa dla poprawy warunków rozwoju i szans wszystkich dzieci i młodzieży⁽²⁾.

⁽¹⁾ Opinia KR-u w sprawie lokalnej i regionalnej współpracy na rzecz ochrony praw dziecka w Unii Europejskiej (CdR 54/2010).

⁽²⁾ Zob. przypis 1.

5. Zwraca uwagę, że w UE istnieją ramy instytucjonalne i prawne ochrony praw dziecka i obejmują m.in. Konwencję o prawach dziecka ONZ, europejską konwencję praw człowieka i inne podpisane przez państwa członkowskie ważne porozumienia międzynarodowe. Wyzwanie polega na tym, by te instrumenty prawne stosować w obliczu szybkiego przyrostu w Europie liczby nieletnich migrantów potrzebujących ochrony.
6. Podkreśla związek między niniejszą opinią a opinią KR-u w sprawie wniosku dotyczącego reformy systemu azylowego z 2016 r.⁽³⁾ i ponawia postulat kompleksowego i długofalowego podejścia UE do migracji w oparciu o ideę solidarności i poszanowanie praw człowieka oraz apel o środki na rzecz skutecznej ochrony dzieci, które są grupą najbardziej zagrożoną.
7. Uważa komunikat za ważne uzupełnienie nowego wspólnego europejskiego systemu azylowego i wzywa instytucje UE uczestniczące w negocjacjach w sprawie przyszłego systemu azylowego, aby zagwarantowały, że prawa dziecka we wszystkich częściach zostały w nim wyraźnie ujęte.
8. Z zadowoleniem przyjmuje zaproponowane przez Komisję konkretne zasadnicze działania, które precyzyjnie określają odpowiedzialność UE i państw członkowskich w zakresie ochrony migrujących dzieci. Podkreśla, że prawa dzieci muszą być przestrzegane na wszystkich etapach procesu migracji.
9. Z zadowoleniem przyjmuje dążenie Komisji do tego, by we wszystkich państwach członkowskich stosowano jednolite wyższe standardy dotyczące przyjmowania dzieci i młodzieży. Podkreśla jednak zarazem, że i UE, i państwa członkowskie są odpowiedzialne za zapewnienie na szczeblu lokalnym i regionalnym właściwych warunków przyjmowania migrujących dzieci.
10. Podkreśla, że ochronę migrujących dzieci zagwarantować można tylko w ramach rozległego partnerstwa wszystkich zaangażowanych podmiotów – instytucji unijnych, państw członkowskich, samorządów lokalnych i regionalnych oraz społeczeństwa obywatelskiego. Samorządy lokalne i regionalne odgrywają obecnie istotną rolę w zapewnianiu praktycznej pomocy na co dzień nieletnim migrantom w potrzebie. Jeśli chodzi o koordynację z innymi podmiotami, to samorządy pełnią kluczową funkcję.
11. Uważa, że w komunikacie nie uwzględniono uwarunkowań i potrzeb samorządów lokalnych i regionalnych. Podkreśla, że ich doświadczenia oraz znajomość warunków panujących na szczeblu lokalnym powinny być punktem wyjścia dla przedkładanych propozycji. Aby można było wdrożyć nowe podejście, władze lokalne i regionalne muszą być zaangażowane jak najwcześniej i uczestniczyć w całym tym procesie. UE i państwa członkowskie muszą udostępnić odpowiednie do zadań i lokalnych uwarunkowań wsparcie w postaci finansowania, odpowiedniego systemu prawnego i systemu regulacji oraz propagowania wiedzy.
12. Uważa, że między polityką migracyjną a polityką w dziedzinie rozwoju istnieje ścisła zależność. Międzynarodowa, krajowa, regionalna i lokalna współpraca ma decydujące znaczenie dla wspólnego zapewnienia ochrony migrującym dzieciom, zgodnie z globalnymi celami zrównoważonego rozwoju w ramach agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030.

Interes dziecka jako zasada przewodnia

13. Podkreśla, że zasada najlepiej pojętego interesu dziecka, zgodnie z postanowieniami Konwencji o prawach dziecka ONZ, musi być zasadą przewodnią przy wszelkich decyzjach i działaniach podejmowanych w ciągu całej procedury azylowej, również w odniesieniu do dzieci, które nie ubiegają się o azyl. Dzieckiem jest każda osoba w wieku poniżej 18 lat. Trzeba zasięgnąć opinii dziecka, aby dowiedzieć się, co leży w jego najlepszym interesie. Dlatego dziecko musi mieć dostęp do wszystkich istotnych dla niego informacji zarówno o jego prawach, jak i o samej procedurze azylowej. Informacje te muszą być dostosowane do wieku dziecka i do innych znaczących okoliczności. Należy to zagwarantować, wyznaczając przedstawiciela prawnego lub, w stosownych przypadkach, kuratora sądowego.
14. Zwraca uwagę na brak kryteriów dotyczących określania i oceny tego, co leży w najlepszym interesie dziecka. Dlatego z zadowoleniem przyjmuje to, że Komisja wraz z agencjami UE zapewniają narzędzia, szkolenia i wskazówki służące ocenie interesu dziecka.
15. Uważa, że należy pamiętać o szczególnych zagrożeniach czyhających na dzieci i że w związku z tym ich wnioski o azyl powinny być rozpatrywane w pierwszej kolejności. W przypadku każdego dziecka trzeba dokonać oceny pod kątem kryteriów podatności na zagrożenia. Komitet z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO) w 2017 r. ma opracować specjalne wytyczne dotyczące standardów operacyjnych i wsparcia materialnego dla dzieci bez opieki.

⁽³⁾ COR-2016-05807-00-00-AC i COR-2016-03267-00-00-AC.

16. Z zadowoleniem przyjmuje apel Komisji do państw członkowskich, by zadbały o odpowiednie przeszkolenie osób, które zajmują się migrującymi dziećmi na każdym z etapów migracji. Zdaniem Komitetu, poza szkoleniami niezbędne są także zasoby finansowe i propagowanie wymiany doświadczeń i sprawdzonych praktyk.

Migrujące dzieci potrzebują ochrony

17. Podziela opinię, że lepsza ochrona migrujących dzieci zaczyna się już na etapie usuwania przyczyn, które skłaniają dzieci do podjęcia niebezpiecznej podróży do Europy. Dlatego niezbędne jest skuteczne zwalczanie biedy i niedostatku, przeciwdziałanie nierównym poziomom życia i rozwiązanie długotrwałych konfliktów siłowych. Poza tym trzeba też rozwijać w krajach trzecich zintegrowane systemy ochrony dzieci.

18. Stwierdza, że dzieci są podczas ucieczki i migracji szczególnie narażone na niebezpieczeństwa i w wielu przypadkach padają ofiarą skrajnej przemocy, wyzysku, handlu ludźmi, działań przestępczych i znęcania fizycznego, przemocy psychicznej i niegodziwego traktowania w celach seksualnych. Zagrożenia te mogą mieć różną postać w zależności od płci dziecka. Przykładowo, o ile dziewczynki częściej dotyka przemoc seksualna oraz przemoc ze względu na płeć i są szczególnie zagrożone przymusowym wydaniem za mąż, o tyle chłopcy są bardziej narażeni na to, że zostaną wykorzystani do działań przestępczych. A zatem podczas planowania, realizacji i oceny działań na rzecz ochrony dziecka zawsze trzeba brać pod uwagę aspekt płci.

19. Dzieci przybywające w towarzystwie dorosłego, z którym jednak łączy je niejasna relacja, powinny zdaniem Komitetu być potraktowane ze szczególną uwagą, aby można było zapewnić ochronę ich zdrowia i ich praw.

20. Przypomina, że liczba uchodźców i migrantów, którzy stracili życie na szlaku śródziemnomorskim – wśród nich wiele dzieci – w ostatnich miesiącach osiągała rekordowe rozmiary. Odwołuje się do swych poprzednich opinii⁽⁴⁾ i przyłącza się do apelu UNICEF-u do UE i jej państw członkowskich, aby zaangażowały się w ochronę dzieci wygnanych – poprzez zapobieganie ich wyzyskiwaniu i handlowi nimi oraz poprzez rozwinięcie programu na rzecz ochrony dzieci w Libii.

21. Podkreśla, że w każdym ośrodku recepcyjnym, w którym rejestruje się i identyfikuje dzieci, musi być wyznaczony urzędnik odpowiedzialny za ochronę dzieci – jako osoba do kontaktu w przypadku wszelkich pytań dotyczących dzieci i ich praw.

22. Uważa, że informacje powinny być gromadzone w sposób umożliwiający porównanie pomiędzy państwami członkowskimi, a także według kryterium płci. Metody pobierania danych biometrycznych i odcisków palców powinny uwzględniać najlepszy interes dziecka, jego płeć i szczególne okoliczności, w jakich ono się znajduje. Dlatego tak istotna jest obecność urzędnika odpowiedzialnego za ochronę dzieci.

23. Uważa, że UE musi dysponować sprawnymi i zgodnymi z prawem systemami określania wieku. Ze względu na prawa dziecka i pewność prawa ważne jest, by określenie wieku wnioskodawcy przeprowadzано na wczesnym etapie procedury. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że EASO w 2017 r. zaktualizuje swoje wytyczne dotyczące określania wieku, tak by lepiej dostosować procedurę do potrzeb dzieci.

24. Podkreśla, że trzeba udoskonalić współpracę, działania następcze i środki podejmowane na rzecz dzieci, tam gdzie występują różnice w obrębie UE. Dochodzi do zaginięć coraz większej liczby dzieci i jedynie niewiele z nich udaje się odnaleźć. Tymczasem dzieci zaginione mają takie same prawa jak inne dzieci. Aby zapobiegać zaginięciom dzieci, trzeba wprowadzić zgodne z prawem i rutynowo stosowane procedury zgłaszania zaginięcia dziecka i reagowania na nie.

25. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Centrum Wiedzy Komisji na temat Migracji i Demografii przygotowuje repozytorium danych na temat migrujących dzieci.

Rodzaje zakwaterowania dla nieletnich migrantów

26. Apeluje do UE i państw członkowskich o pomoc w zapewnianiu rozmaitych możliwości zakwaterowania dla nieletnich bez opieki. Właściwe byłoby umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych, w specjalnych ośrodkach dla nieletnich lub oddanie ich w opiekę dorosłym krewnym. Przed podjęciem decyzji należy rozważyć, które rozwiązanie leży w najlepszym interesie dziecka.

⁽⁴⁾ Projekt opinii „Migracja na szlaku śródziemnomorskim – Zarządzanie przepływami, ratowanie życia”, CIVEX-VI/023.

27. Sprzeciwia się jakiegokolwiek formie zatrzymywania nieletnich na podstawie ich statusu migranta. Ze względu na negatywne skutki pozbawienia wolności dla nieletnich opcja ta powinna być stosowana jedynie wyjątkowo i w ostateczności, np. gdy zagrożone jest zdrowie lub życie dziecka. Zatrzymanie powinno trwać jak najkrócej i nigdy nie powinno się odbywać w warunkach więziennych. W każdym razie powinno być na wszystkich etapach nadzorowane przez właściwe władze i/lub odpowiednie służby publiczne ds. dzieci. Warunki zatrzymania muszą być zgodne z potrzebami dziecka, a odpowiedzialny personel powinien być odpowiednio pod tym kątem przeszkolony. Komitet z zadowoleniem przyjmuje fakt, że promowanie rozwiązań alternatywnych wobec zatrzymania będzie głównym tematem Europejskiego Forum Praw Dziecka, które odbędzie się w dniach 6–8 listopada 2017 r.

Prawo dziecka do opieki

28. Uważa, że różniące się w zależności od państwa członkowskiego systemy opieki utrudniają w UE zapewnienie równych szans, jeśli chodzi o przydzielenie opiekuna dla małoletnich. Małoletni bez opieki po przybyciu do UE ma prawo do zawodowego opiekuna, który będzie występował w kwestiach prawnych w jego imieniu i w jego interesie, niezależnie od tego, czy ów małoletni złożył wniosek o azyl, czy też nie. Opiekun jest ważną osobą, której zadaniem jest zbudowanie relacji wzajemnego zaufania oraz chronienie podopiecznego przed jakimkolwiek wykorzystaniem. Dobra relacja między dzieckiem a opiekunem sprzyja też integracji. Poza tym opiekun może zapobiegać ginięciu dzieci. Stwierdza z zadowoleniem, że jak wskazano w komunikacie Komisji na temat stanu wdrożenia Europejskiego programu w zakresie migracji, na poziomie UE poczynione zostały szybkie postępy w tworzeniu europejskiej sieci placówek opiekuńczych.

29. Uważa, że opiekunowie muszą być odpowiednio przeszkoleni przez właściwą instytucję lub właściwy organ państwowy lub też mieć możliwość wykazania, że przeszli odpowiednie szkolenie. Powinni oni odpowiadać tylko za ograniczoną liczbę dzieci. Powinni ponadto być urzędnikami zatrudnianymi i opłacanymi przez państwa członkowskie oraz mieć możliwość niezależnego wykonywania pracy.

30. Z zadowoleniem przyjmuje utworzenie europejskiej sieci opieki, która ma służyć wymianie doświadczeń i opracowaniu wytycznych.

Włączenie społeczne i edukacja dzieci

31. Podkreśla w szczególności ścisły związek między warunkami przyjmowania dzieci a szansą na ich integrację. Zwraca uwagę, że procedura azylowa i warunki przyjmowania nie powinny opóźniać ani utrudniać procesu integracji. Podkreśla również znaczenie wczesnego rozpoczęcia procesu uzyskania zalegalizowanego statusu administracyjnego.

32. Jest zdania, że wczesna integracja dzieci ma decydujące znaczenie, jeśli chodzi o pomoc we wchodzeniu w dorosłe życie. Integracja nieletnich w kraju przyjmującym stanowi inwestycję społeczną, pozwalającą zminimalizować ryzyko potencjalnego wejścia na drogę przestępczości i podatność na radykalizację. Zapewniając dziecku wczesny dostęp do edukacji, opieki zdrowotnej, zajęć rekreacyjnych i wsparcia psychospołecznego, pomaga się mu rozwijać.

33. Podkreśla zwłaszcza, że wczesny i skuteczny dostęp do włączającej edukacji formalnej, w tym do przedszkolnych form edukacji, opieki i wychowania, jest jednym z najważniejszych i najskuteczniejszych narzędzi integracji dzieci, gdyż sprzyja rozwojowi umiejętności językowych, spójności społecznej oraz wzajemnemu zrozumieniu.

34. Zwraca uwagę, że dla procesu integracji dzieci, które doświadczyły traumy, duże znaczenie ma opieka psychologiczna. Dla dzieci, które mogły paść ofiarą przemocy seksualnej i przemocy na tle płciowym, należy ponadto przewidzieć szczególną pomoc, np. w postaci łatwiejszego dostępu do świadczeń w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego.

35. Podkreśla, jak ważne są nieustające wysiłki na rzecz propagowania pozytywnego podejścia do różnorodności, jak również na rzecz zwalczania rasizmu, ksenofobii, a w szczególności mowy nienawiści wobec migrujących dzieci.

36. Dostrzega, że Komisja zdaje sobie sprawę z problemów, jakie pojawiają się po ukończeniu przez małoletnich bez opieki 18. roku życia, kiedy nie mają oni już statusu dzieci, choć nadal są bardzo podatni na zagrożenia. Nieletnich trzeba przygotowywać do przejścia do dorosłości poprzez doradztwo, wsparcie i możliwości kontynuowania kształcenia ogólnego i zawodowego.

37. Podkreśla znaczenie długofalowych rozwiązań gwarantujących dzieciom trwałe warunki normalności i stabilności. Trzeba wziąć pod uwagę wszystkie możliwe opcje – integrację, powrót, przesiedlenie czy też łączenie rodzin. Istotne jest, aby w każdym przypadku uwzględnić nadrzędny interes dziecka.

Perspektywa europejska, krajowa, regionalna i lokalna

38. Zauważa, że samorządy lokalne i regionalne muszą być postrzegane jako ważny partner przy realizacji i wdrażaniu unijnej strategii na rzecz ochrony migrujących dzieci. Apeluje do Komisji, by we wszystkich swych propozycjach uwzględniała wpływ na poziom lokalny i regionalny, ponieważ to właśnie na poziomie lokalnym odbywa się przyjmowanie nieletnich ubiegających się o azyl i to na tym poziomie udostępnia się im świadczenia zdrowotne oraz rozpoczyna wczesną integrację społeczną.

39. Wzywa Komisję, by w swych kontaktach z państwami członkowskimi jednoznacznie dawała do zrozumienia, że mają odwoływać się do wiedzy i doświadczeń władz szczebla lokalnego i regionalnego. Samorządy lokalne i regionalne dysponują dużym doświadczeniem i wieloma sprawdzonymi rozwiązaniami, jeśli chodzi o przyjmowanie i ochronę migrujących dzieci.

40. Jest zdania, że różne formy wsparcia i finansowania unijnego ułatwiają zapewnianie ochrony migrującym dzieciom oraz przyczyniają się do ich integracji. Postuluje, by Komisja poprawiła sposób informowania samorządów lokalnych i regionalnych o dostępnych możliwościach wsparcia i finansowania.

41. Zgadza się z Komisją, że potrzeba zdecydowanych, wspólnych i skoordynowanych wysiłków w zakresie realizacji kluczowych, określonych w komunikacie działań na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym – wysiłków podejmowanych także we współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i organizacjami międzynarodowymi. Wszystkie odpowiednie aspekty prawa UE muszą być ściśle monitorowane, w tym w szczególności przestrzeganie obowiązków w zakresie praw podstawowych i zabezpieczeń związanych z prawami dziecka.

42. Uważa, że spójny system wraz z celami dotyczącymi przyjmowania migrujących dzieci, wspólnymi dla szczebla europejskiego i krajowego, umożliwiłby jak najszybsze wdrożenie niezbędnych działań. Niezwykle istotne jest, by w przypadku przybywających dzieci wykorzystać szansę na ich szybką integrację, pomyślną edukację szkolną i dobre przygotowanie do potrzeb rynku pracy. Aby zrealizować te cele, wszystkie państwa członkowskie muszą solidarnie wziąć na siebie odpowiedzialność za przyjęcie migrujących dzieci.

43. Dzieci są przyszłością Europy. Przypomina, że wskutek przemian demograficznych wzrasta udział osób starszych w społeczeństwie i rośnie zapotrzebowanie na siłę roboczą w wieku produkcyjnym. Nasze społeczeństwa potrzebują młodych ludzi, by rosnąć i dobrze się rozwijać. Podkreśla, że właściwe warunki przyjmowania i skutecznego procesu integracji dzieci i młodych ludzi przybywających do Europy oznaczają dla nich dobre szanse na życie i rozwój. A zatem stanowią one długoterminową inwestycję w dobrobyt, demokrację i prawa człowieka.

Bruksela, dnia 11 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

125. SESJA PLENARNA W DNIACH 9–11 PAŹDZIERNIKA 2017 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Pakiet usługowy „Dobrze funkcjonująca gospodarka usługowa dla Europy”

(2018/C 054/15)

Sprawozdawca: Jean-Luc VANRAES (BE/ALDE), radny gminy Uccle**Dokumenty źródłowe:** Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wprowadzenia europejskiej e-karty usług oraz powiązanych mechanizmów administracyjnych

COM(2016) 824 final

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ram prawnych i operacyjnych europejskiej e-karty usług wprowadzonej rozporządzeniem... [rozporządzenie ESC]

COM(2016) 823 final

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów

COM(2016) 822 final

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie egzekwowania dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym, określającej procedurę powiadomień w odniesieniu do systemów zezwoleń i wymogów dotyczących usług oraz zmieniającej dyrektywę 2006/123/WE i rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym

COM(2016) 821 final

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie zaleceń dotyczących reformy zawodów regulowanych

COM(2016) 820 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie egzekwowania dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym, określającej procedurę powiadomień w odniesieniu do systemów zezwoleń i wymogów dotyczących usług oraz zmieniającej dyrektywę 2006/123/WE i rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym

COM(2016) 821 final

Motyw 7

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Obowiązek powiadomienia określony w niniejszej dyrektywie powinien mieć zastosowanie do środków regulacyjnych państw członkowskich, takich jak przepisy ustawowe, wykonawcze, administracyjne o charakterze ogólnym, lub wszelkich innych wiążących zasad o charakterze ogólnym, w tym zasad przyjmowanych przez organizacje zawodowe w zakresie zbiorowej regulacji dostępu do działalności usługowej lub jej prowadzenia. Obowiązek powiadomienia nie powinien z kolei mieć zastosowania do indywidualnych decyzji wydanych przez organy krajowe.</p>	<p>Obowiązek powiadomienia określony w niniejszej dyrektywie powinien mieć zastosowanie do środków regulacyjnych państw członkowskich, takich jak przepisy ustawowe, wykonawcze, administracyjne o charakterze ogólnym, lub wszelkich innych wiążących zasad o charakterze ogólnym, w tym zasad przyjmowanych przez organizacje zawodowe w zakresie zbiorowej regulacji dostępu do działalności usługowej lub jej prowadzenia. Obowiązek powiadomienia nie powinien z kolei mieć zastosowania do indywidualnych decyzji wydanych przez organy krajowe.</p> <p><i>Zmiany lub modyfikacje do projektów środków wprowadzone przez zgromadzenia ustawodawcze lub parlamenty krajowe, regionalne i lokalne w trakcie procedury parlamentarnej nie powinny być objęte obowiązkiem powiadomienia, przewidzianym w niniejszej dyrektywie. Do celów niniejszej dyrektywy obowiązek powiadomienia należy uznać za spełniony, jeżeli projekt środka zostanie wdrożony i ostatecznie przyjęty pod koniec procedury parlamentarnej.</i></p>

Uzasadnienie

Wniosek nie zawiera procedury zmian lub modyfikacji projektów środków wprowadzonych przez zgromadzenia ustawodawcze.

Poprawka 2

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie egzekwowania dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym, określającej procedurę powiadomień w odniesieniu do systemów zezwoleń i wymogów dotyczących usług oraz zmieniającej dyrektywę 2006/123/WE i rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym

COM(2016) 821 final

Motyw 15

Skreślić punkt

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Niedopełnienie obowiązku powiadomienia o projektach środków na co najmniej trzy miesiące przed ich przyjęciem lub obowiązku wstrzymania przyjęcia zgłoszonego środka w tym okresie oraz, w stosownym przypadku, w ciągu 3 miesięcy następujących po otrzymaniu ostrzeżenia, powinny być uważane za istotne uchybienie proceduralne o poważnym charakterze w świetle jego skutków wobec jednostek.</p>	

Uzasadnienie

Skutkiem wniosku Komisji byłoby to, że niezgłoszonych projektów środków nie można by egzekwować. Oznaczałoby to poważne konsekwencje dla egzekwowania lokalnych i regionalnych środków, ponieważ zakres stosowania dyrektywy o usługach jest bardzo szeroki i czasami wciąż ewoluuje w orzecznictwie ETS.

Poprawka 3

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie egzekwowania dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym, określającej procedurę powiadomień w odniesieniu do systemów zezwoleń i wymogów dotyczących usług oraz zmieniającej dyrektywę 2006/123/WE i rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym

COM(2016) 821 final

Artykuł 3 ustęp 2

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o każdym projekcie środka wprowadzającego nowe wymogi lub systemy zezwoleń, o których mowa w art. 4, lub zmieniającego tego rodzaju dotychczasowe wymogi lub systemy zezwoleń.</p> <p>2. Jeżeli państwo członkowskie zmienia zgłaszany projekt środka w sposób, którego skutkiem jest istotne rozszerzenie jego zakresu lub treści, skrócenie pierwotnie przewidzianego harmonogramu wdrożenia, dodanie wymogów lub systemów zezwoleń lub wprowadzenie w tych wymogach lub systemach zezwoleń bardziej restrykcyjnych warunków prowadzenia przedsiębiorstwa lub transgranicznego świadczenia usług, wówczas państwo członkowskie przekazuje zmieniony projekt środka zgłoszonego wcześniej zgodnie z ust. 1 wraz z wyjaśnieniem celu i treści zmian. W takim przypadku wcześniejsze zgłoszenie uznaje się za wycofane.</p> <p>3. Projekty środków, o których mowa w ust. 1 i 2, zgłasza się Komisji co najmniej na trzy miesiące przed ich przyjęciem.</p>	<p>1. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o każdym projekcie środka wprowadzającego nowe wymogi lub systemy zezwoleń, o których mowa w art. 4, lub zmieniającego tego rodzaju dotychczasowe wymogi lub systemy zezwoleń.</p> <p>2.</p> <p>a) Jeżeli państwo członkowskie zmienia zgłaszany projekt środka w sposób, którego skutkiem jest istotne rozszerzenie jego zakresu lub treści, skrócenie pierwotnie przewidzianego harmonogramu wdrożenia, dodanie wymogów lub systemów zezwoleń lub wprowadzenie w tych wymogach lub systemach zezwoleń bardziej restrykcyjnych warunków prowadzenia przedsiębiorstwa lub transgranicznego świadczenia usług, wówczas państwo członkowskie przekazuje zmieniony projekt środka zgłoszonego wcześniej zgodnie z ust. 1 wraz z wyjaśnieniem celu i treści zmian. W takim przypadku wcześniejsze zgłoszenie uznaje się za wycofane.</p> <p>b) Państwa członkowskie nie będą zobowiązane do powiadamiania o zmianach poczynionych w trakcie procedury parlamentarnej do projektu środka, który już został zgłoszony. Jednakże już po przyjęciu tego projektu środka państwa członkowskie powiadomią Komisję Europejską o zmianach w nim zawartych.</p> <p>3. Projekty środków, o których mowa w ust. 1 i 2, zgłasza się Komisji co najmniej na trzy miesiące przed ich przyjęciem.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>4. Naruszenie jednego z obowiązków określonych w art. 3 ust. 1, 2 i 3 oraz w art. 6 ust. 2 stanowi istotne uchybienie proceduralne o poważnym charakterze w świetle jego skutków wobec jednostek.</p> <p>5. W ramach powiadomienia państwa członkowskie przekazują informacje wykazujące zgodność zgłoszonego systemu zezwoleń lub wymogu z dyrektywą 2006/123/WE.</p> <p>W informacjach tych określa się nadrzędny interes publiczny i uzasadnia się, dlaczego zgłaszany system zezwoleń lub wymóg jest niedyskryminujący ze względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania i dlaczego jest on proporcjonalny.</p> <p>Informacje te obejmują ocenę potwierdzającą, iż mniej restrykcyjne środki nie są dostępne, oraz szczegółowe dane na potwierdzenie argumentów przedstawionych przez zgłaszające państwo członkowskie.</p> <p>6. W powiadomieniu dane państwo członkowskie przekazuje również tekst przepisu ustawowego lub wykonawczego, który stanowi podstawę dla zgłoszonego projektu środka.</p> <p>7. Państwa członkowskie informują o przyjętym środku w ciągu dwóch tygodni od jego przyjęcia.</p> <p>8. Do celów procedury powiadomień określonej w niniejszej dyrektywie i w celu zapewnienia wymiany informacji pomiędzy zgłaszającym państwem członkowskim, pozostałymi państwami członkowskimi i Komisją, korzysta się z systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym określonego w rozporządzeniu (UE) nr 1024/2012.</p>	<p>4. Naruszenie jednego z obowiązków określonych w art. 3 ust. 1, 2 i 3 oraz w art. 6 ust. 2 stanowi istotne uchybienie proceduralne o poważnym charakterze w świetle jego skutków wobec jednostek.</p> <p>5. W ramach powiadomienia państwa członkowskie przekazują informacje wykazujące zgodność zgłoszonego systemu zezwoleń lub wymogu z dyrektywą 2006/123/WE.</p> <p>W informacjach tych określa się nadrzędny interes publiczny i uzasadnia się, dlaczego zgłaszany system zezwoleń lub wymóg jest niedyskryminujący ze względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania i dlaczego jest on proporcjonalny.</p> <p>Informacje te obejmują ocenę potwierdzającą, iż mniej restrykcyjne środki nie są dostępne, oraz szczegółowe dane na potwierdzenie argumentów przedstawionych przez zgłaszające państwo członkowskie.</p> <p>6. W powiadomieniu dane państwo członkowskie przekazuje również tekst przepisu ustawowego lub wykonawczego, który stanowi podstawę dla zgłoszonego projektu środka.</p> <p>7. Państwa członkowskie informują o przyjętym środku w ciągu dwóch tygodni od jego przyjęcia.</p> <p>8. Do celów procedury powiadomień określonej w niniejszej dyrektywie i w celu zapewnienia wymiany informacji pomiędzy zgłaszającym państwem członkowskim, pozostałymi państwami członkowskimi i Komisją, korzysta się z systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym określonego w rozporządzeniu (UE) nr 1024/2012.</p>

Uzasadnienie

Wniosek nie zawiera procedury zmian lub modyfikacji projektu środków wprowadzonych przez zgromadzenia ustawodawcze.

Poprawka 4

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie egzekwowania dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym, określającej procedurę powiadomień w odniesieniu do systemów zezwoleń i wymogów dotyczących usług oraz zmieniającej dyrektywę 2006/123/WE i rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym

COM(2016) 821 final

Artykuł 3 ustęp 4

Skreślić punkt

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Naruszenie jednego z obowiązków określonych w art. 3 ust. 1, 2 i 3 oraz w art. 6 ust. 2 stanowi istotne uchybienie proceduralne o poważnym charakterze w świetle jego skutków wobec jednostek.	

Uzasadnienie

Skutkiem wniosku Komisji byłoby to, że niezgłoszonych projektów środków nie można by egzekwować. Oznaczałoby to poważne konsekwencje dla egzekwowania lokalnych i regionalnych środków, ponieważ zakres stosowania dyrektywy o usługach jest bardzo szeroki i czasami wciąż ewoluuje w orzecznictwie ETS.

Proponowane sankcje skutkowałyby ogromnym spadkiem pewności prawa, skoro nawet środki merytorycznie proste i ewidentnie zgodne z prawem europejskim nie mogłyby zostać przyjęte z powodu drobnych naruszeń.

Poprawka 5

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie egzekwowania dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym, określającej procedurę powiadomień w odniesieniu do systemów zezwoleń i wymogów dotyczących usług oraz zmieniającej dyrektywę 2006/123/WE i rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym

COM(2016) 821 final

Artykuł 3 ustęp 8

Dodać nowy artykuł po art. 3 ust. 8

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	Art. 3 ust. 3 nie ma zastosowania w przypadku, gdy państwo członkowskie jest zobowiązane do przyjęcia środków wprowadzających nowe systemy zezwoleń lub nowe wymogi lub do zmiany istniejących systemów zezwoleń w bardzo krótkim terminie z pilnych względów spowodowanych poważnymi i nieprzewidzianymi okolicznościami związanymi z ochroną porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego, zdrowia publicznego lub ochroną środowiska.

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 6

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie egzekwowania dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym, określającej procedurę powiadomień w odniesieniu do systemów zezwoleń i wymogów dotyczących usług oraz zmieniającej dyrektywę 2006/123/WE i rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym

COM(2016) 821 final

Artykuł 5 ustęp 2

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Licząc od dnia, w którym Komisja informuje zgłaszające państwo członkowskie o kompletności otrzymanego powiadomienia, przez co najwyżej trzy miesiące prowadzone są konsultacje pomiędzy zgłaszającym państwem członkowskim, pozostałymi państwami członkowskimi oraz Komisją.</p>	<p>Licząc od dnia, w którym Komisja informuje zgłaszające państwo członkowskie o kompletności otrzymanego powiadomienia, przez co najwyżej trzy miesiące prowadzone są konsultacje pomiędzy zgłaszającym państwem członkowskim, pozostałymi państwami członkowskimi oraz Komisją. Konsultacja nie stanowi przeszkody dla przyjęcia przez zgłaszające państwo członkowskie odnośnego środka, który jednak może zostać wdrożony dopiero po zakończeniu okresu konsultacji.</p>

Uzasadnienie

Proponowany okres wstrzymujący jest zbyt mało elastyczny. Prowadziłby on do nieproporcjonalnych opóźnień proceduralnych. Państwa członkowskie powinny więc mieć możliwość przyjmowania odnośnych środków, lecz powinny wstrzymać się z ich wdrożeniem do czasu zakończenia konsultacji.

Poprawka 7

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie egzekwowania dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym, określającej procedurę powiadomień w odniesieniu do systemów zezwoleń i wymogów dotyczących usług oraz zmieniającej dyrektywę 2006/123/WE i rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym

COM(2016) 821 final

Artykuł 6**Ostrzeżenie**

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Przed zakończeniem okresu konsultacji, o którym mowa w art. 5 ust. 2, Komisja może ostrzec zgłaszające państwo członkowskie o swoich wątpliwościach co do zgodności zgłoszonego projektu środka z dyrektywą 2006/123/WE oraz o zamiarze przyjęcia decyzji, o której mowa w art. 7.</p>	<p>1. Przed zakończeniem okresu konsultacji, o którym mowa w art. 5 ust. 2, Komisja może ostrzec zgłaszające państwo członkowskie o swoich wątpliwościach co do zgodności zgłoszonego projektu środka z dyrektywą 2006/123/WE oraz o zamiarze przyjęcia zalecenia, o którym mowa w art. 7. To ostrzeżenie określa powody wyrażania wątpliwości przez Komisję i, w razie potrzeby, przedstawia wszelkie zmiany do zgłoszonego projektu środka, które zdaniem Komisji odpowiadałyby na jej wątpliwości w zadowalający sposób.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Po otrzymaniu takiego ostrzeżenia zgłaszające państwo członkowskie nie może przyjąć projektu środka przez okres trzech miesięcy od zakończenia okresu konsultacji.</p>	<p>2. Po otrzymaniu takiego ostrzeżenia przez okres trzech miesięcy Komisja podejmuje dialog z odpowiednimi organami o właściwych kompetencjach, również na szczeblu regionalnym i lokalnym. Przekazanie państwu członkowskiemu przez Komisję ostrzeżenia nie stoi na przeszkodzie przyjęciu przez państwo członkowskie projektu środka, który jednak może zostać wdrożony dopiero po zakończeniu okresu konsultacji.</p>

Uzasadnienie

W celu zapewnienia, by właściwe organy w państwie członkowskim były w pełni informowane o wątpliwościach Komisji oraz ich powodach, a także w celu zapewnienia, by odbyła się w odpowiednim czasie kompleksowa dyskusja na ich temat z właściwymi organami tego państwa członkowskiego.

Poprawka 8

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie egzekwowania dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym, określającej procedurę powiadomień w odniesieniu do systemów zezwoleń i wymogów dotyczących usług oraz zmieniającej dyrektywę 2006/123/WE i rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym

COM(2016) 821 final

Artykuł 7

Decyzja

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p style="text-align: center;">Artykuł 7 Decyzja</p> <p>Jeżeli Komisja wydała ostrzeżenie zgodnie z art. 6 ust. 1, może w ciągu trzech miesięcy od daty zakończenia okresu konsultacji, o którym mowa w art. 5 ust. 2, przyjąć decyzję stwierdzającą niezgodność projektu środka z dyrektywą 2006/123/WE i zobowiązującą dane państwo członkowskie do wstrzymania przyjęcia projektu środka lub, jeżeli taki środek został przyjęty z naruszeniem art. 3 ust. 3 lub art. 6 ust. 2, do jego uchylecia.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 7 Zalecenie</p> <p>Jeżeli Komisja wydała ostrzeżenie zgodnie z art. 6 ust. 1, może w ciągu trzech miesięcy od daty zakończenia okresu konsultacji, o którym mowa w art. 5 ust. 2, przyjąć niewiążące zalecenie stwierdzające niezgodność projektu środka z dyrektywą 2006/123/WE i informujące dane państwo członkowskie o zamiarze, jeśli środek zostanie przyjęty, wniesienia skargi do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej kwestionującej zgodność środka z dyrektywą 2006/123/WE.</p>

Uzasadnienie

Nie można zaakceptować wniosku Komisji dotyczącego decyzji, gdyż nadmiernie ograniczałby on swobodę ustawodawców na szczeblu krajowym i regionalnym. Niewiążące zalecenie zawiadamiające o zamiarze Komisji zakwestionowania legalności środka, jeśli zostanie on przyjęty, może, w kontekście innych przepisów projektu ustawodawczego, przynieść usprawnienie procedury powiadomień, która stanie się skuteczna, przy jednoczesnym poszanowaniu prerogatyw ustawodawców krajowych i regionalnych.

Poprawka 9

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów

COM(2016) 822 final/1

Motyw 9

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Ciężar udowodnienia zasadności i proporcjonalności spoczywa na państwach członkowskich. Powody regulacji podawane przez państwa członkowskie jako uzasadnienie powinny być zatem poparte analizą stosowności i proporcjonalności środków podejmowanych przez dane państwo i konkretnymi dowodami, które uzasadniają ich argumentację.</p>	<p>Ciężar udowodnienia zasadności i proporcjonalności spoczywa na państwach członkowskich. Powody regulacji podawane przez państwa członkowskie jako uzasadnienie powinny być zatem poparte analizą stosowności i proporcjonalności środków podejmowanych przez właściwe organy danego państwa i konkretnymi dowodami, które uzasadniają ich argumentację.</p>

Uzasadnienie

Prowadzi to do dodatkowych obciążeń administracyjnych, które byłyby nieproporcjonalne do potencjalnych skutków.

Poprawka 10

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów

COM(2016) 822 final/1

Motyw 12

Dodać nowy motyw po motywie 12

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>Nowy motyw</p> <p><i>Ocena proporcjonalności danego środka, na podstawie kryteriów określonych w dyrektywie, jest zadaniem właściwych władz publicznych w państwach członkowskich. Poszczególne oceny mogą prowadzić do różniących się między sobą uzasadnionych wyników w różnych państwach członkowskich.</i></p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 11

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów

COM(2016) 822 final/1

Motyw 18

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Właściwe organy powinny w sposób należyty uwzględnić zarówno wpływ gospodarczy tego środka, w tym analizę kosztów i korzyści ze szczególnym odniesieniem do stopnia konkurencji na rynku i jakości świadczenia usług, jak i wpływ na prawo do pracy i swobodny przepływ osób i usług w Unii. Na podstawie analizy państwa członkowskie powinny w szczególności ustalić, czy zakres ograniczenia dostępu do zawodów regulowanych lub możliwości wykonywania tych zawodów w Unii jest proporcjonalny do znaczenia założonych celów i oczekiwanych zysków.</p>	<p>Właściwe organy powinny w sposób należyty uwzględnić zarówno wpływ gospodarczy tego środka, ze szczególnym odniesieniem do stopnia konkurencji na rynku, jakości świadczenia usług i wpływu w zakresie spójności terytorialnej, jak i wpływ na prawo do pracy i swobodny przepływ osób i usług w Unii. Na podstawie analizy właściwe organy władz publicznych w państwach członkowskich powinny w szczególności ustalić, czy zakres ograniczenia dostępu do zawodów regulowanych lub możliwości wykonywania tych zawodów w Unii jest proporcjonalny do znaczenia założonych celów i oczekiwanych zysków.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 12

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów

COM(2016) 822 final/1

Motyw 21

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego kluczowe jest zapewnienie, aby państwa członkowskie informowały obywateli, stowarzyszenia przedstawicielskie lub inne stosowne zainteresowane strony przed wprowadzeniem nowych środków ograniczających dostęp do zawodów regulowanych lub możliwość wykonywania tych zawodów i aby dały im możliwość przedstawienia swoich uwag.</p>	<p>Do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego kluczowe jest zapewnienie, aby właściwe organy władz publicznych w państwach członkowskich informowały obywateli, samorządy terytorialne, partnerów społecznych, stowarzyszenia przedstawicielskie lub inne stosowne zainteresowane strony przed wprowadzeniem nowych środków ograniczających dostęp do zawodów regulowanych lub możliwość wykonywania tych zawodów i aby dały im możliwość przedstawienia swoich uwag.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 13

Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów

COM(2016) 822 final

Artykuł 6**Proporcjonalność**

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Przed wprowadzeniem nowych przepisów ustawodawczych, wykonawczych lub administracyjnych ograniczających dostęp do zawodów regulowanych lub możliwości wykonywania tych zawodów, lub przed zmianą obowiązujących przepisów, państwa członkowskie oceniają, czy przepisy te są konieczne i odpowiednie do zapewnienia osiągnięcia założonego celu i czy nie wykraczają poza to, co jest konieczne dla osiągnięcia tego celu.</p> <p>2. Przy ocenianiu potrzeby i proporcjonalności przepisów odpowiednie właściwe organy rozpatrują w szczególności:</p> <p>a) charakter ryzyka związanego z założonymi celami interesu publicznego, w szczególności ryzyko ponoszone przez konsumentów, specjalistów lub osoby trzecie;</p> <p>b) stosowność danego przepisu, tj. pod względem jego adekwatności do osiągnięcia założonego celu i czy naprawdę przepis ten odzwierciedla ten cel w spójny i systematyczny sposób, a co za tym idzie przewiduje podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie zidentyfikowanych rodzajów ryzyka w podobny sposób jak w przypadku porównywalnych działań;</p> <p>c) potrzebę przepisu, a w szczególności czy obowiązujące szczegółowe lub bardziej ogólne reguły, takie jak przepisy dotyczące bezpieczeństwa produktów lub prawo ochrony konsumentów, w niewystarczający sposób chronią założony cel;</p> <p>d) związek pomiędzy zakresem czynności objętych przez dany zawód lub dla niego zastrzeżonych a wymaganymi kwalifikacjami zawodowymi;</p> <p>e) związek pomiędzy złożonością zadań i koniecznym posiadaniem szczególnych kwalifikacji zawodowych, w szczególności w odniesieniu do poziomu, charakteru i czasu trwania szkolenia lub wymaganego doświadczenia, a także istnienie różnych dróg do osiągnięcia kwalifikacji zawodowych;</p>	<p>1. Przed wprowadzeniem nowych przepisów ustawodawczych, wykonawczych lub administracyjnych ograniczających dostęp do zawodów regulowanych lub możliwości wykonywania tych zawodów, lub przed zmianą obowiązujących przepisów, państwa członkowskie oceniają, czy przepisy te są konieczne i odpowiednie do zapewnienia osiągnięcia założonego celu i czy nie wykraczają poza to, co jest konieczne dla osiągnięcia tego celu.</p> <p>2. Przy ocenianiu potrzeby i proporcjonalności przepisów odpowiednie właściwe organy rozpatrują w szczególności:</p> <p>a) charakter ryzyka związanego z założonymi celami interesu publicznego, w szczególności ryzyko ponoszone przez dostawców usług, w tym konsumentów i innych niebędących specjalistami usługobiorców, specjalistów, partnerów społecznych, władze lokalne i regionalne lub osoby trzecie;</p> <p>b) stosowność danego przepisu, tj. pod względem jego adekwatności do osiągnięcia założonego celu i czy naprawdę przepis ten odzwierciedla ten cel w spójny i systematyczny sposób, a co za tym idzie przewiduje podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie zidentyfikowanych rodzajów ryzyka w podobny sposób jak w przypadku porównywalnych działań;</p> <p>c) potrzebę przepisu a w szczególności czy obowiązujące szczegółowe lub bardziej ogólne reguły, takie jak przepisy dotyczące bezpieczeństwa produktów lub prawo ochrony konsumentów, w niewystarczający sposób chronią założony cel;</p> <p>d) związek pomiędzy zakresem czynności objętych przez dany zawód lub dla niego zastrzeżonych a wymaganymi kwalifikacjami zawodowymi;</p> <p>e) związek pomiędzy złożonością zadań i koniecznym posiadaniem szczególnych kwalifikacji zawodowych, w szczególności w odniesieniu do poziomu, charakteru i czasu trwania szkolenia lub wymaganego doświadczenia, a także istnienie różnych dróg do osiągnięcia kwalifikacji zawodowych;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>f) zakres czynności zawodowych zastrzeżonych dla posiadaczy szczególnych kwalifikacji zawodowych, tj. czy i dlaczego czynność zastrzeżoną dla pewnych zawodów można lub nie można dzielić z innymi zawodami;</p> <p>g) stopień autonomii w wykonywaniu zawodu regulowanego oraz wpływ ustaleń dotyczących organizacji i nadzoru na osiąganie założonego celu, w szczególności gdy czynności związane z zawodem regulowanym prowadzi się pod kontrolą należycie wykwalifikowanego specjalisty, na którym spoczywa odpowiedzialność w tym zakresie;</p> <p>h) rozwój naukowy i technologiczny, który może zmniejszyć asymetrię informacji pomiędzy specjalistami a konsumentami;</p> <p>i) wpływ gospodarczy tego środka ze szczególnym odniesieniem do stopnia konkurencji na rynku i jakości świadczenia usług, jak i wpływ na swobodny przepływ osób i usług w Unii;</p> <p>j) możliwość stosowania mniej restrykcyjnych środków w celu osiągnięcia celu leżącego w interesie publicznym;</p> <p>k) łączny skutek ograniczeń zarówno dostępu do zawodów regulowanych, jak i możliwości wykonywania tych zawodów, a w szczególności jaki jest wkład tych wymogów w łączny koszt i czy jest on niezbędny do osiągnięcia tego samego celu interesu publicznego.</p>	<p>f) zakres czynności zawodowych zastrzeżonych dla posiadaczy szczególnych kwalifikacji zawodowych, tj. czy i dlaczego czynność zastrzeżoną dla pewnych zawodów można lub nie można dzielić z innymi zawodami;</p> <p>g) stopień autonomii w wykonywaniu zawodu regulowanego oraz wpływ ustaleń dotyczących organizacji i nadzoru na osiąganie założonego celu, w szczególności gdy czynności związane z zawodem regulowanym prowadzi się pod kontrolą należycie wykwalifikowanego specjalisty, na którym spoczywa odpowiedzialność w tym zakresie;</p> <p>h) rozwój naukowy i technologiczny, który może zmniejszyć asymetrię informacji pomiędzy specjalistami a konsumentami;</p> <p>i) wpływ gospodarczy i społeczny tego środka ze szczególnym odniesieniem do stopnia konkurencji na rynku i jakości świadczenia usług, jak i wpływ na swobodny przepływ osób i usług w Unii;</p> <p>j) możliwość stosowania mniej restrykcyjnych środków w celu osiągnięcia celu leżącego w interesie publicznym;</p> <p>k) łączny skutek ograniczeń zarówno dostępu do zawodów regulowanych, jak i możliwości wykonywania tych zawodów.</p> <p>Przy ocenianiu potrzeby i proporcjonalności przepisów właściwe organy stosują kryteria określone w ust. 2 lit. a)–k) włącznie w przemyślany sposób, biorąc pod uwagę szczególne okoliczności konkretnego przypadku. Jeśli uznają, że konkretne kryterium nie ma zastosowania, mogą wyłączyć je z oceny, przedstawiając jednak uzasadnienie tej decyzji.</p>
<p>3. Do celów ust. 2 lit. j) jeżeli środki są uzasadnione ochroną konsumentów, a stwierdzone ryzyko ogranicza się do relacji pomiędzy specjalistami a konsumentami bez uszczerbku dla osób trzecich, odpowiednie właściwe organy oceniają w szczególności, czy cel można osiągnąć poprzez ochronę tytułu zawodowego bez zastrzegania działalności.</p>	<p>3. Do celów ust. 2 lit. j) jeżeli środki są uzasadnione ochroną konsumentów, a stwierdzone ryzyko ogranicza się do relacji pomiędzy specjalistami a konsumentami bez uszczerbku dla osób trzecich, odpowiednie właściwe organy oceniają w szczególności, czy cel można osiągnąć poprzez ochronę tytułu zawodowego bez zastrzegania działalności.</p>
<p>4. Do celów ust. 2 lit. k) odpowiednie właściwe organy oceniają w szczególności łączny skutek wprowadzenia którychkolwiek z następujących wymagań:</p>	<p>4. Do celów ust. 2 lit. k) odpowiednie właściwe organy oceniają w szczególności łączny skutek wprowadzenia którychkolwiek z następujących wymagań:</p>
<p>a) czynność zastrzeżona obowiązująca wraz z ochroną prawną tytułu zawodowego;</p>	<p>a) czynność zastrzeżona obowiązująca wraz z ochroną prawną tytułu zawodowego;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>b) wymogi w zakresie ustawicznego rozwoju zawodowego;</p> <p>c) reguły dotyczące organizacji zawodu, etyki zawodowej i nadzoru;</p> <p>d) obowiązkowa przynależność do izby, systemy rejestracji lub zezwoleń, w szczególności gdy wymagania te wiążą się z posiadaniem szczególnej kwalifikacji zawodowej;</p> <p>e) ograniczenia ilościowe, w szczególności wymagania ograniczające liczbę możliwych zezwoleń lub określające minimalną lub maksymalną liczbę pracowników, kierowników lub przedstawicieli posiadających szczególne kwalifikacje zawodowe;</p> <p>f) wymogi dotyczące formy prawnej, własności udziałów lub zarządzania przedsiębiorstwem w zakresie, w którym wymogi te są bezpośrednio związane z wykonywaniem danego zawodu regulowanego;</p> <p>g) ograniczenia terytorialne, w szczególności, gdy dany zawód reguluje się w odmienny sposób w różnych częściach terytorium państwa członkowskiego;</p> <p>h) wymogi ograniczające wykonywanie zawodu regulowanego łącznie lub w spółce osobowej oraz zakaz łączenia funkcji;</p> <p>i) wymogi dotyczące ubezpieczenia lub innych środków osobistej lub zbiorowej ochrony w odniesieniu do odpowiedzialności zawodowej;</p> <p>j) wymagania w zakresie znajomości języka w stopniu niezbędnym do wykonywania zawodu.</p>	<p>b) reguły dotyczące organizacji zawodu, etyki zawodowej i nadzoru;</p> <p>c) obowiązkowa przynależność do izby, systemy rejestracji lub zezwoleń, w szczególności gdy wymagania te wiążą się z posiadaniem szczególnej kwalifikacji zawodowej;</p> <p>d) ograniczenia ilościowe, w szczególności wymagania ograniczające liczbę możliwych zezwoleń lub określające minimalną lub maksymalną liczbę pracowników, kierowników lub przedstawicieli posiadających szczególne kwalifikacje zawodowe;</p> <p>e) wymogi dotyczące formy prawnej, własności udziałów lub zarządzania przedsiębiorstwem w zakresie, w którym wymogi te są bezpośrednio związane z wykonywaniem danego zawodu regulowanego;</p> <p>f) ograniczenia terytorialne, w szczególności, gdy dany zawód reguluje się w odmienny sposób w różnych częściach terytorium państwa członkowskiego;</p> <p>g) wymogi ograniczające wykonywanie zawodu regulowanego łącznie lub w spółce osobowej oraz zakaz łączenia funkcji;</p> <p>h) wymogi dotyczące ubezpieczenia lub innych środków osobistej lub zbiorowej ochrony w odniesieniu do odpowiedzialności zawodowej;</p> <p>i) wymagania w zakresie znajomości języka w stopniu niezbędnym do wykonywania zawodu.</p>

Uzasadnienie

Wykaz kryteriów ustanowionych w art. 6 należy traktować jako orientacyjny, gdyż nie wszystkie kryteria będą miały zastosowanie lub będą tak samo ważne w poszczególnych przypadkach, a przyjęcie jednej, uniwersalnej strategii nakładałoby nadmierne i niepotrzebne obciążenie na właściwe organy w państwach członkowskich.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Znaczenie i pilność realizacji jednolitego rynku usług

1. Podkreśla znaczenie jednolitego rynku dla stymulowania wzrostu gospodarczego, zwiększenia inwestycji, podnoszenia standardu życia i tworzenia miejsc pracy w regionach i miastach w całej UE.
2. Podkreśla pilność realizacji jednolitego rynku towarów i usług określonego w strategii jednolitego rynku i wskazuje, że wiele spośród najważniejszych pozostałych barier gospodarczych dotyczy dziedziny usług.

3. Podkreśla, że usługi stanowią główny składnik europejskiej gospodarki, gdyż odpowiadają za około 70 % PKB i miejsc pracy; wskazuje jednak, że unijny sektor usług charakteryzuje się powolnym wzrostem wydajności i słabą konkurencją, które ograniczają jego potencjał. Podkreśla, że usunięcie barier w transgranicznym świadczeniu usług, wynikających z odmiennych krajowych przepisów i procedur, zapewniłoby usługodawcom i klientom szersze możliwości pełnego wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego. W związku z tym wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do podjęcia dalszych działań w celu zwiększenia wydajności w sektorze usług i konkurencji między przedsiębiorstwami oraz w celu usunięcia barier prawnych i proceduralnych, które utrudniają transgraniczne świadczenie usług.

4. Podkreśla, że usługi zapewniają istotny bezpośredni wkład w gospodarkę oraz że konkurencyjne usługi, zwłaszcza usługi biznesowe, są kluczowe dla wydajności i konkurencyjności kosztowej w innych sektorach, takich jak produkcja, mających zasadnicze znaczenie dla gospodarki regionalnej i lokalnej.

5. Wskazuje, że potencjał dyrektywy usługowej, dziesięć lat po jej przyjęciu, w zakresie rozszerzania swobodnego przepływu usług nie został w pełni wykorzystany oraz że usługodawcy w wielu sektorach usługowych nadal zmagają się z licznymi barierami przy rozpoczynaniu działalności w innym państwie członkowskim lub podczas przejściowego świadczenia usług transgranicznych. Wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia dalszych działań w celu usunięcia tych przeszkód. Zauważa, że zgodnie z szacunkami wyeliminowanie barier w handlu transgranicznym i inwestycjach dotyczących usług na podstawie ram już stworzonych przez dyrektywę usługową mogłoby zwiększyć unijny PKB o 1,7 %.

6. Przyjmuje z zadowoleniem zamiar Komisji, by usunąć nieuzasadnione bariery biurokratyczne dla swobody świadczenia usług, i uważa, że wnioski te mogą przyczynić się do stworzenia rzeczywistego jednolitego rynku usług, który pobudzi wzrost gospodarczy, inwestycje i zatrudnienie w europejskich regionach i miastach. Niemniej podkreśla konieczność przestrzegania zasad proporcjonalności i pomocniczości przy wdrażaniu pakietu usługowego.

7. Podkreśla wewnętrzne powiązania między różnymi elementami pakietu oraz konieczność ich uznania za część zintegrowanej całości, a także potrzebę oceny zalet poszczególnych wniosków w tym kontekście.

8. Uważa, że wniosek dotyczący procedury powiadomień powinien z dużym prawdopodobieństwem zostać zmieniony w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-320/16 Uber France SAS, w sprawie którego rzecznik generalny wydał swoją wstępną opinię w dniu 4 lipca 2017 r., stwierdzając, że „państwa członkowskie mogą zakazać nielegalnego wykonywania działalności transportowej, takiego jak działalność Uberpop, i karać za takie działania, bez konieczności powiadamiania Komisji z wyprzedzeniem o projekcie takiej ustawy”.

E-karta usług

9. Wskazuje, że dyrektywa usługowa wymaga od państw członkowskich ograniczenia przeszkód administracyjnych uniemożliwiających usługodawcom prowadzenie działalności transgranicznej, ale nie była ona w pełni skuteczna w tym względzie.

10. Przyjmuje z zadowoleniem nową e-kartę usług jako pożyteczne narzędzie propagujące mobilność usługodawców, lecz zastanawia się, w jakim stopniu jest ona związana z już istniejącymi systemami, takimi jak system wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) i europejska legitymacja zawodowa. Sądzi, że e-karta może przyczynić się do ograniczenia złożoności procedur i kosztów administracyjnych podczas wypełniania formalności przez usługodawców transgranicznych. Wpływa to szczególnie na MŚP, które są podstawą gospodarki regionalnej i lokalnej, gdyż w nie najbardziej uderzają złożone procedury administracyjne w przypadku działalności transgranicznej.

11. Sprzeciwia się podejściu polegającemu na przesunięciu głównej odpowiedzialności za procedurę na organy państwa członkowskiego pochodzenia, o ile jest sprzeczne z zasadą dotyczącą przyjmującego państwa członkowskiego mającą główne znaczenie w dyrektywie. E-karta usług nie powinna uniemożliwiać ani utrudniać kontroli, które odpowiednie władze publiczne muszą przeprowadzać w przyjmujących państwach członkowskich odnośnie do działalności gospodarczej prowadzonej na swoim terytorium. Wniosek dotyczący e-karty usług przedstawiony przez Komisję pozwoliłby usługodawcom na działanie wyłącznie z państwem członkowskim pochodzenia jako pośrednikiem oraz zharmonizowałby wymianę danych na podstawie zasady kraju pochodzenia.

12. Zastanawia się nad wpływem wniosku dotyczącego europejskiej e-karty usług na sektorowe społeczne karty identyfikacyjne, wprowadzone już z inicjatywy właściwych organów władz publicznych w państwach członkowskich lub partnerów społecznych.

13. Zauważa, że we wniosku nie sprecyzowano, jakie elementy państwo członkowskie pochodzenia powinno poddać ocenie w celu stwierdzenia, iż usługodawca posiada siedzibę na jego terytorium, podczas gdy dyrektywa 2014/67/UE określa okoliczności faktyczne, które służą do ustalenia, czy dane przedsiębiorstwo rzeczywiście prowadzi znaczną część swojej działalności w danym państwie członkowskim.

14. Przypomina w tym kontekście, że procedura wydawania dokumentów przenośnych A1 w związku z delegowaniem pracowników ujawniła już potencjalne problemy związane z powierzeniem poświadczenia danych dotyczących przyjmowanych usługodawców, zwłaszcza w wypadku fikcyjnego samozatrudnienia, wyłącznie państwu członkowskiemu pochodzenia. W związku z tym w ocenie skutków dołączonej do wniosku w sprawie zmiany dyrektywy 96/71/WE dotyczącej delegowania pracowników wskazano: „Nie można zagwarantować ścisłości informacji zawartych w dokumentach przenośnych A1, m.in. ze względu na brak oficjalnych kontroli przeprowadzanych przez organy w krajach wysyłających”⁽¹⁾.

15. Zauważa, że niektóre cechy e-karty usług, takie jak zasada jednorazowości przekazywania informacji, nieograniczony okres ważności, zobowiązanie państw członkowskich do wykorzystania informacji zawartych w e-karcie usług bez możliwości wymagania dowodu ważności informacji przekazanych na późniejszym etapie oraz restrykcyjne procedury cofnięcia karty, mogące wymagać podjęcia ostatecznej decyzji przez sądy, mogą utrudnić kontrolę zgodności z prawem krajowym i egzekwowanie praw pracowników i konsumentów.

16. Zauważa, że e-karta usług ma zawierać informacje na temat zakresu ubezpieczenia. Nieograniczony okres ważności e-karty usług pozwala jednak przypuszczać, że informacje te trzeba będzie przekazać tylko raz, co może zaszkodzić skuteczności inspekcji i kontroli w przyjmujących państwach członkowskich.

17. Podkreśla też fakt, że e-karta usług byłaby dostępna dla usługodawców świadczących usługi transgraniczne zarówno na zasadach przejściowych, jak i w ramach założonego oddziału, agencji czy biura w innym państwie członkowskim.

18. Uważa za istotne, aby e-karta była dobrowolna dla usługodawców, niezależnie czy są osobami samozatrudnionymi, czy przedsiębiorstwami, natomiast państwa członkowskie mają obowiązek udostępnić e-kartę.

19. Wskazuje, że przyjęcie e-karty usług, jako instrumentu dobrowolnego, będzie zależało od wyraźnej wartości dodanej dla usługodawców, a także od działań środowiska przedsiębiorstw i odpowiednich organów w państwach członkowskich, w tym na szczeblu regionalnym i lokalnym, na rzecz jak najszerszego informowania o e-karcie usług i jej zaletach.

20. Krytycznie ocenia zasadę dorozumianej zgody w przypadku braku reakcji ze strony organów przyjmującego państwa członkowskiego na wniosek usługodawcy o e-kartę w ustalonym terminie. Należy zlikwidować udzielanie takich domniemanych zezwoleń lub przynajmniej należy wprowadzić odpowiednie terminy na ocenę i czas na rozpatrzenie wniosku.

21. Wyraża ubolewanie, że istotne aspekty e-karty usług, w tym szczegółowe informacje, które powinien zawierać standardowy wniosek, oraz dokumenty, które należy do niego dołączyć jako dowód potwierdzający, nie są ujęte w projekcie aktu prawnego, lecz mają zostać doprecyzowane przez Komisję w aktach delegowanych. Wskazuje, że mogłoby to spowodować wykluczenie władz regionalnych i lokalnych z dyskusji na temat tych istotnych kwestii. Domaga się, by Europejski Komitet Regionów otrzymywał wszystkie dokumenty związane z tymi aktami delegowanymi w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, Parlament Europejski i Rada, oraz miał dostęp do posiedzeń grup ekspertów Komisji zajmujących się przygotowaniem odpowiednich aktów delegowanych i mógł wnieść w odpowiednim momencie konieczne uwagi.

22. Zauważa, że zakres e-karty jest ograniczony na pierwszym etapie do usług biznesowych i budowlanych, sektorów o szczególnym znaczeniu gospodarczym, które jednak cechuje ograniczony handel transgraniczny i zakres inwestycji oraz słaby wzrost wydajności, i dlatego mogłyby one odnieść korzyści ze zwiększonej konkurencji transgranicznej.

⁽¹⁾ SWD(2016) 52, s. 8.

23. Podkreśla, że właściwe funkcjonowanie systemu e-karty usług będzie zależało od współpracy między państwami członkowskimi realizowanej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym, który obejmuje władze regionalne i lokalne, a to wymaga szerszego wykorzystania platformy przez organy publiczne oraz większych inwestycji na jej rozwinięcie. Mając również na uwadze, że wdrożenie pozostałych istotnych elementów pakietu usługowego, szczególnie procedury powiadomień, będzie zależało od jego skuteczności, wzywa Komisję do przedłożenia planu działań dotyczącego dostosowania platformy pod kątem wspierania niezbędnych procedur.

24. Wzywa Komisję, by system e-karty usług uwzględniał systemy elektroniczne już istniejące w państwach członkowskich i by ułatwiono jego interoperacyjność z tymi systemami.

25. Zachęca Komisję Europejską do dalszego rozszerzania zakresu e-karty usług, tak by w przyszłości była ona dostępna dla możliwie wielu branż, w tym mikroprzedsiębiorstw, małych przedsiębiorstw, innowacyjnych i dynamicznie rozwijających się podmiotów.

26. Popiera pomysł pobierania od usługodawców opłat za wydanie e-karty usług, o ile wysokość opłat nie będzie nieproporcjonalnie wysoka. Zaleca, by Komisja ściśle monitorowała poziomy opłat pobieranych przez państwa członkowskie oraz przedstawiała na ten temat sprawozdania, gdyż mogłoby to stanowić ważny czynnik determinujący przyjęcie e-karty jako dobrowolnego instrumentu.

27. Uważa, że istotną cechą e-karty usług z punktu widzenia usługodawców jest ustanowienie przepisu, dzięki któremu organy w państwach członkowskich nie wymagałyby przedstawiania przez posiadacza e-karty informacji już w niej zawartych, między innymi na potrzeby udzielania zamówienia publicznego, konkursu na projekt lub udzielania koncesji, zakładania spółek zależnych lub rejestracji oddziałów na podstawie prawa spółek bądź rejestracji w obowiązkowych systemach ubezpieczenia społecznego, gdyż to ogólnie ograniczy administracyjne koszty zapewnienia zgodności z przepisami przez usługodawców i w ten sposób zwiększy atrakcyjność karty dla tych podmiotów oraz zachęci do jej przyjęcia.

28. Podkreśla, że może to mieć praktyczne następstwa w obszarze procedur organizacyjnych i elektronicznych, np. zamówień publicznych organizowanych przez władze regionalne i lokalne, i że mogą być niezbędne okresy przejściowe, by umożliwić płynne dostosowywanie systemów pod kątem spełnienia nowych wymagań.

29. Popiera przepisy, które ułatwiają wypełnianie formalności administracyjnych związanych z delegowaniem personelu, i przepisy, które ułatwiają objęcie ochroną ubezpieczeniową usług świadczonych na zasadach transgranicznych, gdyż podniosą one również atrakcyjność e-karty wśród usługodawców i zachęcą do jej przyjmowania.

30. Podkreśla, że prawodawstwo, zgodnie z przepisami dyrektywy usługowej, nie ma wpływu na definiowanie lub organizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym i nie ma zastosowania do usług pozagospodarczych świadczonych w interesie ogólnym, czyli usług, które często są świadczone na szczeblu lokalnym i regionalnym, oraz nie ma wpływu na prawo pracy czy warunki zatrudnienia.

31. Wzywa Komisję do wprowadzenia skutecznych systemów kontroli e-karty usług, by zapobiec przypadkom nieuczciwej konkurencji i nadużyć. Ścisłe egzekwowanie takich kontroli, nie tylko w oparciu o sprawdzanie danych elektronicznych, pozwoliłoby ograniczyć możliwość dumpingu socjalnego i uciekania się do pracy nierejestrowanej.

32. Wyraża wątpliwości, iż wynikające z wprowadzenia e-karty usług korzyści dla usługodawców zrównoważą związane z tym nakłady administracyjne dla właściwych organów państw członkowskich, także na szczeblu lokalnym i regionalnym. Już teraz we wszystkich państwach członkowskich funkcjonują pojedyncze punkty kontaktowe dla wszystkich pytań i kwestii dotyczących transgranicznego świadczenia usług, a organy mogą wymieniać się informacjami za pomocą systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym IMI. Ponadto ubolewa, że wniosek nie określa jasno, które zobowiązania administracyjne dotyczące dostawców usług staną się zbędne dla posiadaczy e-karty. W tym kontekście EKES uważa wprowadzanie e-karty za problematyczne z punktu widzenia zasady proporcjonalności.

Procedura powiadomień służąca sprawniejszemu powiadomianiu o projektach przepisów krajowych w dziedzinie usług

33. Popiera zasady, że przepisy krajowe ograniczające swobodę przedsiębiorczości i swobodę świadczenia usług nie powinny mieć charakteru dyskryminującego ze względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania, powinny być proporcjonalne i uzasadnione nadrzędnymi względami interesu publicznego.

34. Popiera kroki w kierunku usprawnienia procedury powiadomień dotyczących usług, gdyż doświadczenie z wdrażaniem dyrektywy usługowej wskazuje, że istniejąca procedura jest nieskuteczna, jako że zakres obowiązku powiadomiania jest niejasny, państwa członkowskie w związku z tym podchodzą do niego bardzo różnie, a zainteresowane podmioty nie mają dostępu do powiadomień.

35. Uważa, że wszelkie reformy powinny respektować prawo państw członkowskich do regulowania usług na ich terytorium z zastrzeżeniem przestrzegania przepisów ustanowionych dyrektywą usługową.

36. Zwraca uwagę, że problemów poruszonych przez Komisję Europejską, takich jak np. niepowiadomianie o wszystkich zasadach, można by uniknąć także poprzez udoskonalenie obecnego systemu powiadomień określonego w dyrektywie usługowej. Z punktu widzenia zasad pomocniczości i proporcjonalności wątpliwość budzi wartość dodana nowej procedury powiadomień, której wdrożenie wymaga większych nakładów i która bardziej ogranicza ustawodawców krajowych, także na poziomie regionalnym i lokalnym.

37. Przyjmuje z zadowoleniem doprecyzowanie konkretnych środków, które państwa członkowskie są zobowiązane zgłaszać, i informacji, które w tym względzie muszą dostarczać.

38. Popiera większą przejrzystość, ale uważa, że należy zawrzeć wyraźniejszą wzmiankę o szczególnych możliwościach, które zainteresowane podmioty uzyskają, by wyrazić swoje opinie w okresie konsultacji.

39. Postuluje, by akty legislacyjne odnoszące się wyłącznie do szczebla lokalnego zostały wyłączone z zakresu obowiązywania dyrektywy.

40. Jest zdania, że konsultacje nie powinny stanowić przeszkody dla państwa członkowskiego w przyjęciu danego środka.

41. Jest zdania, że ostrzeżenie Komisji wydane na podstawie art. 6 ust. 1 powinno określać szczegółowo powody, dla których dany projekt środka uznaje się za niezgodny z dyrektywą usługową, oraz sugestie zmian służących wyeliminowaniu wątpliwości; sugeruje wprowadzenie zmian w projekcie dyrektywy w celu uwzględnienia tego warunku.

42. Uznaje, że Komisja, po wydaniu ostrzeżenia, powinna być zobowiązana do podjęcia dialogu z odpowiednimi właściwymi organami, także na szczeblu regionalnym i lokalnym.

43. Wyraża obawę, że proponowana decyzja na podstawie art. 7 nadmiernie ograniczyłaby swobodę ustawodawców na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Uważa, że zamiast tego należy wprowadzić niewiążące zalecenie, które nie uniemożliwiłoby zakończenia procesu legislacyjnego przez ustawodawców krajowych i regionalnych z uwzględnieniem zalecenia Komisji. Zauważa, że Komisja jest uprawniona do kwestionowania legalności uchwalonego ustawodawstwa przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej i jest to znacząca potencjalna sankcja, którą ustawodawcy krajowi i regionalni, otrzymujący od Komisji ostrzeżenie czy też zalecenie dotyczące braku zgodności, na pewno wzięliby pod uwagę.

44. Uważa, że doprecyzowanie w projekcie dyrektywy zakresu środków, które mają być zgłaszane, oraz informacji wymaganych do przedłożenia, wraz z poszerzonymi konsultacjami, mechanizmem ostrzegania i przepisem dotyczącym zalecenia Komisji w odniesieniu do braku zgodności, powinno wystarczyć do wprowadzenia usprawnionej procedury powiadomień, która będzie skuteczna, przy jednoczesnym poszanowaniu prerogatyw ustawodawców krajowych i regionalnych.

45. Sugeruje, by Komisja oszacowała, o ile rocznie zwiększy się liczba powiadomień, które spodziewa się otrzymywać w wyniku nowej procedury powiadomień, tak by w razie potrzeby mogła zaplanować pozyskanie odpowiednich zdolności skutecznego reagowania na przewidywane obciążenie w terminach ustanowionych w projekcie aktu prawnego.

Badanie proporcjonalności (ocena proporcjonalności krajowych przepisów dotyczących zawodów regulowanych)

46. Podkreśla, że zawody regulowane mają duże znaczenie gospodarcze, gdyż obejmują 22 % osób zatrudnionych w całej UE, czyli 47 mln miejsc pracy.

47. Podkreśla, że odpowiedzialność za regulację zawodów regulowanych spoczywa na państwach członkowskich oraz do państw członkowskich, na szczeblu krajowym, regionalnym czy lokalnym, należy decyzja, czy i w jaki sposób uregulować dany zawód w granicach zasad niedyskryminacji i proporcjonalności.

48. Zauważa, że regulacja zawodów regulowanych może przyjąć postać regulacji państwa lub samoregulacji przez organizacje zawodowe oraz że w wielu wypadkach regulację przeprowadza się na szczeblu regionalnym i lokalnym w państwach członkowskich i w ten sposób powstają złożone warunki o dużym stopniu rozproszenia, w których państwa członkowskie muszą wypełniać swoje obowiązki dotyczące zapewnienia oceny proporcjonalności, między innymi w zakresie zaangażowania wszystkich zainteresowanych podmiotów, których to dotyczy bezpośrednio.

49. Odnotowuje, że istnieje nierówny poziom kontroli regulacji zawodów w całej UE, co ma negatywny wpływ na świadczenie usług oraz mobilność specjalistów. Uznaje, że pożądane jest zapewnienie bardziej spójnych ram prawnych na szczeblu UE dotyczących oceny proporcjonalności nowych i zmienionych wymagań w zakresie dostępu do regulowanego zawodu lub jego wykonywania, przy uwzględnieniu orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

50. Uważa za istotne, by wniosek pozostawiał decyzję o zakresie i sposobie regulacji państwom członkowskim i ich właściwym organom na szczeblu lokalnym i regionalnym, ale powinien zapewniać, by te decyzje były oparte na dowodach i wynikały z przejrzystej, obiektywnej oceny stosowanej jednakowo we wszystkich państwach członkowskich oraz uwzględniającej zidentyfikowane cele leżące w interesie publicznym.

51. Jest zdania, że rozbudowany zestaw kryteriów ustanowiony w art. 6 należy traktować jako orientacyjny, gdyż prawdopodobnie nie wszystkie kryteria będą miały zastosowanie lub będą tak samo ważne w poszczególnych przypadkach. Uważa, że choć ocena proporcjonalności musi być kompleksowa, obiektywna i oparta na dowodach, musi być także współmierna, gdyż przyjęcie jednej, uniwersalnej strategii nakładałoby niepotrzebne obciążenia w wielu sytuacjach. Poza tym wymogi zawarte w art. 6 są przesadnie rozbudowane i skomplikowane.

52. Przyjmuje z zadowoleniem przepisy dające zainteresowanym podmiotom możliwość przedstawienia swoich opinii na temat nowych przepisów ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych ograniczających dostęp do regulowanych zawodów lub ich wykonywania, oraz uważa, że przejrzystość i zaangażowanie wszystkich zainteresowanych stron mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia właściwej regulacji.

53. Wskazuje, że nowe zasady dotyczące proporcjonalności, które obejmują monitorowanie przepisów prawnych, regulacyjnych i administracyjnych na systematycznych zasadach oraz przeprowadzanie kompleksowych, obiektywnych badań proporcjonalności opartych na dowodach, w tym przy udziale niezależnych rad kontrolnych oraz szerszym zaangażowaniu zainteresowanych podmiotów, spowodują zwiększenie nakładów pracy i kosztów dla organów państw członkowskich, w tym na szczeblu regionalnym i lokalnym. Dotyczy to zwłaszcza art. 4, który przewiduje, że nie tylko wprowadzanie nowych przepisów dotyczących zawodów regulowanych, ale także zmiana wszelkich dotychczasowych takich przepisów musi być poddana ocenie proporcjonalności. Takie uregulowanie należy ocenić jako przesadzone.

Wytyczne dotyczące reformowania i ograniczania liczby zawodów regulowanych

54. Przyjmuje do wiadomości wysiłki Komisji na rzecz zapewnienia, by regulacja zawodów była odpowiednia do zamierzonych celów, przez zachęcenie państw członkowskich do zweryfikowania, czy wymogi zawodowe są niezbędne do realizacji celów krajowej polityki publicznej.

55. Przychylnie przyjmuje wytyczne dotyczące krajowych reform w zakresie regulacji zawodów, które potencjalnie mogą pomóc państwom członkowskim w dostosowywaniu ram regulacyjnych zawodów charakteryzujących się dużymi możliwościami pod względem generowania wzrostu i tworzenia miejsc pracy, w tym architektów, prawników, księgowych, rzeczników patentowych, agentów nieruchomości i przewodników turystycznych.

56. Zauważa, że wytyczne mają stanowić uzupełnienie ocen europejskiego semestru, i uznaje, że może być korzystne ich zintegrowanie z procesem europejskiego semestru.

Problemy związane z zasadami pomocniczości i proporcjonalności

57. Uważa, że aspekty wniosków w pakiecie usług rodzą istotne problemy dotyczące pomocniczości i proporcjonalności⁽²⁾. Wskazuje, że kilka parlamentów krajowych i regionalnych wydało uzasadnione opinie, zwracając uwagę na problemy dotyczące pomocniczości i proporcjonalności, w tym obawy o potencjalną ingerencję w krajowe procedury ustawodawcze.

Skutki dotyczące obciążeń i zdolności administracyjnych

58. Wyraża zaniepokojenie, że wnioski dotyczące e-karty usług, procedury powiadomień i badania proporcjonalności spowodują nałożenie dodatkowych obciążeń administracyjnych na właściwe organy w państwach członkowskich, w tym również na organy regionalne i lokalne, przynosząc skutki w zakresie zdolności administracyjnych i budżetowych.

Bruksela, dnia 11 października 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

⁽²⁾ Kilka parlamentów krajowych i regionalnych wskazało, że środki proponowane w dyrektywach dotyczących procedury powiadomień i badania proporcjonalności wykraczają poza to, na co zezwala wybrana podstawa prawna. Kilka parlamentów krajowych i regionalnych wydało uzasadnione opinie zwracające uwagę na: problemy dotyczące pomocniczości w odniesieniu do procedury powiadomień, bowiem Komisja i inne państwa członkowskie mogą potencjalnie ingerować w krajowe procedury ustawodawcze; badania proporcjonalności, gdyż proponowane środki wykraczają poza wskazaną podstawę prawną, kolidują z kompetencjami państw członkowskich i są niepotrzebne oraz e-kartę usług, gdyż jej wprowadzenie w proponowanej postaci nie zapewnia wystarczającej wartości dodanej. W odniesieniu do proporcjonalności kilka parlamentów krajowych i regionalnych uważa, że dyrektywa w sprawie badania proporcjonalności nie jest potrzebna i właściwsze byłyby mniej ścisłe zalecenia, że wykaz kryteriów jest zbyt rozbudowany oraz że wniosek nie pozostawia wystarczająco dużo możliwości podejmowania decyzji krajowych na celu osiągnięcia zamierzeń. W odniesieniu do e-karty usług parlamenty uważają, że nakłady pracy administracyjnej na zapewnienie zgodności ze złożoną procedurą prawdopodobnie znacznie wzrosną, a rygorystyczne terminy są nieproporcjonalne, że proponowane zasady doprowadzą do wprowadzenia reguły kraju pochodzenia, że e-karty usług mogą być wydawane bez przeprowadzania kontroli, biorąc pod uwagę krótkie terminy ocen, oraz że wnioski wykraczają poza elementy niezbędne do osiągnięcia zamierzonych celów.

ISSN 1977-1002 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5228 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL